

แนวทางการอุดหนุน ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

371.206 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส 691 น แนวทางการอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569 กรุงเทพฯ : สกศ., 2565
114 หน้า
ISBN : 978-616-270-383-6
1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. เงินอุดหนุน 3. ชื่อเรื่อง

แนวทางการอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 47/2565
ISBN 978-616-270-383-6
พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2565
จำนวนพิมพ์ 2,300 เล่ม
ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ กลุ่มนโยบายการเงินการคลังและทรัพยากรทางการศึกษา
 สำนักนโยบายและแผนการศึกษา
 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
 โทรศัพท์ 0 2668 7123 ต่อ 2416
 โทรสาร 0 2243 2787
 Website: <http://www.onec.go.th>
พิมพ์ที่ บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด
 90/6 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 34/1
 ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงอรุณอมรินทร์
 เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700
 โทรศัพท์ 0 2424 3249, 0 2424 3525
 โทรสาร 0 2424 3249, 0 2424 3525
 E-mail: prigwhan54@hotmail.com

คำนำ

ปัจจุบันสถานศึกษาทุกแห่งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายตามจำนวนผู้เรียน ผ่านการอุดหนุนค่าใช้จ่ายโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (โครงการเรียนฟรี) ซึ่งสนับสนุนค่าใช้จ่าย 5 รายการ ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบ และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นรายการค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นพื้นฐานที่รัฐสนับสนุนให้กับผู้เรียน การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ทุกสังกัด

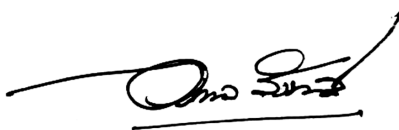
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สืบหาข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของ “สถานศึกษา” และ “ผู้เรียน/ผู้ปกครอง” จำแนกตามประเภท/ระดับการศึกษา กิจกรรมรายจ่าย และบริบทพื้นที่ เพื่อสรุปปัญหา ความต้องการจำเป็น และเป็นฐานข้อมูลหลักในการวิเคราะห์กิจกรรมรายจ่ายตามความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs) และความจำเป็นส่วนเพิ่ม (Additional Needs) ของสถานศึกษา ซึ่งพบว่า อัตราที่สนับสนุนในปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) “ไม่สอดคล้อง” และ “ไม่เพียงพอ” กับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและผู้เรียน เนื่องจากไม่ได้มีการปรับอัตราอุดหนุนพื้นฐานมานานกว่า 10 ปี ในขณะที่สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อัตราเงินเฟ้อและค่าครองชีพมีการปรับเพิ่มขึ้นทุกปี ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมทั้งส่งผลให้ผู้ปกครองมีภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเพิ่มมากขึ้นและโรงเรียนที่อาศัยเงินอุดหนุนเป็นหลักไม่สามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

สกศ. จึงได้จัดทำข้อเสนอเพื่อปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 รายการ ได้แก่ 1) ค่าจัดการเรียนการสอน 2) ค่าอุปกรณ์การเรียน 3) ค่าเครื่องแบบ และ 4) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่วนค่าหนังสือเรียนคงอัตราเดิม เนื่องจากมีการปรับเป็นระยะ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2565 มีมติเห็นชอบอัตราเงินอุดหนุนฯ ตามที่ สกศ. เสนอเรียบร้อยแล้ว

(ก)

โดยเป็นการปรับเพิ่มในลักษณะขั้นบันได ต่อเนื่อง 4 ปี (พ.ศ. 2566 – 2569) เพื่อแบ่งเบาภาระงบประมาณ ซึ่งอัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ในปีที่ 4 สอดคล้องกับอัตราที่ควรจะเป็นตามผลการศึกษาของ สกศ.

สุดท้ายนี้ สกศ. ขอขอบคุณรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวตรีนุช เทียนทอง) ผู้บริหารระดับสูงกระทรวงศึกษาธิการผู้ทรงคุณวุฒิ และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ร่วมผลักดัน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายฯ ในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าอัตราเงินอุดหนุนฯ ที่ได้รับการปรับนี้จะมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระของผู้เรียน/ผู้ปกครอง เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา และ เพิ่มศักยภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

(ดร.อรรถพล สังขวาสี)

เลขาธิการสภาการศึกษา

(ข)

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูล ค่าใช้จ่ายจริงในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2565 โดยเน้นวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นหลัก เนื่องจากเป็น ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นก่อนเกิดสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอการปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสม เนื่องจากไม่มีการปรับตั้งแต่ปี 2553 ซึ่งในปัจจุบันสถานศึกษาทุกแห่งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายตามจำนวนผู้เรียน ผ่านการอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (โครงการเรียนฟรี) ใน 5 รายการ ได้แก่ 1) ค่าจัดการเรียนการสอน 2) ค่าหนังสือเรียน 3) ค่าอุปกรณ์การเรียน 4) ค่าเครื่องแบบ และ 5) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นรายการ ค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นพื้นฐาน สำหรับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ก่อนประถมศึกษา – มัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญและสายอาชีพ)) ทั้งนี้ การศึกษาในระบบได้รับอุดหนุนทั้ง 5 รายการ ดังกล่าวข้างต้น ส่วนการศึกษานอกระบบ (ประถมศึกษา – มัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญและสายอาชีพ)) ได้รับอุดหนุน 3 รายการ ได้แก่ 1) ค่าจัดการเรียนการสอน 2) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ 3) ค่าหนังสือเรียน ซึ่งการอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าที่ของ รัฐด้านการศึกษา มาตรา 54 บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา สิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 10 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า สิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” อันเป็นกฎหมายการศึกษา ของชาติที่ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของรัฐและแนวทางการจัดสรรงบประมาณสำหรับการศึกษา ขั้นพื้นฐานไว้อย่างชัดเจน

ตามที่กล่าวข้างต้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการให้เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียนและ การศึกษานอกระบบโรงเรียนมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจากการศึกษามีข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

(ค)

1. อัตราเงินอุดหนุนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นทั้งของสถานศึกษาและผู้เรียน โดยการวิเคราะห์ “ความเพียงพอ” พิจารณาจากการเปรียบเทียบอัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ที่ผู้เรียนและสถานศึกษาได้รับอุดหนุนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กับ (1) อัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ที่ปรับตามอัตราเงินเฟ้อสะสม (2) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของเงินอุดหนุนรายหัวฯ รวมกับเงินที่สถานศึกษาและผู้เรียน/ผู้ปกครองรับภาระ และ (3) ค่าใช้จ่ายที่ควรจะเป็น (ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาที่สามารถจัดการศึกษาได้ดีจนเป็นที่ยอมรับ) โดยจำแนกการวิเคราะห์ตามรายการค่าใช้จ่ายหลักที่ได้รับอุดหนุน ซึ่งไม่ได้มีการปรับทั้งรายการและอัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ มานานกว่า 10 ปี นับตั้งแต่ปี 2553 เป็นผลให้มูลค่าของเงินอุดหนุนรายหัวฯ ที่สถานศึกษาได้รับไม่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการที่ปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งเห็นได้จากอัตราเงินเฟ้อสะสมที่เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 15.93 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – 2562 รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี

2. สถานศึกษาส่วนใหญ่ได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในอัตราที่ “ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายจริง” และจำเป็นต้องระดมเงินสนับสนุนจากแหล่งเงินอื่น อาทิ เงินค่าบำรุงการศึกษา เงินบริจาค เงินรายได้สถานศึกษา เพื่อสมทบค่าใช้จ่ายสำหรับการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่มีข้อจำกัดในการบริหารจัดการและระดมทุน เนื่องจากเงินอุดหนุนรายหัวฯ จัดสรรตามจำนวนผู้เรียน รวมทั้งสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวผู้เรียนไม่เอื้ออำนวย

3. ผู้เรียน/ผู้ปกครองยังคงรับภาระค่าใช้จ่ายสำหรับค่าเครื่องแบบและค่าอุปกรณ์การเรียน เนื่องจากเงินอุดหนุนฯ “ไม่เพียงพอสำหรับจัดหาเครื่องแบบนักเรียนครบชุด” (เสื้อ กางเกง/กระโปรง รองเท้า และถุงเท้า) รวมถึงเครื่องแบบอื่นที่สถานศึกษากำหนด นอกจากนี้ อุปกรณ์การเรียนบางรายการมีราคาสูง อาทิ ดินน้ำมัน ไร้สารพิษ เครื่องมือเรขาคณิต วัสดุอุปกรณ์ด้าน ICT ที่จำเป็นต้องใช้เพื่อประกอบการเรียนผ่านสื่อออนไลน์ และรายการอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้รับการสนับสนุน เช่น ค่าประกันอุบัติเหตุ ค่าเดินทาง ค่าอาหาร เป็นต้น และเมื่อเปรียบเทียบรายการเงินอุดหนุนรายหัวฯ พบว่าปัจจุบันผู้เรียนการศึกษานอกระบบไม่ได้รับอุดหนุนรายการค่าเครื่องแบบและค่าอุปกรณ์การเรียน และมีผู้เรียนการศึกษานอกระบบในระดับก่อนประถมศึกษาแต่ไม่ได้รับเงินอุดหนุนรายหัวฯ ในทุกรายการ

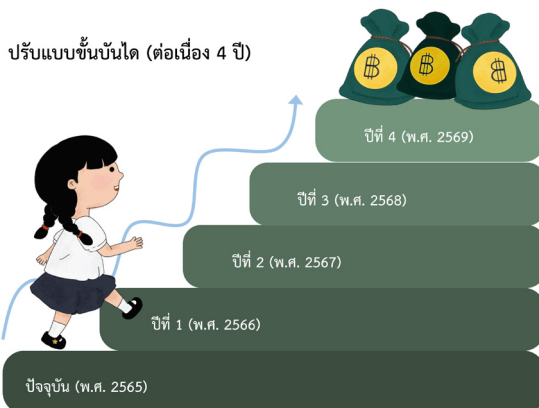
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้นำผลการศึกษามาประกอบการจัดทำข้อเสนอการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้เรียนและสถานศึกษา (รัฐและเอกชน) ในด้านค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เนื่องจากได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนที่ไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยจัดสรรสำหรับผู้เรียน

การศึกษาในระบบและนอกระบบทุกคน (รวมทั้งการศึกษาที่จัดโดยครอบครัว และสถานประกอบการ ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ก่อนประถมศึกษา – มัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญและสายอาชีพ)) ทุกสังกัด ทั้งภาครัฐและเอกชน ในลักษณะของเงินอุดหนุนตามจำนวนผู้เรียน ซึ่งที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2565 มีมติให้ความเห็นชอบการปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ในลักษณะขั้นบันไดต่อเนื่อง 4 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2569) ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเสนอ โดยเป็นการปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ใน 4 รายการค่าใช้จ่ายพื้นฐานเดิมที่เคยได้รับ ได้แก่ 1) ค่าจัดการเรียนการสอน 2) ค่าอุปกรณ์การเรียน 3) ค่าเครื่องแบบ และ 4) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่วนค่านั่งสือเรียนไม่ได้เสนอปรับในครั้งนี้อย่างไร เนื่องจากมีการปรับอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้สามารถแบ่งรายการค่าใช้จ่ายเป็น 2 ด้าน คือ ด้านผู้เรียนและด้านสถานศึกษา โดยปรับเพิ่มจากอัตราเงินอุดหนุนฯ ในปี พ.ศ. 2565 รายละเอียดดังนี้

การปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ :

- ท่อยปรับแบบขั้นบันได งบประมาณผูกพันต่อเนื่อง 4 ปี (พ.ศ. 2566 - 2569)
- ครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายและประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
- ด้านผู้เรียน
ปรับ 2 รายการ : ค่าอุปกรณ์การเรียน และ ค่าเครื่องแบบ
- ด้านสถานศึกษา
ปรับ 2 รายการ : ค่าจัดการเรียนการสอน และ ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

(จ)

ด้านผู้เรียน (ค่าอุปกรณ์การเรียนและค่าเครื่องแบบ)

1) ค่าอุปกรณ์การเรียน ปรับตามผลการศึกษาค่าใช้จ่ายจริงสำหรับอุปกรณ์การเรียนพื้นฐาน อาทิ ดินสอ ปากกา ยางลบ ฯลฯ (อิงราคาขายร้านสหกรณ์โรงเรียน) สำหรับผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบทุกคน ตั้งแต่ปีที่ 1 (พ.ศ. 2566) และคงอัตราเดิมในปีต่อไป

2) ค่าเครื่องแบบ ปรับตามผลการศึกษาค่าใช้จ่ายจริง เพื่อให้ผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบทุกคนมีเครื่องแบบนักเรียนครบ 1 ชุด ประกอบด้วยเสื้อ กางเกง/กระโปรง (อิงราคาขายร้านสหกรณ์โรงเรียน) และเพิ่มเติมอีก 1 ชุด สำหรับผู้เรียนยากจนที่ผู้ปกครองได้รับสิทธิ์บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ตั้งแต่ปีที่ 1 (พ.ศ. 2566) และคงอัตราเดิมในปีต่อไป

ด้านสถานศึกษา (ค่าจัดการเรียนการสอนและค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน)

3) ค่าจัดการเรียนการสอน ปรับเพิ่มโดยอิงกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าไฟฟ้าต่อหน่วยและสัดส่วนรายจ่ายค่าไฟฟ้าของสถานศึกษา โดยทยอยปรับเพิ่มอัตราแบบขั้นบันได จากอัตราปัจจุบัน ปีที่ 1 – ปีที่ 4 คือ ร้อยละ 2 ร้อยละ 8 ร้อยละ 16 และร้อยละ 20 ตามลำดับ สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในระบบและนอกระบบ

4) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ปรับเพิ่มโดยพิจารณาจากค่าเดินทาง (ความถี่ ระยะทาง ค่ารถรับจ้าง ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง) และค่าอาหาร (ราคาและจำนวนมื้ออาหาร) ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยทยอยปรับเพิ่มอัตราแบบขั้นบันได จากอัตรา

ปัจจุบัน ปีที่ 1 – ปีที่ 4 คือ ร้อยละ 2 ร้อยละ 8 ร้อยละ 14 และร้อยละ 30 ตามลำดับ สำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ทั้งในระบบและนอกระบบ

ทยอยปรับแบบฉบับขึ้นบันได ต่อเนื่อง 4 ปี
(ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569)

เพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษา

ครอบคลุมในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตั้งแต่ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายและ ปวช.
ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ

ค่าจัดการเรียนการสอน

ปรับเพิ่มจากอัตราปัจจุบัน

ปีที่ 1 เพิ่มประมาณร้อยละ 2
ปีที่ 2 เพิ่มประมาณร้อยละ 8
ปีที่ 3 เพิ่มประมาณร้อยละ 16
ปีที่ 4 เพิ่มประมาณร้อยละ 20

ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ปรับเพิ่มจากอัตราปัจจุบัน

ปีที่ 1 เพิ่มประมาณร้อยละ 2
ปีที่ 2 เพิ่มประมาณร้อยละ 8
ปีที่ 3 เพิ่มประมาณร้อยละ 16
ปีที่ 4 เพิ่มประมาณร้อยละ 30

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รับฟังความคิดเห็นต่อแนวทางการสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานจากผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการวิเคราะห์แนวทางการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาที่เพียงพอ เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ โดยสรุปประเด็นข้อสังเกตที่สำคัญ ดังนี้

1. **ความเพียงพอ** การปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ครั้งนี้ เป็นเพียงการปรับเพิ่มเพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้เรียนและสถานศึกษาปกติทั่วไป ผ่านเงินอุดหนุนรายหัวสำหรับรายการค่าใช้จ่ายพื้นฐานเดิมเท่านั้น และยังมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการเนื่องจากเป็นการอุดหนุนอัตราเดียวกันตามจำนวนผู้เรียน ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษาขนาดเล็กที่มีจำนวนผู้เรียนน้อยได้รับเงินอุดหนุนไม่เพียงพอสำหรับบริหารจัดการ และยากที่จะจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนและวิเคราะห์ความจำเป็นพื้นฐานของผู้เรียนและสถานศึกษา โดยคำนึงถึงรูปแบบการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไปจากเดิมจากสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม ที่ทำให้รายการค่าใช้จ่ายในปัจจุบันอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาหรือไม่สามารถจัดทำได้เพียงพอ

(ช)

2. ความเป็นธรรม การศึกษาในครั้งนี้เน้นปรับเพิ่มเงินอุดหนุนรายหัวฯ สำหรับกลุ่มเป้าหมายสถานศึกษาและผู้เรียนปกติทั่วไป อย่างไรก็ตาม เห็นควรให้มีการสนับสนุนเพิ่มเติมรายการค่าเครื่องแบบ สำหรับผู้เรียนยากจนที่ผู้ปกครองได้รับสิทธิ์บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อเป็นการลดความเหลื่อมล้ำและแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายการแก้ปัญหาความยากจนแบบพุ่งเป้าของรัฐบาล และอาจเป็นการเริ่มต้นในการเชื่อมโยงสิทธิ์การเข้าถึงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาจากภาครัฐ ซึ่งในอนาคตฐานข้อมูลบุคคลที่เป็นเอกภาพและสามารถใช้ร่วมกันได้ในทุกหน่วยงานจะเป็นประโยชน์ในการคัดกรองกลุ่มเป้าหมายและกำหนดนโยบายในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาในประเด็นเฉพาะได้อย่างเหมาะสมต่อไป ทั้งนี้ ควรมีการวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอในการสนับสนุนเพิ่มเติมสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษอย่างต่อเนื่อง อาทิ ผู้เรียนยากจน/ด้อยโอกาส ผู้เรียนพิการ สถานศึกษาขนาดเล็ก ยากลำบาก/ห่างไกล/อยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและสอดคล้องกับความจำเป็นส่วนเพิ่ม (ค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าปกติทั่วไป) อาทิ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มที่ไม่ได้เบิกจ่าย

3. ประสิทธิภาพ เงินอุดหนุนรายหัวฯ เป็นการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจำเป็นพื้นฐานที่รัฐจัดสรรให้กับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ทุกสังกัด โดยไม่มีเงื่อนไขในอัตราคงที่และไม่เชื่อมโยงกับเป้าหมาย/ผลลัพธ์ทางการศึกษา อาทิ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น การมีงานทำ นอกจากนี้ เงินอุดหนุนรายหัวฯ ไม่รวมเงินเดือนครู สถานศึกษาของรัฐโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กจึงยังสามารถดำรงอยู่ได้แม้จำนวนผู้เรียนจะลดลง ซึ่งสะท้อนถึงการขาดประสิทธิภาพในการจัดสรรและบริหารจัดการงบประมาณ

4. ประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ *กฎระเบียบในการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ ที่แตกต่างกัน* ในแต่ละสังกัด อาทิ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องกันเงินอุดหนุนฯ เพื่อใช้ในการจ่ายค่าสาธารณูปโภค (ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา) หรือการจ้างครูอัตราจ้าง ซึ่งต่างจากสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนค่าสาธารณูปโภคแยกจากเงินอุดหนุนฯ รวมทั้งจัดหาบุคลากรและครูอัตราจ้างโดยอาศัยงบประมาณหรือรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ พบว่า การมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาจากภาคส่วนต่าง ๆ เป็นช่องทางที่สถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้แก้ปัญหาทางงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษา

การจัดสรรงบประมาณยังต้องคำนึงถึง *อัตราการเกิดของประชากรไทยที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง* และส่งผลต่อจำนวนนักเรียนที่ลดลงในอนาคต *ความแตกต่างทางบริหารจัดการการเรียนการสอนและปรัชญาการศึกษา* ซึ่งมีความคิดแตกต่างกันระหว่างสายสามัญและอาชีวศึกษา (ปวช.) และการเลือกใช้สื่อการสอนเฉพาะที่แตกต่างกันในแต่ละสาขาวิชา รวมถึงระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาของหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา ที่ปัจจุบันข้อมูล

(ช)

ยังไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลและใช้ประโยชน์เพื่อการวิเคราะห์และตัดสินใจเชิงนโยบายได้ทันต่อสถานการณ์และความต้องการจำเป็น

ข้อเสนอเชิงนโยบายที่สำคัญ ในประเด็นแนวทางการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา และแนวทางการบริหารจัดการศึกษาในภาพรวม สรุปได้ดังนี้

1. แนวทางการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา

1.1 การจัดสรรเงินอุดหนุนฯ ผ่านด้านอุปสงค์หรือตัวผู้เรียน (Demand - Side Financing) ควรดำเนินการควบคู่กับการจัดสรรเงินอุดหนุนฯ ผ่านด้านอุปทานหรือสถานศึกษา (Supply - Side Financing) เพื่อให้รัฐสามารถกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามแนวนโยบายของรัฐได้

1.2 รูปแบบการจัดสรรงบประมาณควรปรับเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่มีบริบทแตกต่างกัน เพื่อให้สถานศึกษา/ผู้เรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความจำเป็นและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา รวมทั้งลดภาระงบประมาณของภาครัฐในรายจ่ายที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนและสถานศึกษา

1.3 การอุดหนุนรายการค่าใช้จ่ายของสถานศึกษา อาทิ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา และค่าอินเทอร์เน็ต ควรมีการทำความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค/การไฟฟ้านครหลวง ค่าประปาส่วนภูมิภาค/การประปานครหลวง ผู้ให้บริการสัญญาณเครือข่ายโทรคมนาคม หรือการระดมทุนจากแหล่งต่าง ๆ ภายใต้เงื่อนไขการสนับสนุนตามความต้องการจำเป็นที่แตกต่างกัน

1.4 หลักเกณฑ์ในการใช้จ่ายงบประมาณควรมีการกำหนดอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับรายการค่าใช้จ่าย รวมทั้งพิจารณาปรับรายการในการอุดหนุนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน อาทิ รายการค่าอุปกรณ์การเรียนและค่าจัดการเรียนการสอนที่ควรปรับให้เหมาะสมกับการเรียนในรูปแบบออนไลน์ที่ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดการเรียนการสอน

1.5 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมจัดและพัฒนาศึกษาในรูปแบบรัฐร่วมเอกชน (Public Private Partnerships-PPPs) รวมถึงการปรับแก้กฎหมายหรือออกมาตรการสนับสนุนหรือจูงใจทางภาษีสำหรับภาคเอกชนที่สนับสนุนการดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของสถานศึกษา

1.6 การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ในการออกแบบและพัฒนาแนวทางการจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวฯ ที่สะท้อนความแตกต่าง และความต้องการจำเป็นของผู้เรียน และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษาให้มีความใกล้เคียงกันหรือเท่าเทียมกันมากที่สุด รวมทั้งรัฐสามารถใช้ในการกำกับ

(ณ)

คุณภาพมาตรฐาน การจัดทำนโยบายเพื่อเพิ่มโอกาสและความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษา

2. แนวทางการบริหารจัดการศึกษาในภาพรวม

2.1 รัฐควรลดบทบาทจากการเป็นผู้จัดการศึกษา (Provider) เป็นหลัก มาเป็นผู้กำกับดูแล (Regulator) ผู้กำหนดนโยบาย (Policy Maker) และผู้สนับสนุน (Supporter) เพื่อให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น รวมทั้งนโยบายการบริหารและจัดการศึกษาของรัฐควรเอื้อประโยชน์และส่งเสริมการแข่งขันด้านคุณภาพในการจัดการศึกษาของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา

2.2 การกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณด้านการศึกษา อาจกำหนดให้สถานศึกษาที่รับเงินงบประมาณจากรัฐรายงานผลการดำเนินงาน (Performance Audit) การบริหารจัดการ (Management Audit) และการเงิน (Financial Audit) โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและเป็นระบบเดียวกันทั่วประเทศ

2.3 การพิจารณาปรับปรุงกฎ ระเบียบที่เป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการศึกษา อาทิ การสนับสนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับระเบียบเกี่ยวกับการเก็บเงินบำรุงการศึกษาและการกำหนดเพดานเงินบำรุงการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในส่วนที่เกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่รัฐพึงให้กับผู้เรียนทุกคน การปรับระเบียบเงินเหลือจ่ายให้สถานศึกษาสามารถสะสมใช้ในปีต่อ ๆ ไป โดยไม่ต้องส่งคืนกระทรวงการคลัง และการพิจารณาเรื่องอัตรากำลัง เพื่อให้สถานศึกษาไม่ต้องนำเงินอุดหนุนรายหัวฯ มาใช้ในการจ้างครูอัตราจ้างและลูกจ้างชั่วคราว

จากข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น จะเป็นข้อมูลที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษานำมาพิจารณาและใช้เป็นแนวทางจัดทำข้อเสนอในการจัดสรรเงินอุดหนุนสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหวังในการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน สามารถเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการศึกษา และใช้งบประมาณทางการศึกษาในการบริหารจัดการและให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนตามสิทธิที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพต่อไป

(ญ)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	(ก)
บทสรุปผู้บริหาร	(ค)
สารบัญ	(ฎ)
สารบัญตาราง	(ฐ)
บทนำ	1
- กรอบแนวคิดและกระบวนการศึกษา	8
- การดำเนินงาน	11
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	14
- นิยามศัพท์เฉพาะ	15
ผลการศึกษาที่สำคัญ	18
- เงินอุดหนุนฯ ไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการ	19
- เงินอุดหนุนฯ ไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายในทุกรายการ	20
- เงินอุดหนุนฯ ไม่สอดคล้องกับบริบทและสภาพการจัดการศึกษา	23
- ข้อเสนอเบื้องต้นเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอการปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ	23
แนวทางการอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	25
- หลักการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน	25
- มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง การปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐานฯ	29
สรุป ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	44
- สรุปที่มาและแนวทางสนับสนุนเงินอุดหนุนรายหัวฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2569	44
- ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานต่อไป	52

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก	55
- การเปรียบเทียบอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบันและอัตราเงินอุดหนุนที่ปรับเพิ่ม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569	56
- จำนวนผู้เรียนทั่วไปปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) และประมาณการจำนวนผู้เรียนทั่วไป ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569	64
- ผลการสำรวจข้อมูลเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	65
- วิธีการคำนวณอัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ จำแนกตามรายการค่าใช้จ่าย	74
- คำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่ 60/2563 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ ศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียน และลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา	84
- คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 742/2563 เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการศึกษาแนวทางการจัดสรร งบประมาณเพื่อการศึกษา	86
- หนังสือแจ้งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2565 เรื่อง การปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้เรียนและเพิ่มศักยภาพสถานศึกษา ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	94

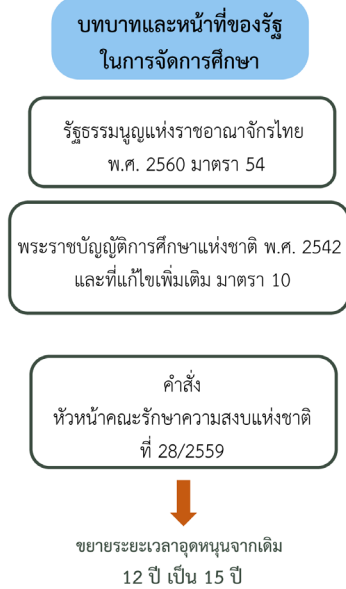
สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	อัตราเงินอุดหนุนปัจจุบัน (พ.ศ. 2565)	5
2	ที่มาและแนวทางการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน	27
3	อัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ปีที่ 1 (พ.ศ. 2566)	37
4	อัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ปีที่ 2 (พ.ศ. 2567)	39
5	อัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ปีที่ 3 (พ.ศ. 2568)	41
6	อัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ปีที่ 4 (พ.ศ. 2569)	43

บทนำ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ยังคงเป็นเป้าหมายหลักในการจัดและพัฒนาการศึกษาของประเทศ โดยรัฐธรรมนูญและกฎหมายการศึกษาได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของรัฐและแนวทางการจัดสรรงบประมาณสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้อย่างชัดเจน ทั้งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐด้านการศึกษามาตรา 54 บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 10 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ซึ่งต่อมาได้มีการขยายระดับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2552 ที่อนุมัติให้ตั้งงบประมาณเป็นรายปีสำหรับการดำเนินงานสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยขยายระยะเวลาในการสนับสนุนจาก 12 ปี เป็น 15 ปี และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 28/2559 ได้ยืนยันแนวทางการจัดให้บุคคลได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี เพื่อเสนอตามกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ที่มาและความสำคัญ

“รัฐต้องดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีมาตรฐานและคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย”

จากแนวนโยบายสนับสนุนค่าใช้จ่ายข้างต้น ปัจจุบันรัฐจัดสรรเงินอุดหนุนสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามจำนวนผู้เรียน (เงินอุดหนุนรายหัว ไม่รวมเงินเดือนบุคลากร) ภายใต้โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (โครงการเรียนฟรี) โดยครอบคลุมรายการค่าใช้จ่ายพื้นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างเท่าเทียมกันและสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนด¹ และจัดสรรเงินสมทบเพิ่มเติมสำหรับสถานศึกษาและผู้เรียนที่มีบริบทแตกต่างจากปกติทั่วไป อาทิ ผู้เรียนพิการหรือด้อยโอกาส สถานศึกษาในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกล² ทั้งนี้ การศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ ได้รับสนับสนุนแตกต่างกัน ดังนี้

¹ จัดสรรสำหรับผู้เรียนและสถานศึกษาที่มีบริบททั่วไปอย่างเท่าเทียมกัน (Equality) เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในแนวนอน (Horizontal Equity)

² จัดสรรเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในแนวตั้ง (Vertical Equity) และเกิดความเป็นธรรม (Fairness) สำหรับผู้เรียนหรือสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างและมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าปกติทั่วไป

1. การศึกษาในระบบ ซึ่งดำเนินการจัดโดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชน รวมถึงที่จัดโดยครอบครัวและสถานประกอบการ ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้รับสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา จนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ) ครอบคลุม 5 รายการหลัก ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบ และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2. การศึกษานอกระบบ (ภายใต้สังกัดสำนักงาน กศน.) ได้รับสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยได้รับสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 รายการหลัก ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

อุดหนุน การศึกษาในระบบ
ก่อนประถมศึกษา - ม.ปลาย/ปวช.

5
รายการ

- ค่าจัดการเรียนการสอน
- ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- ค่าหนังสือเรียน
- ค่าเครื่องแบบนักเรียน
- ค่าอุปกรณ์การเรียน

อุดหนุน การศึกษานอกระบบ
ประถมศึกษา - ม.ปลาย/ปวช.

3
รายการ

- ค่าจัดการเรียนการสอน
- ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- ค่าหนังสือเรียน

รายการเงินอุดหนุนสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5

รายการค่าใช้จ่ายพื้นฐาน ได้แก่

ค่าจัดการเรียนการสอน

ค่าหนังสือเรียน

ค่าอุปกรณ์การเรียน

ค่าเครื่องแบบนักเรียน

ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

การจัดสรรเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยเบิกจ่าย/หน่วยงานต้นสังกัด อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงาน กศน. จัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวฯ ตามจำนวนผู้เรียนสำหรับค่าใช้จ่ายพื้นฐานในแต่ละรายการไปยังสถานศึกษาตามอัตราที่ประกาศใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553-2565 (รายละเอียดตามตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 อัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ปัจจุบัน (พ.ศ. 2565)

หน่วย: บาทต่อคนต่อปี

ระดับการศึกษา	ค่าจัด การเรียน การสอน	ค่า หนังสือ เรียน	ค่า อุปกรณ์ การเรียน	ค่า เครื่องแบบ	ค่ากิจกรรม พัฒนา คุณภาพ ผู้เรียน*	รวม เงินอุดหนุน รายหัว
การศึกษาในระบบ						
■ การจัดการศึกษาทั่วไป (สถานศึกษารัฐและเอกชน)						
ก่อนประถมศึกษา	1,700	200	200	300	430	2,830
ประถมศึกษา						
ป.1	1,900	561	360	360	480	3,661
ป.2	1,900	605	360	360	480	3,705
ป.3	1,900	622	360	360	480	3,722
ป.4	1,900	653	360	360	480	3,753
ป.5	1,900	785	360	360	480	3,885
ป.6	1,900	818	360	360	480	3,918
มัธยมศึกษาตอนต้น						
ม.1	3,500	700	420	450	880	5,950
ม.2	3,500	863	420	450	880	6,113
ม.3	3,500	949	420	450	880	6,199
มัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญ)						
ม.4	3,800	1,257	460	500	950	6,967
ม.5	3,800	1,263	460	500	950	6,973
ม.6	3,800	1,110	460	500	950	6,820
อาชีวศึกษา (ปวช.1-3)						
- อุตสาหกรรม/อุตสาหกรรม สิ่งทอ/เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	6,500	2,000	460	900	950	10,810
- พาณิชยกรรม	4,900	2,000	460	900	950	9,210
- คหกรรม/อุตสาหกรรม	5,500	2,000	460	900	950	9,810
ท่องเที่ยว						
- ศิลปกรรม/อุตสาหกรรม	6,200	2,000	460	900	950	10,510
บันเทิงและดนตรี						
- เกษตรกรรม/ประมง	5,900	2,000	460	900	950	10,210
- เกษตรกรรม (ปฏิจรูป)	11,900	2,000	460	900	950	16,210

ตารางที่ 1 อัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ปัจจุบัน (พ.ศ. 2565)

หน่วย: บาทต่อคนต่อปี

ระดับการศึกษา	ค่าจัดการเรียนการสอน	ค่าหนังสือเรียน	ค่าอุปกรณ์การเรียน	ค่าเครื่องแบบ	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน*	รวมเงินอุดหนุนรายหัว
การศึกษานอกระบบ						
ก่อนประถมศึกษา	-----ปัจจุบันไม่ได้รับอุดหนุน-----					
ประถมศึกษา	1,900	580	-----ปัจจุบันไม่ได้รับอุดหนุน-----		280	2,760
มัธยมศึกษาตอนต้น	2,300	720	-----ปัจจุบันไม่ได้รับอุดหนุน-----		580	3,600
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,300	800	-----ปัจจุบันไม่ได้รับอุดหนุน-----		580	3,680
อาชีวศึกษา (ปวช.1-3)	5,500	1,000	-----ปัจจุบันไม่ได้รับอุดหนุน-----		1,060	7,560

หมายเหตุ *ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมคุณธรรม/จริยธรรม/ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (ICT)

อย่างไรก็ตาม อัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ไม่ได้มีการปรับมานานกว่า 10 ปี (ปรับครั้งสุดท้ายในปีการศึกษา 2553) ในขณะที่ราคาสินค้า บริการและค่าครองชีพปรับเพิ่มสูงขึ้นตามสภาพเศรษฐกิจสังคม รวมถึงสถานการณ์จากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่งผลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองต้องรับภาระส่วนต่างของเงินอุดหนุนฯ และรายจ่ายด้านการศึกษาที่เพิ่มขึ้น ซึ่งข้อจำกัดด้านการเงินเป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของผู้เรียน และการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ รวมถึงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เพียงพอและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระรายจ่ายทางการศึกษาของผู้เรียน/ผู้ปกครอง และเพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ก่อนประถมศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย
(สายสามัญและอาชีวศึกษา (ปวช.))

สถานศึกษา

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และนอกกระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์

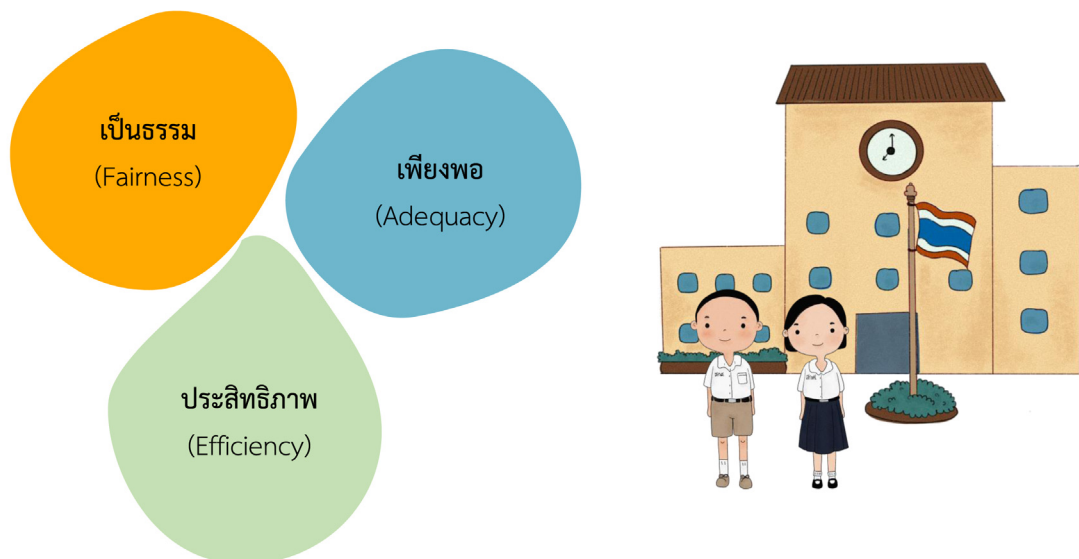

- สะท้อนค่าใช้จ่ายจริงในการจัดการศึกษาและสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง
- เพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- เพิ่มโอกาสเข้าถึงการศึกษาของผู้เรียน
- แบ่งเบาภาระรายจ่ายของผู้เรียน/ผู้ปกครอง

กรอบแนวคิดและกระบวนการศึกษา

การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามแนวนโยบายการศึกษาที่มุ่งเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ จำเป็นต้องคำนึงถึง 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ความเพียงพอ (Adequacy) ความเป็นธรรม (Fairness) และประสิทธิภาพ (Efficiency) ซึ่งการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาที่เพียงพอกับความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs) เป็นการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของผู้เรียน/ผู้ปกครอง และทำให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด โดยผู้เรียนและสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างจากปกติทั่วไป อาทิ ผู้เรียนพิการ สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกล ซึ่งมีค่าใช้จ่ายทางการศึกษาสูงกว่าปกติทั่วไป จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนทรัพยากรเพิ่มเติมตามความจำเป็นส่วนเพิ่ม (Additional Needs) เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและเป็นธรรม ทั้งนี้ การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาจำเป็นต้องมีรูปแบบ/วิธีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์และประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัด

เป้าหมายในการอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวคิดการจัดสรรเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายตามความจำเป็น (Need-based Allocation)

อุดหนุนตามความจำเป็นพื้นฐาน
สำหรับผู้เรียน และสถานศึกษาปกติ

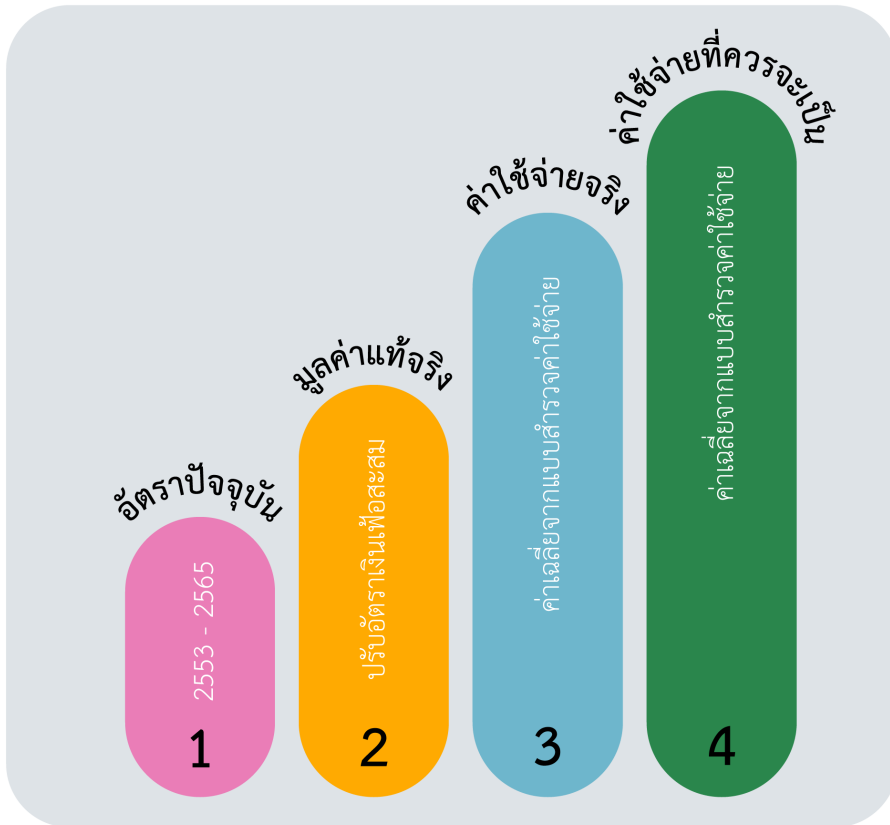

อุดหนุนเพิ่มเติมตามความจำเป็นส่วนเพิ่ม
สำหรับผู้เรียน และสถานศึกษาลักษณะพิเศษ

เอกสารฉบับนี้นำเสนอเฉพาะกระบวนการศึกษาในประเด็น“ความเพียงพอ” ของเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว ที่จัดสรรไปยังผู้เรียนและสถานศึกษาปกติทั่วไป³ และการจัดทำข้อเสนอปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัว ภายใต้โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก เพื่อให้หน่วยงานสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทราบความเป็นมาในการปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ และแนวทางจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2569

³ ประเด็นความเสมอภาค เป็นธรรมและประสิทธิภาพอยู่ระหว่างดำเนินการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอแนวทางการสนับสนุนทรัพยากรที่เหมาะสมและเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ทางการศึกษาต่อไป

วิธีการศึกษา เพื่อสะท้อนความไม่เพียงพอของเงินอุดหนุนฯ

การวิเคราะห์ “ความเพียงพอ” ของเงินอุดหนุนรายหัวฯ พิจารณาจากการเปรียบเทียบ อัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ที่ผู้เรียนและสถานศึกษาได้รับอุดหนุนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กับ (1) อัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ที่ปรับตามอัตราเงินเพื่อสะสม (2) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่รวมเงินที่ สถานศึกษาและผู้เรียน/ผู้ปกครองรับภาระเพิ่มเติม และ (3) ค่าใช้จ่ายที่ควรจะเป็น ซึ่งเป็น ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาที่สามารถจัดการศึกษาได้ดีจนเป็นที่ยอมรับ โดยข้อมูล ที่ใช้ในการวิเคราะห์หามาจากแหล่งต่าง ๆ อาทิ ข้อมูลค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสำรวจและการลงพื้นที่ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และต่อเนื่องถึง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565) ข้อมูลอัตราเงินเพื่อ ข้อมูลรายการค่าไฟฟ้าของสถานศึกษา ข้อมูล รายจ่ายด้านการศึกษาของครัวเรือนจากแบบสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน และ ข้อมูลรายจ่ายด้านการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด

แบบสำรวจ

การสัมภาษณ์เชิงลึก

ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ

ผลการวิเคราะห์จำแนกตาม 5 รายการค่าใช้จ่ายหลักที่ได้รับเงินอุดหนุนรายหัวฯ ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ค่าเครื่องแบบ ค่าอุปกรณ์การเรียน และ ค่าหนังสือเรียน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายหลักในการศึกษา ได้แก่ ผู้เรียนและสถานศึกษาปกติทั่วไป ที่ปัจจุบันได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวฯ สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ระดับ ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) จากหน่วยงานเบิกจ่ายงบประมาณที่อยู่ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ⁴ และนอก กระทรวงศึกษาธิการ⁵

การดำเนินงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น (สถ.) และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชต.) ดำเนินการศึกษา แนวทางการสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทสามัญศึกษา และ อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทั้งผู้เรียนในระบบและนอกระบบ มาอย่าง ต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

⁴ สพฐ. สอศ. สป. (สช. และสำนักงานกศน.)

⁵ อว. พม. กก. อปท. ตชต. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และร.ร.มหิดลวิทยานุสรณ์

ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้สรุปผลการศึกษาข้อมูลและจัดทำเป็นข้อเสนอแนวทางการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการสภาการศึกษา รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับรายละเอียดข้อเสนอฯ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีการประชุมที่สำคัญ ดังนี้

- การนำเสนอผลการศึกษาแนวทางการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สามัญศึกษา) ต่อที่ประชุมสภาการศึกษา ในการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ 7/2563 วันพุธที่ 30 กันยายน 2563 ณ ห้องกำแหง พलगูร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบในหลักการและเห็นควรศึกษาวิเคราะห์เพิ่มเติม เพื่อครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา (ระดับ ปวช.) และแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณ

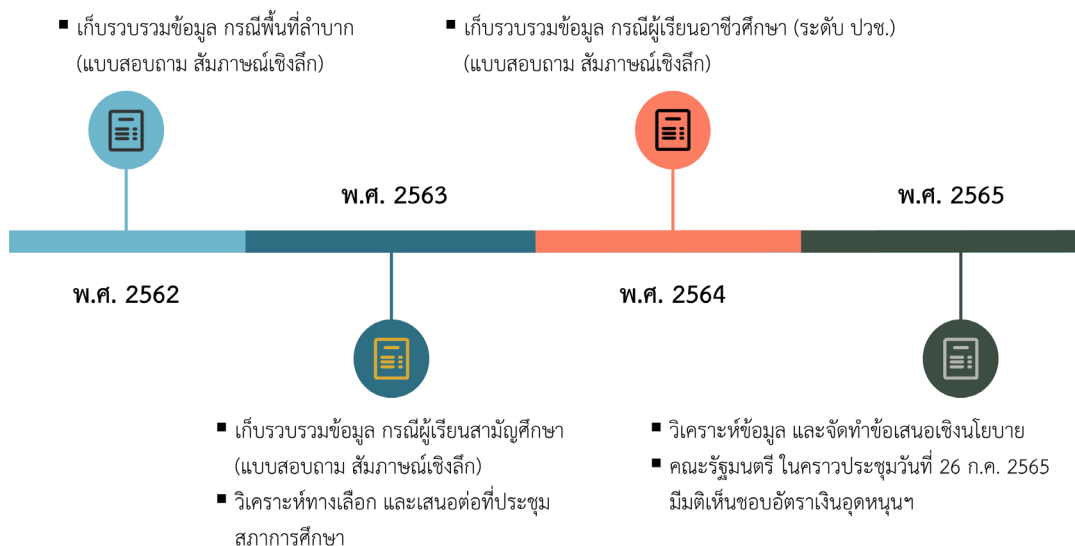
- การศึกษาข้อมูลค่าใช้จ่ายจริงในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามัญศึกษา (เพิ่มเติม) ประเภทอาชีวศึกษา (ระดับ ปวช.) โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสถานประกอบการที่จัดศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งรับเงินอุดหนุนฯ จาก สพฐ. ดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา ระดับ ปวช. (ในระบบ) เพื่อประกอบการวิเคราะห์ต้นทุน

ค่าใช้จ่าย ณ ราคาปัจจุบันและค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มที่สถานศึกษาและผู้เรียน/ผู้ปกครองรับภาระ ซึ่งสะท้อนให้เห็น “ความไม่เพียงพอ” และ “ความไม่สอดคล้อง” ของเงินอุดหนุนปัจจุบัน

- การศึกษาข้อมูลค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สามัญศึกษาและอาชีวศึกษา) โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ในการสำรวจข้อมูลค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สามัญศึกษาและอาชีวศึกษา) ซึ่งขณะนี้ ได้วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกต่อไป

- สรุปข้อมูลผลการศึกษาค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สามัญศึกษาและอาชีวศึกษา) ซึ่งเป็นข้อมูลจากผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่ผ่านมา และจัดทำเป็นข้อเสนอทางเลือกในการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน เพื่อเสนอต่อที่ประชุมผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวตรีนุช เทียนทอง) เป็นประธานการประชุม พร้อมด้วยผู้แทนจากหน่วยงานองค์กรหลักกระทรวงศึกษาธิการ

จากข้อมูลผลการศึกษาที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้สรุป วิเคราะห์ และจัดทำเป็นข้อเสนอแนวทางการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2565 พิจารณาและมีมติให้ปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ตามที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการเสนอเรียบร้อยแล้ว

เมื่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเห็นชอบการปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ดังกล่าวข้างต้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำเอกสารเผยแพร่และมีแผนที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อแนวทางจัดสรรเงินอุดหนุนฯ และศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดสรรให้เหมาะสมต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) สถานศึกษาและผู้เรียนได้รับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สะท้อนค่าใช้จ่ายจริงในการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง

2) เพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนในแต่ละระดับได้อย่างเหมาะสมแท้จริง และเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการการศึกษาของผู้เรียน รวมทั้งแบ่งเบาภาระรายจ่ายของผู้เรียน/ผู้ปกครองอย่างเป็นธรรม และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจและสังคม

ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ทุกสังกัด

จำนวนประมาณ 11 ล้านคนทั่วประเทศ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ก่อนประถมศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย

- สามัญศึกษา
- อาชีวศึกษา (ปวช.)

ประโยชน์ ที่โรงเรียน ผู้ปกครอง/ผู้เรียนได้รับ

- ❖ อัตรารายจ่ายอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวฯ ที่สะท้อนค่าใช้จ่ายจริงในการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง
- ❖ เพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้มีความพร้อมในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนในแต่ละระดับได้อย่างเหมาะสมแท้จริง
- ❖ เพิ่มโอกาสเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาคของผู้เรียน
- ❖ แบ่งเบาภาระรายจ่ายของผู้เรียน/ผู้ปกครอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญ และสายอาชีพศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.))

การศึกษาในระบบ หมายถึง การศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการจัดการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน และในที่นี้เป็นการศึกษาที่จัดโดยสถานศึกษาของรัฐ หรือเอกชน ของทุกหน่วยงาน ที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษานอกระบบ หมายถึง การศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของ

การสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม และในที่นี่เป็นการศึกษาที่จัดโดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

การจัดการศึกษาโดยครอบครัว หมายถึง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของครอบครัว ตามมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

การจัดการศึกษาโดยสถานประกอบการ หมายถึง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานประกอบการตามมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

การสนับสนุนตามความจำเป็นพื้นฐาน หมายถึง การสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับ 5 รายการหลักที่ได้รับสนับสนุนผ่านโครงการเรียนฟรี ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบ และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมทั้งรายการค่าใช้จ่ายจำเป็นอื่น ๆ ที่ผู้เรียนและสถานศึกษาต้องได้รับการสนับสนุนเพื่อเป็นหลักประกันในการเข้าถึงการศึกษาที่มีมาตรฐานได้อย่างเท่าเทียมกัน

การสนับสนุนตามความจำเป็นส่วนเพิ่ม หมายถึง การสนับสนุนค่าใช้จ่ายตามต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากกรณีปกติทั่วไป อาทิ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกล ค่าใช้จ่ายในการจัดหลักสูตรพิเศษสำหรับผู้เรียนพิการหรือไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทย เป็นต้น

เงินอุดหนุนรายหัวในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง เงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาที่รัฐจัดสรรตามจำนวนผู้เรียน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ครอบคลุมรายการค่าใช้จ่ายพื้นฐาน 5 รายการ ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบ และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ค่าจัดการเรียนการสอน หมายถึง เงินอุดหนุนรายหัวสำหรับนักเรียนทั่วไป ที่จัดสรรให้นักเรียนทุกคนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีอัตราการจัดสรรจำแนกตามระดับการศึกษา หน่วยบาท/คน/ปี แบ่งเป็น 3 ประเภทงบรายจ่าย คือ 1) งบบุคลากร (ค่าจ้างชั่วคราว) 2) งบดำเนินงาน (ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค) และ 3) งบลงทุน (ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง)

ค่าหนังสือเรียน หมายถึง ค่าหนังสือเสริมประสบการณ์ ค่าหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และแบบฝึกหัดรายวิชาพื้นฐานใน 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีอัตราการจัดสรรจำแนกตามระดับการศึกษา หน่วยบาท/คน/ปี ซึ่งในที่นี่ไม่ได้เสนอขอปรับ เนื่องจากมีการปรับอย่างต่อเนื่อง

ค่าอุปกรณ์การเรียน หมายถึง ค่าอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ สีเทียน สีน้ำ ดินน้ำมัน ไร้สารพิษ กระดาษ สมุด ดินสอ ปากกา เป็นต้น โดยมีอัตราการจัดสรรจำแนกตามระดับการศึกษา หน่วยบาท/คน/ปี

ค่าเครื่องแบบ หมายถึง ค่าเสื้อผ้า กางเกง/กระโปรง ครอบคลุมชุดนักเรียน ชุดกีฬา ชุดฝึกงาน ชุดประจำถิ่น หรือเครื่องแบบอื่น ๆ ที่จำเป็น โดยมีอัตราการจัดสรรจำแนกตามระดับการศึกษา หน่วยบาท/คน/ปี

ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรม อาทิ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม/ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมทัศนศึกษา และกิจกรรมการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เป็นต้น โดยมีอัตราการจัดสรรจำแนกตามระดับการศึกษา หน่วยบาท/คน/ปี

ค่าใช้จ่ายจริง หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมงบประมาณที่สถานศึกษาจ่าย ทั้งจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่สถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ต้องใช้จ่ายเพิ่มเติมด้วยงบประมาณส่วนตัว ที่ไม่สามารถเบิกจ่ายจากราชการได้

ความเสมอภาคในแนวนอน (Horizontal Equity) หมายถึง การจัดสรรงบประมาณให้กับนักเรียนแต่ละคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลและปัจจัยแวดล้อม ซึ่งเป็นการจัดสรรงบประมาณในลักษณะเดียวกันตาม “ความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs)” ให้กับผู้เรียนทุกคนในแบบเดียวกัน อาทิ โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (โครงการเรียนฟรี) โครงการอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) เป็นต้น

ความเสมอภาคในแนวตั้ง (Vertical Equity) หมายถึง การจัดสรรงบประมาณให้กับนักเรียนแต่ละคน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลและปัจจัยแวดล้อม ซึ่งเป็นการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเพิ่มเติมตามความจำเป็นส่วนเพิ่ม (Additional Needs) ให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าและแตกต่างจากกลุ่มเป้าหมายทั่วไป จึงควรได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

ผลการศึกษาที่สำคัญ

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การศึกษาครั้งนี้อาศัยการเปรียบเทียบส่วนต่าง (Gaps) ของเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดสรรสำหรับ 5 รายการหลัก ตามอัตราที่กำหนด ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กับการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า บริการ และค่าใช้จ่ายจริงของผู้เรียนและสถานศึกษา เพื่อสะท้อนให้เห็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่บ่งชี้ว่า เงินอุดหนุนรายหัวฯ “ไม่เพียงพอ” และ “ไม่สอดคล้อง” กับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม และสภาพการจัดการศึกษา สรุปดังนี้

ผลการศึกษาวิจัยและการสำรวจ พบว่า
อัตราเงินอุดหนุนฯ ที่ได้รับปัจจุบัน

“ไม่สอดคล้อง” และ “ไม่เพียงพอ”

กับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและผู้เรียน

เนื่องจากไม่ได้มีการปรับอัตราอุดหนุนพื้นฐานมากกว่า 10 ปี

ในขณะที่สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

รวมทั้งอัตราเงินเพื่อและค่าครองชีพมีการปรับเพิ่มขึ้นทุกปี

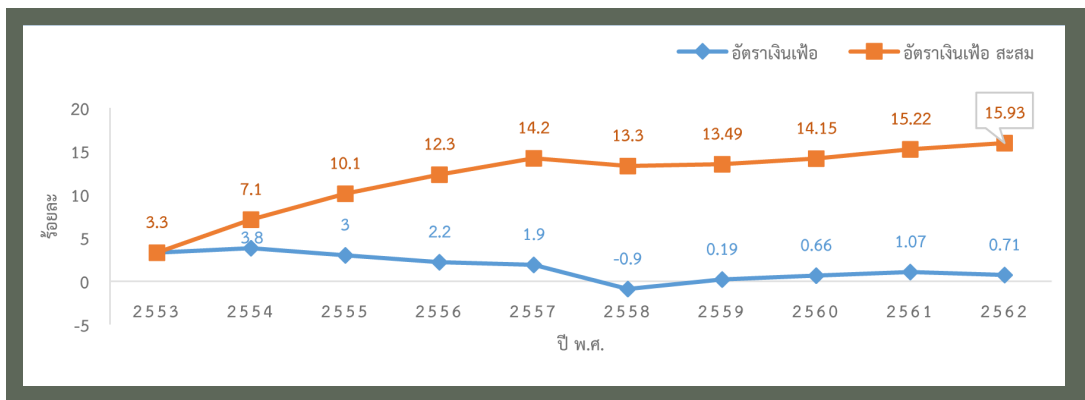

1. เงินอุดหนุนฯ ไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการ

จากการศึกษาพบว่ามูลค่าที่แท้จริงของเงินอุดหนุนรายหัวฯ ลดลง เนื่องจากอัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ คงเดิมมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 (ยกเว้นค่าหนังสือเรียนที่มีการปรับมาอย่างต่อเนื่อง) ในขณะที่ราคาสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (อัตราเงินเพื่อสะสมในระยะ 10 ปี ประมาณร้อยละ 15.93) ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อแนวทางส่งเสริมการศึกษาให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ตัวอย่างจากผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาพบว่า อัตราเงินอุดหนุนฯ ที่คาดหวังว่าผู้ปกครองจะสามารถนำไปซื้อเครื่องแบบนักเรียนได้ครบ 1 ชุด (เสื้อ และกระโปรง/กางเกง) แต่การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าทำให้ผู้ปกครองสามารถซื้อได้เพียงเสื้อ และกระโปรง/กางเกงแค่ประมาณครึ่งตัวเท่านั้น “ไม่เพียงพอสำหรับจัดหาเครื่องแบบนักเรียนครบชุด” (เสื้อ กางเกง/กระโปรง/รองเท้า และถุงเท้า) รวมถึงเครื่องแบบอื่นที่สถานศึกษากำหนด

นอกจากนี้ รายงานการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป และอัตราเงินเพื่อของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า ภายหลังจากวิกฤตการณ์การเงินโลกในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย อัตราเงินเพื่อในประเทศมีการเปลี่ยนแปลง โดยมีอัตราเงินเพื่อสะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – 2562 ประมาณร้อยละ 15.93 (เปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปีประมาณร้อยละ 1.6) และอัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ต่ำกว่าอัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ที่ปรับด้วยอัตราเงินเพื่อ ดังนั้น การปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ตามอัตราเงินเพื่อจึงเป็นหนึ่งในแนวทางปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ให้สะท้อนมูลค่าที่แท้จริงและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการ

การเปลี่ยนแปลงของอัตราเงินเพื่อ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – 2562

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

2. เงินอุดหนุนฯ ไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายจริงในทุกรายการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง พบว่า อัตราเงินอุดหนุนฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายจริงในทุกรายการและทุกระดับการศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียน ผู้ปกครองต้องรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในส่วนที่ไม่ได้รับการสนับสนุน และสถานศึกษามีข้อจำกัดในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา⁶ รายละเอียดที่สำคัญสรุปดังนี้

2.1 ด้านสถานศึกษา จากผลการสำรวจข้อมูลค่าใช้จ่ายจากฐานข้อมูลรายจ่ายของหน่วยงานต้นสังกัด แบบสำรวจข้อมูลค่าใช้จ่ายฯ และการลงพื้นที่เก็บข้อมูล พบว่า สถานศึกษามีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันตามแนวปฏิบัติที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด โดยสถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้เงินอุดหนุนรายหัวฯ ในรายการค่าจัดการเรียนการสอนสำหรับค่าจ้างชั่วคราว (อาทิ ค่าจ้างครูอัตราจ้างรายเดือน พนักงานขับรถ นักการภารโรง) ค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค (ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์) รวมถึงค่าใช้จ่ายในการต่อเติมหรือปรับปรุงที่ดินและ/หรือสิ่งก่อสร้าง

สถานศึกษามีภาระค่าใช้จ่ายและศักยภาพในการบริหารจัดการแตกต่างกัน กล่าวคือ สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ได้รับการสนับสนุนค่าสาธารณูปโภคและค่าจ้างชั่วคราวจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในขณะที่สถานศึกษาภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นสถานศึกษาส่วนใหญ่ของประเทศจำเป็นต้องกันเงินอุดหนุนรายหัวฯ รายการค่าจัดการเรียนการสอนสำหรับจ่ายค่าสาธารณูปโภค โดยเฉพาะ “ค่าไฟฟ้า” และค่าจ้างครูผู้สอนในสาขาที่ขาดแคลนและ/หรือค่าจ้างเหมาบริการ

การสนับสนุนด้านการเงินและบุคลากรที่ไม่สอดคล้องกับภาระค่าใช้จ่ายและบริบทของสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษามีข้อจำกัดในการบริหารจัดการและพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ต้องระดมเงินจากแหล่งต่าง ๆ (เงินนอกงบประมาณ) อาทิ เงินบริจาค เงินบำรุงการศึกษา การทอดผ้าป่าการศึกษา การระดมทุนจากชุมชน ผู้ปกครอง หรือศิษย์เก่า เพื่อสมทบค่าบริหารจัดการสถานศึกษาและค่าจัดการเรียนการสอน รวมทั้งครูหรือผู้ปกครองต้องจ่ายเพิ่มเติมในรายการที่ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ อาทิ ค่าเดินทาง เยี่ยมบ้านนักเรียน ค่าประกันอุบัติเหตุ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาแต่ละแห่งมีศักยภาพในการระดมเงินและบริหารจัดการต่างกัน โดยเฉพาะสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก (ประมาณร้อยละ 50 ของสถานศึกษาทั้งหมดมีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน) และผู้เรียนส่วนใหญ่มาจากครัวเรือนยากจน

⁶ ผลจากการเปรียบเทียบเงินอุดหนุนฯ สำหรับรายการพื้นฐานที่ผู้เรียนและสถานศึกษาได้รับจัดสรร ปรากฏในภาคผนวก

เงินอุดหนุนที่ได้รับ

ค่าใช้จ่ายจริง

2.2 ผู้เรียน/ผู้ปกครอง ยังต้องรับภาระค่าใช้จ่ายสำหรับค่าเครื่องแบบนักเรียน เนื่องจากเงินอุดหนุนรายหัวฯ ที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอสำหรับซื้อเครื่องแบบนักเรียนครบชุด (เสื้อ กางเกง/กระโปรง รองเท้า และถุงเท้า) ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ราคาเครื่องแบบนักเรียนและค่าใช้จ่ายสำหรับเครื่องแบบนักเรียนสูงกว่าเงินที่ได้รับสนับสนุนประมาณ 2 - 3 เท่า และแตกต่างกันตามระดับการศึกษา นอกจากนี้ อุปกรณ์การเรียนบางรายการยังมีราคาสูง อาทิ ดินน้ำมันไร้สารพิษ เครื่องมือเรขาคณิต วัสดุฝึกตามสาระการเรียนรู้ วัสดุด้าน ICT เป็นต้น

ข้อมูลจากแบบสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนและการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเชิงลึกพบว่า ในปี พ.ศ. 2550 ครัวเรือนมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยด้านการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 2.1 ของค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของครัวเรือน และในปี พ.ศ. 2554 ปรับลดลงมาเป็นร้อยละ 1.6 ของค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของครัวเรือน ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการปรับอัตราสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน (โครงการเรียนฟรี) ในปี พ.ศ. 2553 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยหลังจากปี พ.ศ. 2554 ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) นอกจากนี้ ผู้เรียน/ผู้ปกครองยังคงมีรายจ่ายด้านการศึกษามากกว่าเงินที่ได้รับสนับสนุนจากรัฐและมีรายการค่าใช้จ่ายอื่นที่ยังไม่ได้รับการสนับสนุน อาทิ ค่าประกันอุบัติเหตุ ค่าเดินทาง ค่าอาหาร ทั้งนี้ รายจ่ายด้านการศึกษาของภาคครัวเรือนในรายการค่าอุปกรณ์การเรียนและค่าหนังสือเรียนที่สูงกว่าเงินที่ได้รับจัดสรร ซึ่งอาจเกิดจากผู้เรียนจำเป็นต้องซื้อหนังสือเรียนหรืออุปกรณ์การเรียนเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่โรงเรียนกำหนดหรือจัดหาให้ อีกทั้งสภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้ผู้ปกครองยังคงต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายดังกล่าว ซึ่งข้อมูลจากสถานธนาอนุบาล (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, 2565) พบว่า ก่อนเปิดเรียนปีการศึกษา 2565 ผู้ปกครองจำนวนมากต้องทยอยนำทรัพย์สินมีค่าต่าง ๆ ไปใช้บริการโรงรับจำนำมากขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อเตรียมเงินไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบและหนังสือเรียนให้กับบุตรหลาน

สภาพการบริหารจัดการเงินอุดหนุนฯ

ค่าจัดการเรียนการสอน

ค่าอุปกรณ์การเรียน

สภาพการบริหารจัดการเงินอุดหนุนฯ

ค่าเครื่องแบบ

ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3. เงินอุดหนุนฯ ไม่สอดคล้องกับบริบทและสภาพการจัดการศึกษา

ผู้เรียนที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ซึ่งเป็นประชากรวัยเรียนและพึงพิงการสนับสนุนด้านการเงินจากผู้ปกครอง ยังได้รับการสนับสนุนแตกต่างกัน โดยพบว่าผู้เรียนการศึกษานอกระบบที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี และศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา (ประมาณ.. คน) ไม่ได้รับเงินอุดหนุนรายหัวฯ ในทุกรายการต่างจากผู้เรียนการศึกษาในระบบที่อยู่ในวัยเดียวกัน โดยสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. อาศัยงบประมาณจากโครงการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน อาทิ โครงการส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ และผู้เรียนที่อยู่ในวัยการศึกษาภาคบังคับ (อายุต่ำกว่า 15 ปี) ยังไม่ได้รับอุดหนุนรายการค่าเครื่องแบบและค่าอุปกรณ์การเรียน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้เรียนที่อยู่ในพื้นที่สูง ทุรกันดาร ไม่สามารถเดินทางไปเรียนยังสถานศึกษาสังกัดอื่น ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบตั้งที่ผู้เรียนอยู่ในวัยดังกล่าวควรศึกษาได้

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเป็นที่ยอมรับ (Best Practice) พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าสถานศึกษาปกติทั่วไป เนื่องจากมีกิจกรรมและความพร้อมที่มากกว่าโดยสถานศึกษาสามารถเรียกเก็บเงินบำรุงการศึกษาเพิ่มเติมจากผู้ปกครอง สำหรับกิจกรรมลักษณะพิเศษที่ไม่ได้รับเงินอุดหนุนรายหัวฯ ซึ่งผู้เรียนที่มาจากครัวเรือนยากจนยากที่จะเข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีคุณภาพสูงกว่ามาตรฐานดังกล่าว

4. ข้อเสนอเบื้องต้นเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอการปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ดังนี้

1. การเพิ่มศักยภาพของสถานศึกษา

1.1 ปรับเพิ่มอัตราเงินอุดหนุนฯ ให้สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายจริงตามการเปลี่ยนแปลงของสภาวะเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสนับสนุนเพิ่มเติมสำหรับรายการจำเป็น อาทิ ค่าประกันอุบัติเหตุ

1.2 แยกการสนับสนุนในรายการที่มีความจำเป็นหรือค่าใช้จ่ายประจำที่สถานศึกษาต้องจ่าย โดยเฉพาะค่าสาธารณูปโภค (ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา) ออกจากรายการค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 รายการ เพื่อให้สถานศึกษาใช้งบประมาณในรายการค่าจัดการเรียนการสอน (กรณีสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ได้อย่างตรงวัตถุประสงค์ โดยอาจกำหนดเกณฑ์ในการสนับสนุนตามขนาดสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นตามขนาดของสถานศึกษา ซึ่งรัฐไม่สามารถให้การสนับสนุนได้ทั้งหมด เนื่องจากข้อจำกัดของงบประมาณ

1.3 จัดสรรบุคลากรให้เพียงพอและเหมาะสมกับภาระงาน รวมถึงมีการกำหนดมาตรการจูงใจในการทำงาน อาทิ การยกย่องชมเชย ความก้าวหน้าทางอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาทักษะตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

1.4 สถานศึกษาขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพในการหาแหล่งเงินอื่นมาเพื่อสนับสนุนเพิ่มเติม สำหรับรายจ่ายส่วนต่างที่เกินจากที่รัฐอุดหนุน ควรกำหนดเกณฑ์ให้สถานศึกษาสามารถแจ้งความ จำนในการรับ-ไม่รับสนับสนุน หรือกำหนดสัดส่วนการสนับสนุนจากภาครัฐและการอุดหนุนเพิ่มเติม โดยสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบและความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกัน

2. การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและลดภาระผู้ปกครอง

2.1 ควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมสำหรับผู้เรียนการศึกษานอกระบบ อายุต่ำกว่า 15 ปี ในรายการค่าอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบ เนื่องจากปัจจุบันไม่ได้รับอุดหนุนรายการ ดังกล่าว แต่มีผู้เรียนจำนวนหนึ่งที่เรียนอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี รวมทั้งมีผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งไม่ได้รับเงินอุดหนุนรายหัวฯ ในทุกรายการ

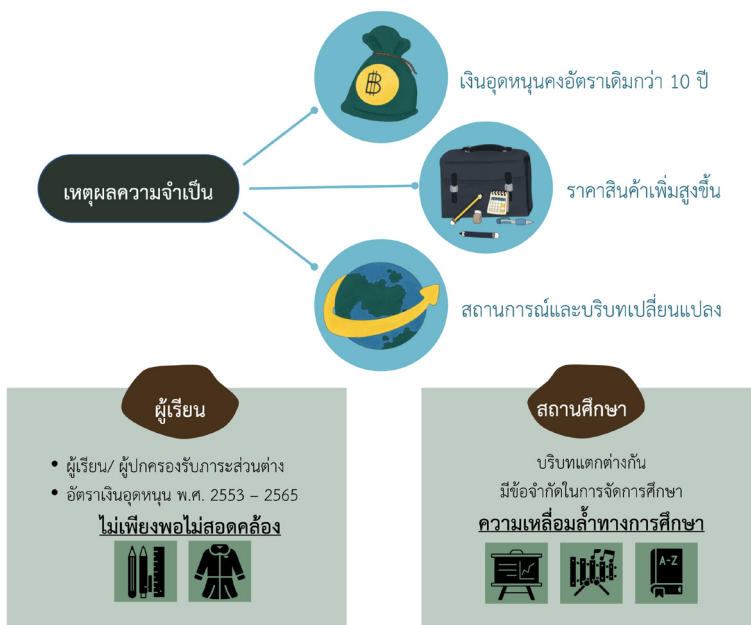
2.2 ค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นส่วนเพิ่ม ซึ่งสนับสนุนสำหรับผู้เรียน/สถานศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อาทิ ผู้เรียนพิการ ยากจน/ด้อยโอกาส สถานศึกษาขนาดเล็ก ยากลำบาก ห่างไกล หรืออยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร ควรมีการศึกษาในรายละเอียดเพื่อปรับแนวทางการสนับสนุน ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นต่อไป อาทิ การชดเชยความยากลำบากในการเดินทาง การปรับกิจกรรมรายจ่ายและวิธีการอุดหนุนให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและสถานศึกษา ที่มีบริบทเชิงพื้นที่ที่แตกต่างกัน และการกำหนดค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่เหมาะสมเป็นรายโรง

จากข้อค้นพบที่ได้จากผลการศึกษาข้อมูล สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำ แนวทางการอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยข้อเสนอในเบื้องต้นนี้จะเน้นที่ การปรับเพิ่มค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นพื้นฐานของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับ ทุกสังกัด ตามรายการเดิมที่ผู้เรียนการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบเคยได้รับอุดหนุนอยู่ ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) และอุดหนุนเพิ่มเติมสำหรับผู้เรียนยากจนในรายการค่าเครื่องแบบ ซึ่งเป็น รายการที่พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประสบปัญหาและมีความยากลำบากในการจัดซื้อทุกครั้งเมื่อ เปิดภาคเรียน โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้คำนวณอัตราเงินอุดหนุนที่ควรจะเป็นตาม กิจกรรมที่เกิดรายจ่ายในรายการค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งนี้ อัตราเงินอุดหนุนฯ ที่คำนวณเป็นอัตราขั้นต่ำ ซึ่งอาจไม่เท่ากับค่าใช้จ่ายจริงตามผลการศึกษา เนื่องจากภาระงบประมาณจำนวนมากที่จะเกิดขึ้น โดยวิธีการคำนวณจะมีการนำเสนอรายละเอียดในส่วนของภาคผนวกต่อไป

แนวทางการอุดหนุน ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากผลการศึกษาข้างต้นแสดงข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ชัดเจนว่า อัตราเงินอุดหนุนฯ ที่ได้รับจัดสรรในปัจจุบัน “ไม่สอดคล้อง” และ “ไม่เพียงพอ” ต่อความจำเป็นพื้นฐานของผู้เรียนและสถานศึกษา โดยมูลค่าแท้จริงของเงินอุดหนุนฯ ลดลง เนื่องจากราคาสินค้าและบริการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ในขณะที่เงินอุดหนุนฯ คงที่ตามอัตราที่กำหนดตั้งแต่ปี 2553 ซึ่งสถานศึกษา ได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในอัตราที่ “ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายจริง” และทุกแห่งจำเป็นต้องระดมเงินสนับสนุนจากแหล่งเงินอื่นเพื่อสมทบค่าใช้จ่ายสำหรับการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้สถานศึกษามีข้อจำกัดในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนผู้เรียน/ผู้ปกครอง ยังคงรับภาระค่าใช้จ่ายสำหรับค่าเครื่องแบบนักเรียนและค่าอุปกรณ์การเรียนที่ปรับราคาเพิ่มขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ จึงส่งผลให้ผู้เรียน ผู้ปกครองต้องรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่ได้รับการสนับสนุน

1. หลักการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้พิจารณาแนวทางการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้หลักการสำคัญดังนี้

- 1) เป้าหมายด้านผู้เรียน ปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ เพื่อแบ่งเบาภาระรายจ่ายของผู้เรียน/ผู้ปกครอง เพิ่มโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- 2) เป้าหมายด้านสถานศึกษา ปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ เพื่อเพิ่มศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา
- 3) กระจายภาระงบประมาณ โดยทยอยปรับเพิ่มขึ้นในลักษณะขั้นบันได ผ่านการจัดสรรเงินอุดหนุนฯ ในลักษณะงบประมาณผูกพันต่อเนื่อง 4 ปี คือ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2569 โดยปรับ 4 รายการค่าใช้จ่ายพื้นฐาน ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ค่าเครื่องแบบ และค่าอุปกรณ์การเรียน (ค่าหนังสือเรียน ไม่ได้เสนอขอปรับเนื่องจากการปรับมาอย่างต่อเนื่อง)
- 4) ระยะแรก เน้นผู้เรียนและสถานศึกษาปกติทั่วไปที่ปัจจุบันได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวฯ สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ ที่จัดโดยสถานศึกษารัฐ สถานศึกษาเอกชน ครอบครัวและสถานประกอบการ
- 5) ระยะต่อไป ปรับให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา รวมทั้งเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษา

แนวทางการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวฯ

ปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวฯ **4** รายการ ได้แก่

ค่าจัดการเรียนการสอน

ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ค่าเครื่องแบบ

ค่าอุปกรณ์การเรียน

ค่าหนังสือ **ไม่ได้เสนอปรับ**
เนื่องจากการปรับอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 2 ที่มาและแนวทางการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน

ประเด็น	ค่าจัด การเรียนการสอน	ค่าอุปกรณ์ การเรียน	ค่าเครื่องแบบ	ค่ากิจกรรมพัฒนา คุณภาพผู้เรียน
การศึกษาในระบบ				
■ การจัดการศึกษาทั่วไป (สถานศึกษารัฐและเอกชน)				
ที่มา/ความจำเป็น	สถานศึกษา กันเงินอุดหนุนค่าจัด การเรียนการสอน สำหรับค่าสาธารณูปโภค (ประมาณร้อยละ 20 สำหรับค่าไฟฟ้า)	ผู้เรียนรับภาระ ส่วนต่าง ค่าอุปกรณ์ การเรียน เนื่องจาก เงินอุดหนุนปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับราคา และรายการอุปกรณ์ การเรียนที่จำเป็น	- ผู้เรียนรับภาระ ส่วนต่างค่าเครื่องแบบ (ชุดนักเรียน ชุดลูกเสือ/เนตรนารี ชุดกีฬา และ เครื่องแบบอื่น ๆ) - เงินอุดหนุนฯ ไม่เพียงพอซื้อ เครื่องแบบนักเรียน ครบ 1 ชุด (เสื้อ กางเกง/กระโปรง) ซึ่งเป็นภาระหนัก สำหรับผู้ปกครอง โดยเฉพาะครัวเรือน ยากจน	สถานศึกษา จัดกิจกรรมฯ ได้เพียง 1 – 2 ครั้ง/ปีการศึกษา (บูรณาการกิจกรรม วิชาการ คุณธรรม จริยธรรม ลูกเสือ/ เนตรนารี ทัศนศึกษา การบริการเทคโนโลยี การจัดการเรียน การสอนทางไกล ภายใต้เงินอุดหนุน ที่ได้รับ)
เป้าหมาย/ผลลัพธ์	สถานศึกษาได้รับ เงินอุดหนุนฯ เพียงพอ และมีศักยภาพ ในการจัดการศึกษา	แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่าย ผู้เรียน/ผู้ปกครอง	แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่าย ผู้เรียน/ผู้ปกครอง	สถานศึกษาได้รับ เงินอุดหนุนฯ เพียงพอ สำหรับจัดกิจกรรม พัฒนาคุณภาพผู้เรียน
แนวทาง/วิธีการ	พิจารณาจากการ เปลี่ยนแปลงอัตรา ค่าไฟฟ้าต่อหน่วย และสัดส่วนรายจ่าย ค่าไฟฟ้าของสถานศึกษา	พิจารณาจากส่วนต่าง ค่าใช้จ่ายจริงสำหรับ อุปกรณ์การเรียนพื้นฐาน และอัตราเงินอุดหนุน ปัจจุบัน	พิจารณาส่วนต่างราคา เครื่องแบบนักเรียน ครบ 1 ชุด (เสื้อ กางเกง/กระโปรง) และอัตราเงินอุดหนุน ปัจจุบัน	พิจารณาจาก ค่าเดินทาง (ความถี่ ระยะทาง ค่ารถรับจ้าง ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง) และค่าอาหาร (ราคาและจำนวน มื้ออาหาร) ในการจัด กิจกรรม
ข้อเสนอปรับเพิ่ม	ปีที่ 1 ร้อยละ 2 ปีที่ 2 ร้อยละ 8 ปีที่ 3 ร้อยละ 16 ปีที่ 4 ร้อยละ 20 (จากอัตราปัจจุบัน)	ปีที่ 1 ร้อยละ 17 (จากอัตราปัจจุบัน) ปีที่ 2 - ปีที่ 4 คงอัตราที่ปรับในปีที่ 1	ปีที่ 1 อุดหนุนครบ 1 ชุด (ร้อยละ 7) สำหรับ ทุกคน และอุดหนุน เพิ่มเติม 1 ชุด เฉพาะผู้เรียนยากจน ปีที่ 2 – ปีที่ 4 คงอัตราที่ปรับในปีที่ 1	ปีที่ 1 ร้อยละ 2 ปีที่ 2 ร้อยละ 8 ปีที่ 3 ร้อยละ 14 ปีที่ 4 ร้อยละ 30 (จากอัตราปัจจุบัน)

ตารางที่ 2 ที่มาและแนวทางการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน (ต่อ)

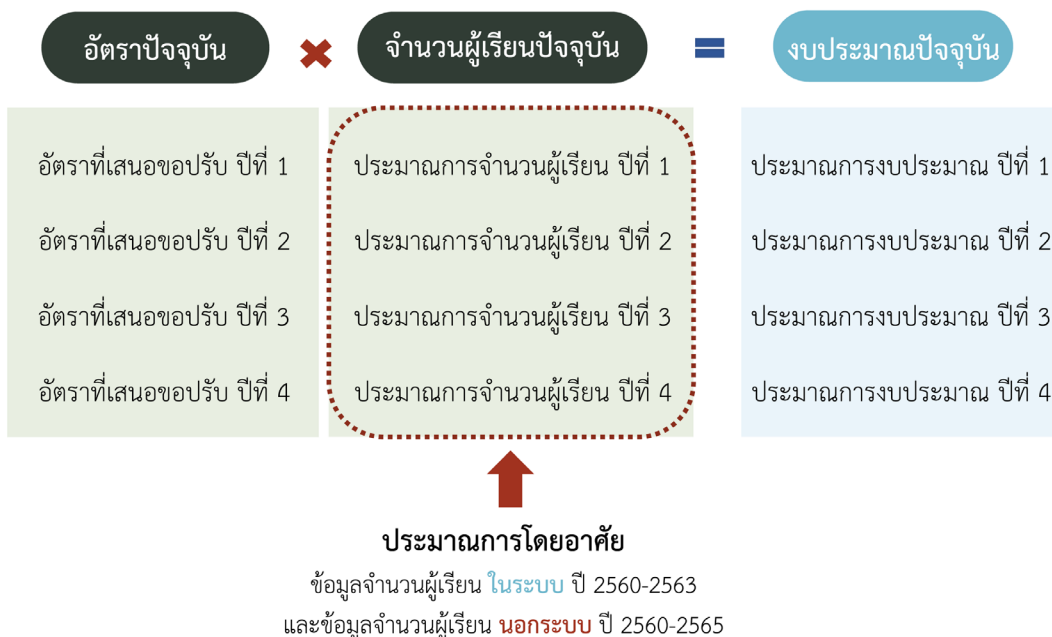
ประเด็น	ค่าจัดการเรียนการสอน	ค่าอุปกรณ์การเรียน	ค่าเครื่องแบบ	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
■ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (มาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)				
ที่มา/ความจำเป็น	กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้อยู่ในวัยเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกับการจัดการศึกษาทั่วไป จึงควรได้รับการอุดหนุนอย่างเท่าเทียมกัน และแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาที่ผู้ปกครองรับภาระทั้งหมด			
เป้าหมาย/ผลลัพธ์	แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้เรียน/ผู้ปกครอง และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการ			
แนวทาง/วิธีการ	ปรับแนวทางเดียวกับการจัดการศึกษาทั่วไป			
ข้อเสนอปรับเพิ่ม				
■ การจัดการศึกษาโดยสถานประกอบการ (มาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)				
ที่มา/ความจำเป็น	กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้อยู่ในวัยเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกับการจัดการศึกษาทั่วไป จึงควรได้รับการอุดหนุนอย่างเท่าเทียมกัน และแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาที่สถานประกอบการรับภาระทั้งหมด			
เป้าหมาย/ผลลัพธ์	สนับสนุนความร่วมมือในการจัดการศึกษาของภาคส่วนอื่น (สถานประกอบการ)			
แนวทาง/วิธีการ	ปรับแนวทางเดียวกับการจัดการศึกษาทั่วไป			
ข้อเสนอปรับเพิ่ม				
การศึกษานอกระบบ				
ที่มา/ความจำเป็น	สถานศึกษากันเงิน ค่าจัดการเรียนการสอน สำหรับค่าสาธารณูปโภค	ปัจจุบันไม่ได้รับอุดหนุน	ปัจจุบันไม่ได้รับอุดหนุน	สถานศึกษา จัดกิจกรรมฯ ได้เพียง 1 – 2 ครั้ง/ปีการศึกษา
เป้าหมาย/ผลลัพธ์	ได้รับเงินอุดหนุนฯ เพียงพอ			ได้รับเงินอุดหนุนฯ เพียงพอ
แนวทาง/วิธีการ	ปรับแนวทางเดียวกับการจัดการศึกษา			ปรับแนวทางเดียวกับการจัดการศึกษา
ข้อเสนอปรับเพิ่ม	ในระบบ			ในระบบ

- หมายเหตุ 1. รายละเอียดวิธีการคำนวณและแหล่งข้อมูลอ้างอิงในการวิเคราะห์ แสดงในภาคผนวก
 2. ค่าหนังสือเรียนมีการปรับอย่างต่อเนื่อง จึงไม่ขอปรับในครั้งนี้ และรับอุดหนุนตามอัตราปัจจุบัน (พ.ศ. 2565)

2. มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง การปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐานฯ

จากผลการศึกษาค่าใช้จ่ายจริงในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำมากำหนดเป็นแนวทางการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน ที่ระบุดำเนินการปรับเพิ่มที่ใช้อัตราที่ได้รับอุดหนุนในปัจจุบันของผู้เรียนแต่ละระดับเป็นฐานในการคำนวณ สามารถคำนวณเป็นอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวฯ ในลักษณะขั้นบันไดที่ผูกพันงบประมาณต่อเนื่อง 4 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 -2569) เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามกระบวนการเสนอเรื่องต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2565 ทั้งนี้ อัตราเงินอุดหนุนดังกล่าว หน่วยงานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถใช้ประกอบการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำจำนวนผู้เรียน ณ ปีงบประมาณที่ต้องการของงบประมาณผูกพันกับอัตราเงินอุดหนุนในปีงบประมาณนั้น จะได้เป็นงบประมาณรวมที่ใช้ยื่นขอรับการจัดสรรในปีดังกล่าว ทั้งนี้ รายละเอียดกระบวนการเบิกจ่ายขึ้นอยู่กับแนวปฏิบัติของแต่ละหน่วยงาน รายละเอียดอัตราเงินอุดหนุนแต่ละรายการ ดังนี้

วิธีการคำนวณงบประมาณที่ขอปรับเพิ่มในแต่ละปี

คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2565

คณะรัฐมนตรี
มีมติให้ความเห็นชอบ
เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2565

ด้านผู้เรียน

ค่าเครื่องแบบ ค่าอุปกรณ์การเรียน

เพื่อบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของผู้เรียน/ผู้ปกครอง

ด้านสถานศึกษา

ค่าจัดการเรียนการสอน ค่ากิจกรรมพัฒนา
คุณภาพผู้เรียน

สอดคล้องราคาปัจจุบันและเพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษา

1. ค่าจัดการเรียนการสอน พิจารณาจากรายจ่ายจำเป็นของสถานศึกษา ได้แก่ ค่าไฟฟ้า ซึ่งสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายหลักในการบริหารจัดการของสถานศึกษา

ข้อเสนอปรับเพิ่ม : ปรับเพิ่มจากอัตราปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) โดยปรับให้ผู้เรียน การศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ดังนี้

- ปีที่ 1 ประมาณร้อยละ 2
- ปีที่ 2 ประมาณร้อยละ 8
- ปีที่ 3 ประมาณร้อยละ 16
- ปีที่ 4 ประมาณร้อยละ 20

ค่าจัดการเรียนการสอน

ที่มา/ความจำเป็น

สถานศึกษาเกินเงินอุดหนุนค่าจัดการเรียนการสอน สำหรับค่าสาธารณูปโภค (ประมาณร้อยละ 10 สำหรับค่าไฟฟ้า)

เป้าหมาย/ผลลัพธ์

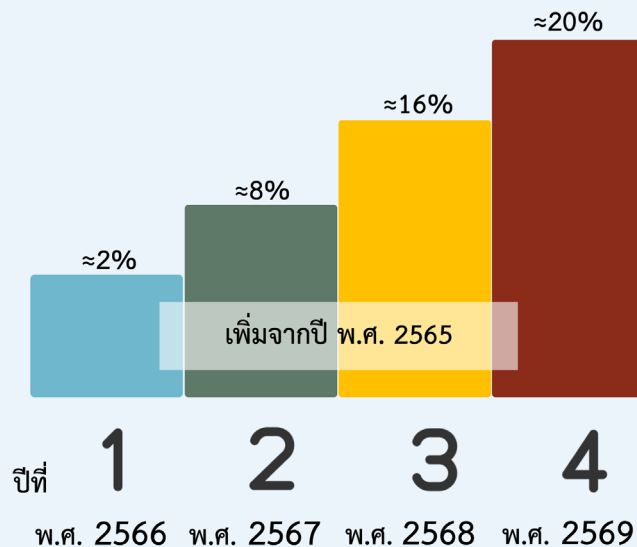
สถานศึกษาได้รับเงินอุดหนุนฯ เพียงพอและมีศักยภาพ ในการจัดการศึกษา

แนวทาง/วิธีการ

พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าไฟฟ้าต่อหน่วย และสัดส่วนรายจ่ายค่าไฟฟ้าของสถานศึกษา

การปรับเพิ่มค่าจัดการเรียนการสอน ปีที่ 1 – ปีที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)

2. **ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน** พิจารณาจากรายจ่ายจำเป็นของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ค่าเดินทาง และค่าอาหารในการจัดกิจกรรม ซึ่งสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายหลักในการบริหารจัดการของสถานศึกษา

ข้อเสนอปรับเพิ่ม : ปรับเพิ่มจากอัตราปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) โดยปรับให้ผู้เรียนการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ดังนี้

- ปีที่ 1 ประมาณร้อยละ 2
- ปีที่ 2 ประมาณร้อยละ 8
- ปีที่ 3 ประมาณร้อยละ 14
- ปีที่ 4 ประมาณร้อยละ 30

ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ที่มา/ความจำเป็น

สถานศึกษาจัดกิจกรรมฯ ได้เพียง 1-2 ครั้ง/ปีการศึกษา
(บูรณาการกิจกรรมวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม ลูกเสือ/เนตรนารี ทักษะศึกษา การบริการเทคโนโลยี การจัดการเรียนการสอนทางไกล ภายใต้เงินอุดหนุนที่ได้รับ)

เป้าหมาย/ผลลัพธ์

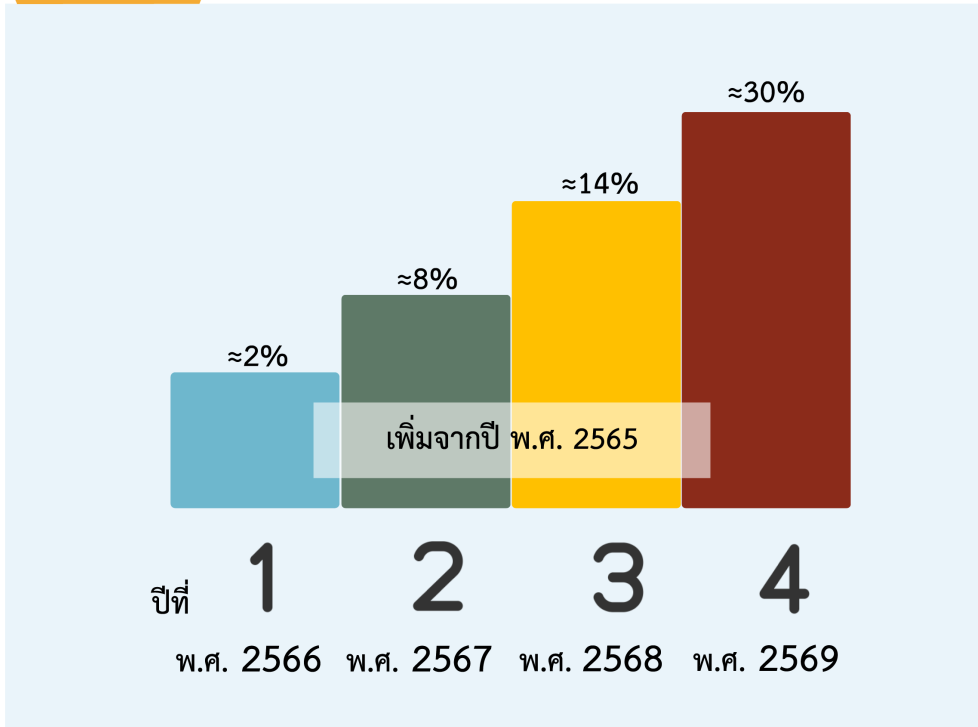
สถานศึกษาได้รับเงินอุดหนุนฯ เพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

แนวทาง/วิธีการ

พิจารณาจากค่าเดินทาง (ความถี่ระยะทาง ค่ารถรับจ้าง ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง) และค่าอาหาร (ราคาและจำนวนมื้ออาหาร) ในการจัดกิจกรรม

การปรับเพิ่มค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ปีที่ 1 – ปีที่ 4
(พ.ศ. 2566 - 2569)

3. ค่าเครื่องแบบ พิจารณาจากผลการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและผลการรวบรวมข้อมูลราคาค่าเครื่องแบบจากร้านค้าสหกรณ์โรงเรียน (เครื่องแบบ ประกอบด้วย เสื้อ และ กระโปรง/กางเกง ไม่รวมรองเท้า ถุงเท้า และเข็มขัด)

ข้อเสนอปรับเพิ่ม : ปรับเพิ่มจากอัตราปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) โดยปรับให้ผู้เรียนการศึกษาในระบบทุกคน ดังนี้

ปีที่ 1 อุดหนุนครบ 1 ชุด (ประมาณร้อยละ 7) สำหรับผู้เรียนในระบบทุกคน และ อุดหนุนเพิ่มเติม 1 ชุด เฉพาะผู้เรียนยากจน ที่ผู้ปกครองมีสิทธิ์ในบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ปีที่ 2 - 4 คงอัตราเดิมในปีที่ 1

ค่าเครื่องแบบ

ที่มา/ความจำเป็น

- ผู้เรียนรับภาระส่วนต่างค่าเครื่องแบบ (ชุดนักเรียน ชุดลูกเสือ/เนตรนารี ชุดกีฬา และเครื่องแบบอื่น ๆ)
- เงินอุดหนุนฯ ไม่เพียงพอซื้อเครื่องแบบนักเรียนครบ 1 ชุด (เสื้อ กางเกง/กระโปรง) ซึ่งเป็นภาระของผู้ปกครอง โดยเฉพาะครัวเรือนยากจน

เป้าหมาย/ผลลัพธ์

แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายผู้เรียน/ผู้ปกครอง และลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

แนวทาง/วิธีการ

พิจารณาส่วนต่างราคาเครื่องแบบนักเรียนครบ 1 ชุด (เสื้อ กางเกง/กระโปรง) และอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบัน

การปรับเพิ่มค่าเครื่องแบบ ปีที่ 1 – ปีที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)

เพิ่มจากอัตราปัจจุบัน ประมาณร้อยละ 7

และปีที่ 2 - 4 (พ.ศ. 2567 - 2569)

คงตามอัตราที่ปรับในปีที่ 1

4. ค่าอุปกรณ์การเรียน พิจารณาจากผลการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและผลการรวบรวมข้อมูลราคาค่าอุปกรณ์การเรียนจากร้านค้าสหกรณ์โรงเรียน

ข้อเสนอปรับเพิ่ม : ปรับเพิ่มจากอัตราปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) โดยปรับให้ผู้เรียนการศึกษาในระบบทุกคน ดังนี้

ปีที่ 1 ประมาณร้อยละ 17 สำหรับผู้เรียนในระบบทุกคน

ปีที่ 2 - 4 คงอัตราเดิมในปีที่ 1

ค่าอุปกรณ์การเรียน

ที่มา/ความจำเป็น

ผู้เรียนรับภาระส่วนต่างค่าอุปกรณ์การเรียน เนื่องจากเงินอุดหนุนปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับราคาและรายการอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็น

เป้าหมาย/ผลลัพธ์

แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายสำหรับอุปกรณ์การเรียน

แนวทาง/วิธีการ

พิจารณาจากส่วนต่างค่าใช้จ่ายจริงสำหรับอุปกรณ์การเรียนพื้นฐานและอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบัน

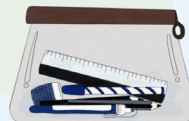

การปรับเพิ่มค่าอุปกรณ์การเรียน ปีที่ 1 - ปีที่ 4
(พ.ศ. 2566 - 2569)

เพิ่มจากอัตราปัจจุบัน **ประมาณร้อยละ 17**

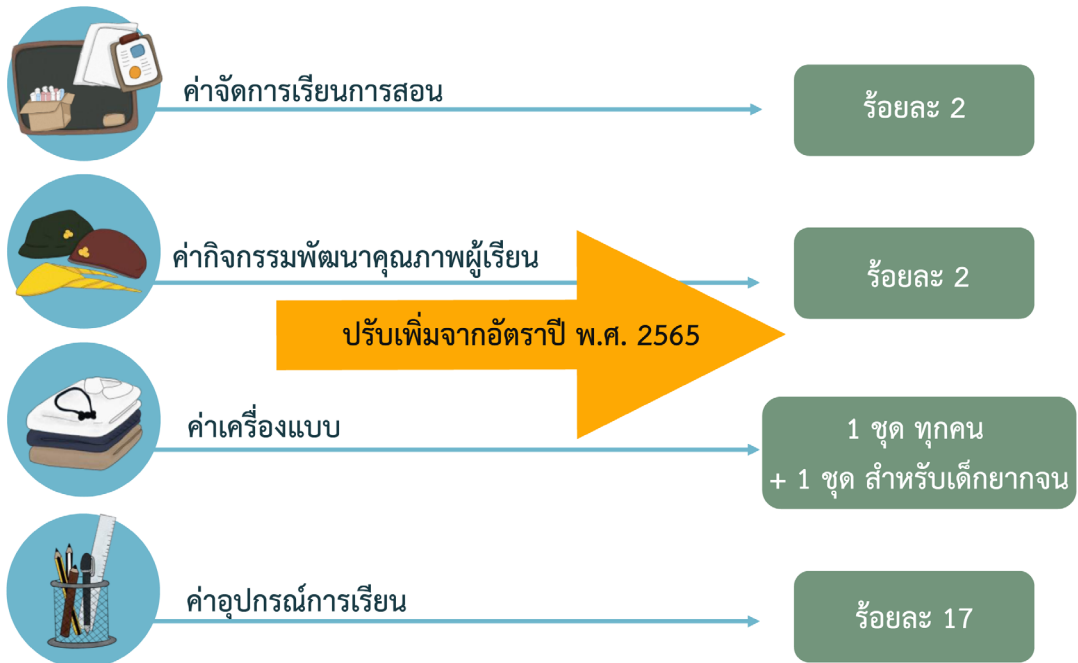
และปีที่ 2 - 4 (พ.ศ. 2567 - 2569)

คงตามอัตราที่ปรับในปีที่ 1

ทั้งนี้ รายละเอียดอัตราเงินอุดหนุนฯ ที่ได้รับความเห็นชอบตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2565 ในลักษณะงบประมาณต่อเนื่อง 4 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2569) แบ่งตามรายการค่าใช้จ่าย และระดับการศึกษา เป็นดังนี้

การปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ปีที่ 1 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

หมายเหตุ ร้อยละที่ปรับเพิ่มเป็นค่าประมาณการ

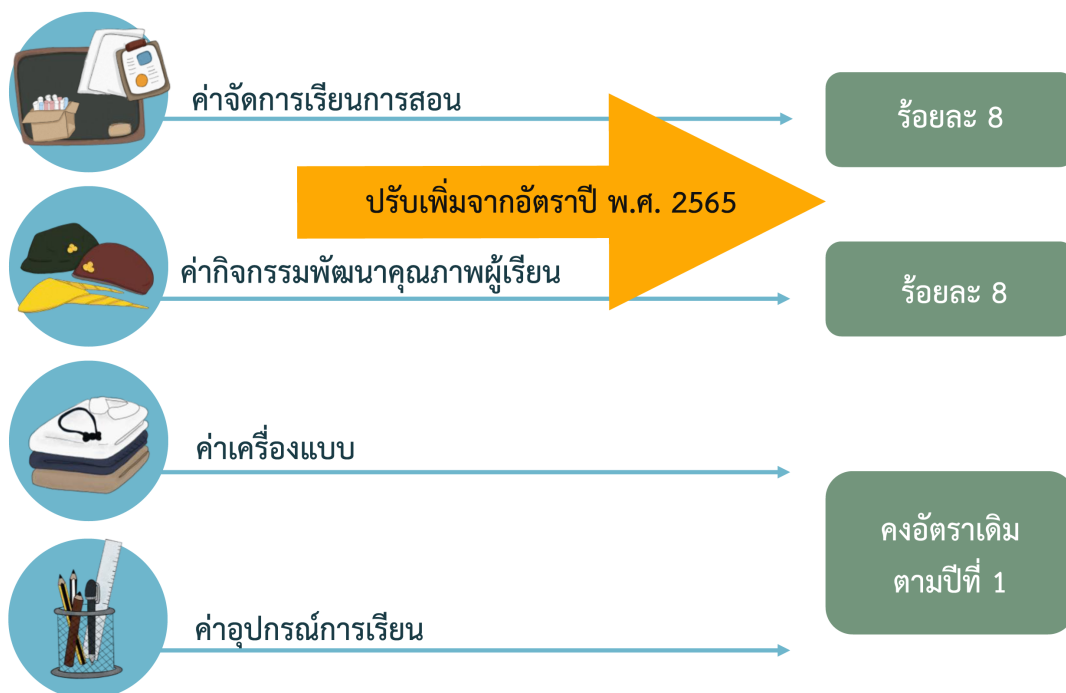
ตารางที่ 3 อัตรารายเงินอุดหนุนรายหัวฯ ปีที่ 1 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

หน่วย: บาทต่อคนต่อปี

ระดับการศึกษา	รวมอัตรารายเงินอุดหนุนรายหัว*	ค่าจัดการเรียนการสอน	ค่าอุปกรณ์การเรียน	ค่าเครื่องแบบ	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
การศึกษาในระบบ					
■ การจัดการศึกษาทั่วไป (สถานศึกษาของรัฐและเอกชน)					
ก่อนประถมศึกษา	2,787	1,734	290	325	438
ประถมศึกษา	3,267	1,938	440	400	489
มัธยมศึกษาตอนต้น	5,487	3,570	520	500	897
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5,915	3,876	520	550	969
อาชีวศึกษา (ปวช.)					
- อุตสาหกรรม/อุตสาหกรรมสิ่งทอ/เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	9,069	6,630	520	950	969
- พาณิชยกรรม	7,437	4,998	520	950	969
- คหกรรม/อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	8,049	5,610	520	950	969
- ศิลปกรรม/อุตสาหกรรมบันเทิงและดนตรี	8,763	6,324	520	950	969
- ประมง/เกษตรกรรม	8,457	6,018	520	950	969
- เกษตรกรรม (ปฏิรูป)	14,577	12,138	520	950	969
■ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (มาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)					
ก่อนประถมศึกษา	8,388	7,335	290	325	438
ประถมศึกษา	8,838	7,509	440	400	489
มัธยมศึกษาตอนต้น	12,398	10,481	520	500	897
มัธยมศึกษาตอนปลาย	12,857	10,818	520	550	969
■ การจัดการศึกษาโดยสถานประกอบการ (มาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)					
อาชีวศึกษา (ปวช.)	14,409	11,970	520	950	969
การศึกษานอกระบบ					
ก่อนประถมศึกษา			-----ไม่ได้รับอุดหนุน-----		
ประถมศึกษา	2,223	1,938			285
มัธยมศึกษาตอนต้น	2,937	2,346	ไม่ได้รับอุดหนุน	ไม่ได้รับอุดหนุน	591
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,937	2,346			591
อาชีวศึกษา (ปวช.)	6,691	5,610			1,081

หมายเหตุ * รวมอัตรารายเงินอุดหนุนรายหัว หมายถึง ผลรวมของเงินอุดหนุน 4 รายการ ได้แก่ 1) ค่าจัดการเรียนการสอน 2) ค่าอุปกรณ์การเรียน 3) ค่าเครื่องแบบ และ 4) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยไม่รวมค่าหนังสือเรียน เนื่องจากไม่ได้ขอปรับในครั้งนี้

การปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ปีที่ 2 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567)

หมายเหตุ ร้อยละที่ปรับเพิ่มเป็นค่าประมาณการ

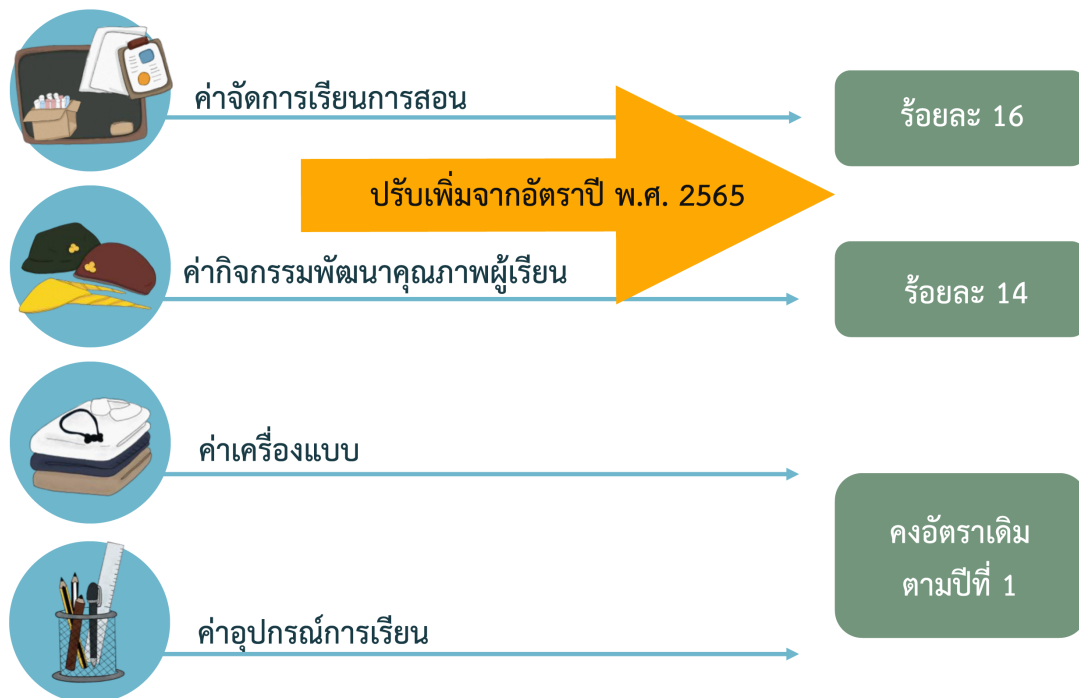
ตารางที่ 4 อัตรารายเงินอุดหนุนรายหัวฯ ปีที่ 2 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567)

หน่วย: บาทต่อคนต่อปี

ระดับการศึกษา	รวมอัตราอุดหนุนรายหัว*	ค่าจัดการเรียนการสอน	ค่าอุปกรณ์การเรียน	ค่าเครื่องแบบ	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
การศึกษาในระบบ					
■ การจัดการศึกษาทั่วไป (สถานศึกษาของรัฐและเอกชน)					
ก่อนประถมศึกษา	2,915	1,836	290	325	464
ประถมศึกษา	3,410	2,052	440	400	518
มัธยมศึกษาตอนต้น	5,750	3,780	520	500	950
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,200	4,104	520	550	1,026
อาชีวศึกษา (ปวช.)					
- อุตสาหกรรม/อุตสาหกรรมสิ่งทอ/เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	9,516	7,020	520	950	1,026
- พาณิชยกรรม	7,788	5,292	520	950	1,026
- คหกรรม/อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	8,436	5,940	520	950	1,026
- ศิลปกรรม/อุตสาหกรรมบันเทิงและดนตรี	9,192	6,696	520	950	1,026
- ประมง/เกษตรกรรม	8,868	6,372	520	950	1,026
- เกษตรกรรม (ปฏิรูป)	15,348	12,852	520	950	1,026
■ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (มาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)					
ก่อนประถมศึกษา	8,846	7,767	290	325	464
ประถมศึกษา	9,308	7,950	440	400	518
มัธยมศึกษาตอนต้น	13,068	11,098	520	500	950
มัธยมศึกษาตอนปลาย	13,550	11,454	520	550	1,026
■ การจัดการศึกษาโดยสถานประกอบการ (มาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)					
อาชีวศึกษา (ปวช.)	15,170	12,674	520	950	1,026
การศึกษานอกระบบ					
ก่อนประถมศึกษา			-----ไม่ได้รับอุดหนุน-----		
ประถมศึกษา	2,354	2,052			302
มัธยมศึกษาตอนต้น	3,110	2,484	ไม่ได้รับอุดหนุน	ไม่ได้รับอุดหนุน	626
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,110	2,484			626
อาชีวศึกษา (ปวช.)	7,084	5,940			1,144

หมายเหตุ * รวมอัตราอุดหนุนรายหัว หมายถึง ผลรวมของเงินอุดหนุน 4 รายการ ได้แก่ 1) ค่าจัดการเรียนการสอน 2) ค่าอุปกรณ์การเรียน 3) ค่าเครื่องแบบ และ 4) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยไม่รวมค่าหนังสือเรียน เนื่องจากไม่ได้ขอปรับในครั้งนี้

การปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ปีที่ 3 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)

หมายเหตุ ร้อยละที่ปรับเพิ่มเป็นค่าประมาณการ

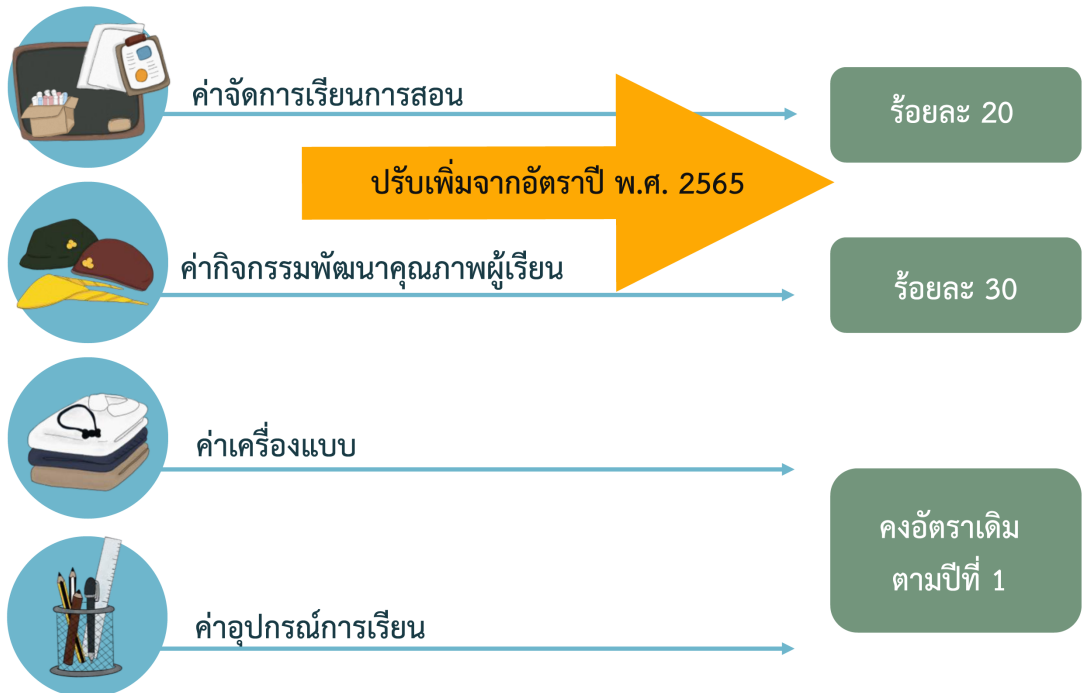
ตารางที่ 5 อัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ปีที่ 3 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)

หน่วย: บาทต่อคนต่อปี

ระดับการศึกษา	รวมอัตราอุดหนุนรายหัว*	ค่าจัดการเรียนการสอน	ค่าอุปกรณ์การเรียน	ค่าเครื่องแบบ	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
การศึกษาในระบบ					
■ การจัดการศึกษาทั่วไป (สถานศึกษาของรัฐและเอกชน)					
ก่อนประถมศึกษา	3,077	1,972	290	325	490
ประถมศึกษา	3,591	2,204	440	400	547
มัธยมศึกษาตอนต้น	6,083	4,060	520	500	1,003
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,561	4,408	520	550	1,083
อาชีวศึกษา (ปวช.)					
- อุตสาหกรรม/อุตสาหกรรมสิ่งทอ/เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	10,093	7,540	520	950	1,083
- พาณิชยกรรม	8,237	5,684	520	950	1,083
- คหกรรม/อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	8,933	6,380	520	950	1,083
- ศิลปกรรม/อุตสาหกรรมบันเทิงและดนตรี	9,745	7,192	520	950	1,083
- ประมง/เกษตรกรรม	9,397	6,844	520	950	1,083
- เกษตรกรรม (ปฏิรูป)	16,357	13,804	520	950	1,083
■ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (มาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)					
ก่อนประถมศึกษา	9,447	8,342	290	325	490
ประถมศึกษา	9,926	8,539	440	400	547
มัธยมศึกษาตอนต้น	13,943	11,920	520	500	1,003
มัธยมศึกษาตอนปลาย	14,455	12,302	520	550	1,083
■ การจัดการศึกษาโดยสถานประกอบการ (มาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)					
อาชีวศึกษา (ปวช.)	16,166	13,613	520	950	1,083
การศึกษานอกระบบ					
ก่อนประถมศึกษา			-----ไม่ได้รับอุดหนุน-----		
ประถมศึกษา	2,523	2,204			319
มัธยมศึกษาตอนต้น	3,329	2,668	ไม่ได้รับอุดหนุน	ไม่ได้รับอุดหนุน	661
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,329	2,668			661
อาชีวศึกษา (ปวช.)	7,588	6,380			1,208

หมายเหตุ * รวมอัตราอุดหนุนรายหัว หมายถึง ผลรวมของเงินอุดหนุน 4 รายการ ได้แก่ 1) ค่าจัดการเรียนการสอน 2) ค่าอุปกรณ์การเรียน 3) ค่าเครื่องแบบ และ 4) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยไม่รวมค่าหนังสือเรียน เนื่องจากไม่ได้ขอปรับในครั้งนี้

การปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ปีที่ 4 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569)

หมายเหตุ ร้อยละที่ปรับเพิ่มเป็นค่าประมาณการ

ตารางที่ 6 อัตรารายเงินอุดหนุนรายหัวฯ ปีที่ 4 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569)

หน่วย: บาทต่อคนต่อปี

ระดับการศึกษา	รวมอัตรารายเงินอุดหนุนรายหัว*	ค่าจัดการเรียนการสอน	ค่าอุปกรณ์การเรียน	ค่าเครื่องแบบ	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
การศึกษาในระบบ					
■ การจัดการศึกษาทั่วไป (สถานศึกษาของรัฐและเอกชน)					
ก่อนประถมศึกษา	3,225	2,040	290	325	570
ประถมศึกษา	3,750	2,280	440	400	630
มัธยมศึกษาตอนต้น	6,400	4,200	520	500	1,180
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6,890	4,560	520	550	1,260
อาชีวศึกษา (ปวช.)					
- อุตสาหกรรม/อุตสาหกรรมสิ่งทอ/เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	10,530	7,800	520	950	1,260
- พาณิชยกรรม	8,610	5,880	520	950	1,260
- คหกรรม/อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	9,330	6,600	520	950	1,260
- ศิลปกรรม/อุตสาหกรรมบันเทิงและดนตรี	10,170	7,440	520	950	1,260
- ประมง/เกษตรกรรม	9,810	7,080	520	950	1,260
- เกษตรกรรม (ปฏิรูป)	17,010	14,280	520	950	1,260
■ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (มาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)					
ก่อนประถมศึกษา	9,815	8,630	290	325	570
ประถมศึกษา	10,304	8,834	440	400	630
มัธยมศึกษาตอนต้น	14,531	12,331	520	500	1,180
มัธยมศึกษาตอนปลาย	15,057	12,727	520	550	1,260
■ การจัดการศึกษาโดยสถานประกอบการ (มาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)					
อาชีวศึกษา (ปวช.)	16,813	14,083	520	950	1,260
การศึกษานอกระบบ					
ก่อนประถมศึกษา			-----ไม่ได้รับอุดหนุน-----		
ประถมศึกษา	2,620	2,280			340
มัธยมศึกษาตอนต้น	3,640	2,760	ไม่ได้รับอุดหนุน	ไม่ได้รับอุดหนุน	880
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,640	2,760			880
อาชีวศึกษา (ปวช.)	7,820	6,600			1,220

หมายเหตุ * รวมอัตรารายเงินอุดหนุนรายหัว หมายถึง ผลรวมของเงินอุดหนุน 4 รายการ ได้แก่ 1) ค่าจัดการเรียนการสอน 2) ค่าอุปกรณ์การเรียน 3) ค่าเครื่องแบบ และ 4) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยไม่รวมค่าหนังสือเรียน เนื่องจากไม่ได้ขอปรับในครั้งนี้

สรุป ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาแนวทางการอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและวิเคราะห์ประเด็น “ความเพียงพอ” ของการสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานเป็นหลัก เพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอการปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ภายใต้โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งไม่ได้ปรับมากกว่า 10 ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 โดยวิเคราะห์เชิงลึกใน 5 รายการค่าใช้จ่ายจำเป็นพื้นฐาน ได้แก่ 1) ค่าจัดการเรียนการสอน 2) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) ค่าหนังสือเรียน 4) ค่าเครื่องแบบ และ 5) ค่าอุปกรณ์การเรียน ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกสังกัด

การสำรวจข้อมูลเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2565 โดยสำรวจและเปรียบเทียบข้อมูลค่าใช้จ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นหลัก เนื่องจากเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นก่อนเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิจากหลายแหล่ง อาทิ การสำรวจข้อมูลค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูลอัตราเงินเฟ้อ ข้อมูลรายการค่าไฟฟ้าของสถานศึกษา ข้อมูลรายจ่ายด้านการศึกษาของครัวเรือนจากแบบสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ข้อมูลรายจ่ายด้านการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด ข้อมูลแบบสำรวจค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อมูลจากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึก (การสัมภาษณ์) ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนและสถานศึกษายังคงมีข้อจำกัดด้านการเงิน เนื่องจากต้องรับภาระส่วนต่างของเงินอุดหนุนฯ และค่าใช้จ่ายจริงสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน เนื่องจากอัตราเงินอุดหนุนฯ ปัจจุบัน (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565) ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายจริงในทุกรายการที่ได้รับการสนับสนุน มูลค่าแท้จริงของเงินอุดหนุนฯ ลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากราคาสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่อัตราเงินอุดหนุนฯ คงที่

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำข้อเสนอปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่าย 4 รายการ ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบ เพื่อบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของสถานศึกษาและผู้เรียน/ผู้ปกครอง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2565 โดยให้ทยอยปรับเพิ่มต่อเนื่องในระยะเวลา 4 ปี เพื่อกระจายภาระงบประมาณ

ข้อสังเกต

การปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ตามแนวทางดังกล่าว เป็นการดำเนินงานในระยะแรก เพื่อบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของสถานศึกษา ผู้เรียน/ผู้ปกครองเท่านั้น และจำเป็นต้องมีการศึกษาวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อพัฒนารูปแบบ/วิธีการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทและสภาพการจัดการศึกษาต่อไป ซึ่งในเบื้องต้นสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รับฟังความคิดเห็นต่อแนวทางการสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐานจากผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการวิเคราะห์แนวทางจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ เป็นธรรม และเกิดประสิทธิภาพ โดยสรุปประเด็นข้อสังเกตที่สำคัญที่จะนำไปสู่การศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมต่อไป ดังนี้

1. ความเพียงพอ

1.1 การปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ครั้งนี้ เป็นเพียงการปรับเพิ่มเพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้เรียนและสถานศึกษาปกติทั่วไป ผ่านเงินอุดหนุนรายหัวสำหรับรายการค่าใช้จ่ายพื้นฐานเดิม 5 รายการหลักเท่านั้น จำเป็นต้องมีการทบทวนและวิเคราะห์ความจำเป็นพื้นฐานของผู้เรียนและสถานศึกษา เพื่อปรับรายการค่าใช้จ่ายพื้นฐานที่สนับสนุนและวิธีการสนับสนุนในรูปแบบที่เหมาะสมต่อไป

1.2 การอุดหนุนรายหัวฯ เป็นการอุดหนุนอัตราเดียวกันตามจำนวนผู้เรียน ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษาขนาดเล็กที่มีจำนวนผู้เรียนน้อยมีข้อจำกัดด้านการเงินและยากที่จะจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน เนื่องจากสถานศึกษาส่วนใหญ่ต้องกันเงินอุดหนุนฯ สำหรับรายจ่ายประจำ (fixed cost) อาทิ ค่าสาธารณูปโภค ค่าจ้างเหมาบริการ

1.3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไปจากเดิมจากสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้นและสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีลักษณะผสมผสาน (blended) มากขึ้น ดังนั้นรายการค่าใช้จ่ายในปัจจุบันอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาหรือไม่สามารถจัดหาได้เพียงพอ อาทิ ความหลากหลายในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ e-book

2. ความเป็นธรรม

2.1 การศึกษาในครั้งนี้เน้นกลุ่มเป้าหมายสถานศึกษาและผู้เรียนปกติทั่วไป โดยมีการสนับสนุนเพิ่มเติมเฉพาะรายการค่าเครื่องแบบ สำหรับผู้เรียนยากจนที่ผู้ปกครองได้รับสิทธิ์บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในบางส่วนและสอดคล้องกับนโยบายการแก้ปัญหาความยากจนแบบพุ่งเป้าของรัฐบาล โดยอาจเป็นการเริ่มต้นในการเชื่อมโยงสิทธิ์การเข้าถึง

การสนับสนุนจากภาครัฐของรายการค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา ที่ในอนาคตฐานข้อมูลบุคคลที่เป็น เอกภาพและสามารถใช้ร่วมกันได้ในทุกหน่วยงานจะทำให้สามารถคัดกรองเพื่อกำหนดนโยบาย ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสมต่อไป

2.2 สถานศึกษา/ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อาทิ ผู้เรียนยากจน/ด้อยโอกาส ผู้เรียนพิการ สถานศึกษาขนาดเล็ก ยากลำบาก/ห่างไกล/อยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร ควรมีการวิเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและสอดคล้องกับความจำเป็น ส่วนเพิ่ม (ค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าปกติทั่วไป) ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้มีการ สืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น กรณีสถานศึกษาในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกล โดยพบว่ามี “ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง” สูงกว่าโรงเรียนพื้นที่ปกติ ครูและบุคลากรจำเป็นต้องใช้รถยนต์ ส่วนบุคคลในการเดินทาง เนื่องจากไม่มีรถโดยสารประจำทาง และมีค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มที่ไม่ได้ เบิกจ่าย (ค่าน้ำมันในการเดินทางไปหาซื้อวัตถุดิบ การเยี่ยมบ้านนักเรียน ค่าเปลี่ยนยางรถ การเตรียม ความพร้อมก่อนเข้าเรียนสำหรับผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ฯลฯ) รวมทั้งขาดความพร้อมด้านสาธารณูปโภค พื้นฐาน

2.3 ปัจจุบันการจัดสรรทรัพยากรด้านการศึกษาของประเทศ แม้จะใช้หลักการจัดสรร เงินรายหัวเท่ากันและมีการจัดสรรเงินอุดหนุนเพิ่มเติมแก่นักเรียนยากจน พิการ ด้อยโอกาส และ โรงเรียนขนาดเล็ก แต่ยังคงพบปัญหาในสภาพความเป็นจริงการกระจายงบประมาณในแต่ละพื้นที่ยังคงมี ความแตกต่างกันค่อนข้างมาก โดยจากข้อมูลของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ. 2561) พบว่า งบประมาณเฉลี่ยต่อนักเรียนในแต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกันมากถึง 3 เท่าตัว เห็นได้ จากนักเรียนที่เรียนในบางจังหวัดจะได้รับงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาอยู่ที่ 27,145 บาท ต่อคนต่อปี ในขณะที่นักเรียนที่เรียนในบางจังหวัดกลับได้รับงบประมาณสูงถึง 74,757 บาทต่อคน ต่อปี สะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำในการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่สอดคล้องกับสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมในแต่ละพื้นที่ ซึ่งควรมีการพิจารณาแนวทางในการอุดหนุนตามความแตกต่าง และความต้องการจำเป็นเชิงพื้นที่ต่อไป

3. ประสิทธิภาพ

3.1 เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวฯ เป็นรายการที่สนับสนุนให้กับผู้เรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานทุกคน ทุกสังกัด โดยไม่มีเงื่อนไข ในลักษณะค่าใช้จ่ายจำเป็นพื้นฐาน ซึ่งเป็นอัตราที่คงที่ และไม่เชื่อมโยงกับผลลัพธ์ทางการศึกษา อาทิ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น การมีงานทำ ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดและสะท้อนถึง การขาดประสิทธิภาพในการจัดสรรและบริหารจัดการงบประมาณ

3.2 เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวฯ เป็นรายการค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาที่ไม่รวมเงินเดือนครู (มากกว่าร้อยละ 60 ของงบประมาณด้านการศึกษาทั้งหมด) ซึ่งจะเห็นได้ว่าสถานศึกษาของรัฐ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กสามารถดำรงอยู่ได้แม้จำนวนผู้เรียนจะลดลงตามโครงสร้างประชากร เนื่องจากไม่มีผลกระทบต่อเงินเดือนครู แต่ส่งผลในเชิงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากอัตราครูที่จะได้รับจัดสรรขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เรียนจึงทำให้บางโรงเรียนมีปัญหาขาดครู/ครูไม่ครบชั้น ซึ่งส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยการนำเงินค่าจัดการเรียนการสอนไปใช้ในการจ้างครูอัตราจ้าง

4. ประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.1 กฎระเบียบในการใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่แตกต่างกันในแต่ละสังกัด อาทิ รายการค่าจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องกันงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อใช้ในการจ่ายค่าสาธารณูปโภค (ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา) หรือการจ้างครูอัตราจ้าง ซึ่งต่างจากสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการอุดหนุนค่าสาธารณูปโภคแยกจากค่าจัดการเรียนการสอน และมีการจ้างครูอัตราจ้างจากงบประมาณของท้องถิ่น ส่งผลให้สามารถนำค่าจัดการเรียนการสอนไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้อย่างตรงตามวัตถุประสงค์

4.2 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาจากภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งเป็นช่องทางที่สถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้แก้ปัญหาทางงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการจัดการของสถานศึกษา จึงต้องอาศัยเงินจากแหล่งอื่นที่ได้รับการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ ฟ้าป่าการศึกษา เงินบริจาค การสนับสนุนสื่อ/องค์ความรู้ ครูภูมิปัญญา ซึ่งการมีส่วนร่วมเกิดขึ้นมากน้อยแตกต่างกันในแต่ละสถานศึกษา โดยอาจขึ้นอยู่กับศักยภาพของสถานศึกษา ผู้บริหารชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งแรงจูงใจในการดึงดูดให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม อาทิ มาตรการทางภาษี และการสร้างความรู้สึกร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา

4.3 การพิจารณารายการค่าใช้จ่ายจำเป็นพื้นฐาน ควรคำนึงถึงบริบทการจัดการเรียนการสอนและปรัชญาการศึกษาที่มีความแตกต่างระหว่างสายสามัญและอาชีวศึกษา (ปวช.) โดยเฉพาะระดับอาชีวศึกษา เนื่องจากเป็นการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เน้นภาคปฏิบัติ ที่ต้องมีอุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอนเฉพาะทางที่มีค่าใช้จ่ายที่สูงและแตกต่างกันในแต่ละสาขาวิชา

4.4 ระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาของหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษายังมีปัญหาด้านข้อมูลสารสนเทศที่ไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน ไม่สามารถเข้าถึงระบบข้อมูลของแต่ละหน่วยงานได้ จึงไม่สามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวิเคราะห์และตัดสินใจเชิงนโยบายได้ทันต่อสถานการณ์และความต้องการจำเป็น ทำให้การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการสนับสนุน

การจัดการศึกษาต้องใช้เวลามากในการสำรวจ จัดเก็บและรวบรวมข้อมูล อีกทั้งไม่เพียงพอในการวิเคราะห์ผลของการจัดการศึกษาในมิติของความเท่าเทียม ความเป็นธรรม ผลผลิตการผลิต และประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.5 ข้อมูลจำนวนการเกิดของประชากรไทยจากรายงานจำนวนการเกิดของประชากรไทยของกระทรวงสาธารณสุข พบว่า จำนวนการเกิดของประชากรไทยมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง และส่งผลต่อจำนวนนักเรียนที่ลดลงในอนาคต ดังนั้นการอุดหนุนรายหัวตามจำนวนผู้เรียนหรือการกำหนดจำนวนครูต่อผู้เรียน จึงต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวประกอบด้วย

ข้อเสนอแนะ

การจัดสรรเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน สามารถเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการการศึกษาอันเนื่องมาจากความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน และใช้งบประมาณทางการศึกษาในการบริหารจัดการและให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนตามสิทธิที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลมีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้

1. แนวทางการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา

1.1 การจัดสรรเงินอุดหนุนฯ ผ่านด้านอุปสงค์หรือตัวผู้เรียน (Demand - side Financing) ซึ่งสถานศึกษาของรัฐและเอกชนดำเนินการภายใต้กฎกติกาหรือหลักเกณฑ์เดียวกันโดยไม่คำนึงว่าผู้เรียนจะเข้าศึกษาในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน ภายใต้หลักความเท่าเทียมกันควรดำเนินการควบคู่กับการจัดสรรเงินอุดหนุนฯ ผ่านด้านอุปทานหรือสถานศึกษา (Supply - side Financing) เพื่อให้รัฐสามารถกำกับติดตามบทบาทและภารกิจของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาและนโยบายของรัฐ

1.2 รูปแบบการจัดสรรงบประมาณควรปรับเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน โดยอาจนำข้อมูลความต้องการจำเป็นของผู้เรียนและสถานศึกษา มาวิเคราะห์จำแนกตามความแตกต่างของผู้เรียน/สถานศึกษา อาทิ ผู้เรียนพิการ ยากจน ด้อยโอกาส โรงเรียนขนาดเล็ก/ใหญ่ รวมทั้งบริบทเฉพาะในแต่ละพื้นที่ มาพิจารณาประกอบการคำนวณอัตราเงินอุดหนุนฯ ซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษาได้รับการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความจำเป็นเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ลดภาระงบประมาณของภาครัฐในรายจ่ายที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการ

1.3 ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ต้องกันเงินอุดหนุนรายหัวฯ และระดมทุนจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้จ่ายในรายการค่าใช้จ่ายประจำ อาทิ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา และค่าอินเทอร์เน็ต รวมทั้งเรียกเก็บเพิ่มเติมจากผู้ปกครอง สำหรับรายการค่าประกันอุบัติเหตุ เนื่องจากงบประมาณที่อุดหนุนไม่เพียงพอสำหรับการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งควรมีการทบทวนและปรับแนวทางการสนับสนุน ดังนี้

1.3.1 เพิ่มการอุดหนุนรายการค่าสาธารณูปโภค โดยจำแนกอัตราที่จะอุดหนุนตามขนาดของโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นอย่างแท้จริง และสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ขึ้นไปที่มีส่วนใหญ่มิมีความสามารถในการบริหารจัดการภาระค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้ ควรกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมให้เป็นทางเลือกในการรับ/ไม่รับสนับสนุนรายการนี้ เพื่อลดภาระงบประมาณในภาพรวม

1.3.2 ทำความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง อาทิ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต/การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เพื่อสนับสนุนค่าไฟฟ้าของสถานศึกษา การประปานครหลวง/การประปาสวนภูมิภาค เพื่อสนับสนุนค่าน้ำประปาของสถานศึกษา ผู้ให้บริการโทรคมนาคม เพื่อสนับสนุนค่าอินเทอร์เน็ต โดยอาจของสนับสนุนในอัตราพิเศษ หรือกำหนดเงื่อนไขในการสนับสนุนตามขนาดของโรงเรียน และอาจกำหนดเกณฑ์เพิ่มเติมสำหรับอัตราในการสนับสนุนกรณีสถานศึกษาขนาดใหญ่ ที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการรายจ่ายดังกล่าวได้ ให้มีส่วนในการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าว

1.4 การกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับรายการค่าใช้จ่าย เนื่องจากปัจจุบันแนวทางการดำเนินงานไม่ระบุแบบเจาะจง สถานศึกษาบางส่วนจึงใช้จ่ายเงินงบประมาณโดยใช้ดุลยพินิจ ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับเป้าหมายในการอุดหนุน เป็นการใช้จ่ายที่ผิดวัตถุประสงค์ รวมทั้งพิจารณาปรับรายการในการอุดหนุนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน อาทิ รายการค่าอุปกรณ์การเรียน ควรสนับสนุนเพิ่มเติมในรายการที่ผู้เรียนสามารถนำมาใช้กับการเรียนออนไลน์ รายการค่าจัดการเรียนการสอนที่ปัจจุบันโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดการเรียนการสอน ไม่จำเป็นต้องใช้ซอล์กและกระดานดำแล้ว หรือรายการค่าหนังสือเรียนที่ควรเพิ่ม e-book หรือสื่ออื่น ๆ ที่เหมาะกับยุคสมัย

1.5 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมจัดและพัฒนาการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ หรือรูปแบบรัฐร่วมเอกชน (Public Private Partnerships-PPPs) โดยควรมีการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับโอกาสและความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย อาทิ การทำข้อตกลงร่วมกับภาคเอกชนเพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหาเฉพาะด้านในโรงเรียน การจัดรถรับ-ส่งนักเรียน

การพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานในโรงเรียน การพัฒนาครูและการจัดการเรียนการสอน ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการปรับแก้กฎหมายหรือออกมาตรการสนับสนุนหรือจูงใจ ทางภาษีสำหรับภาคเอกชนที่สนับสนุนการดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของสถานศึกษา

1.6 การพัฒนาาระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ในการออกแบบและพัฒนาแนวทางการจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวฯ ที่สะท้อนความแตกต่าง ความต้องการจำเป็นของผู้เรียน และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของ สถานศึกษาให้มีความใกล้เคียงกันหรือเท่าเทียมกันมากที่สุด เพื่อให้รัฐสามารถใช้เครื่องมือทาง การเงินเป็นกลไกในการกำกับคุณภาพมาตรฐาน การเพิ่มโอกาสและความเสมอภาค การลดความ เหลื่อมล้ำ และการสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษา รวมทั้งการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย ของรัฐ อาทิ การยกระดับคุณภาพมาตรฐานสถานศึกษา การเลิก/ควรวรมสถานศึกษาให้เหมาะสม กับจำนวนผู้เรียนในปัจจุบัน และคุณภาพในการบริหารจัดการ ฯลฯ ทั้งนี้ ในส่วนของข้อมูลผู้เรียน ยากจนและยากจนพิเศษ อาจให้หน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะ อาทิ กองทุนเพื่อความเสมอภาค ทางการศึกษา (กสศ.) ดูแลในภาพรวม เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานระหว่างกองทุนฯ กับ หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

2. แนวทางการบริหารจัดการศึกษาในภาพรวม

2.1 การปรับบทบาทของรัฐ โดยรัฐควรลดบทบาทจากการเป็นผู้จัดการศึกษาเป็นหลัก มาเป็นผู้กำกับดูแล ผู้กำหนดนโยบาย และผู้สนับสนุนเป็นหลัก เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมจาก ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งนี้ การบริการการศึกษาเป็นบริการสาธารณะซึ่งรัฐมีหน้าที่จัดการให้มีบริการ การศึกษาในตลาดที่เพียงพอกับความต้องการของผู้รับบริการ และรัฐไม่จำเป็นต้องเป็นผู้จัดการ ศึกษาแต่เพียงผู้เดียว

2.2 การกำหนดกลไกการกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณด้านการศึกษา โดยอาจ ให้สถานศึกษาที่รับเงินงบประมาณจากรัฐมีหน้าที่ต้องรายงานผลการดำเนินงาน การบริหารจัดการ และการเงินที่บ่งบอกถึงผลผลิต/ผลลัพธ์ ผลผลิตภาพการผลิต และประสิทธิภาพ ซึ่งอาจนำระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและเป็นระบบเดียวกันทั่วประเทศมาใช้เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึง และใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษา

2.3 การกำหนดนโยบายการบริหารและจัดการศึกษาของรัฐที่ต้องเอื้อประโยชน์และ ส่งเสริมกลไกตลาดในการแข่งขันให้กับการจัดการศึกษาของผู้ให้บริการในตลาด ทั้งรัฐ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนอย่างเท่าเทียมกันและไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งมีมาตรการที่สร้าง แรงจูงใจให้ภาคส่วนอื่นนอกเหนือจากภาครัฐเข้ามาร่วมจัดการศึกษา อาทิ มาตรการทางภาษี

2.4 การพิจารณาปรับปรุงกฎ ระเบียบที่เป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการศึกษา อาทิ

2.4.1 การสนับสนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับสถานศึกษาที่ไม่ใช่สถานศึกษาในสังกัด รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาของรัฐและเอกชนสามารถทำข้อตกลงความร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาร่วมกัน

2.4.2 การปรับระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าเล่าเรียนและการจำกัดเพดานค่าเล่าเรียนที่เป็นข้อจำกัดที่ทำให้สถานศึกษาของรัฐและเอกชนต้องพึ่งพางบประมาณของภาครัฐเป็นหลัก เนื่องจากไม่สามารถเก็บค่าเล่าเรียนได้ตามที่ควรจะเป็น โดยควรให้สถานศึกษาสามารถเรียกเก็บค่าเล่าเรียนเพิ่มเติม ที่สะท้อนคุณภาพมาตรฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นนอกเหนือจากการให้บริการการศึกษาพื้นฐานแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน/ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในส่วนที่เกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่รัฐพึงให้กับผู้เรียนทุกคน (รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียน) หากสถานศึกษาสามารถให้บริการการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพเกินกว่าที่รัฐกำหนด ทั้งนี้ สถานศึกษาที่เก็บค่าเล่าเรียนเกินกว่าเงินอุดหนุนรายหัวที่รัฐจัดสรรอาจจัดให้มีทุนการศึกษาหรือกำหนดสัดส่วนจำนวนผู้เรียน/เงื่อนไขการสนับสนุนพิเศษสำหรับผู้เรียนที่ด้อยโอกาส/ยากจนเพื่อเปิดโอกาสให้สามารถเข้าเรียนในสถานศึกษาดังกล่าวได้

2.4.3 การปรับระเบียบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินเหลือจ่ายให้สถานศึกษาสามารถสะสมใช้ในปีต่อ ๆ ไปได้ โดยไม่ต้องส่งคืนกระทรวงการคลัง

2.4.4 การพิจารณาเรื่องอัตรากำลัง โดยคำนึงถึงภาระงานและความต้องการจำเป็นที่แตกต่างกัน เพื่อให้สถานศึกษาไม่ต้องนำเงินค่าใช้จ่ายรายหัวฯ หรืองบประมาณที่จะใช้สำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มาใช้ในการจ้างครูอัตราจ้างและลูกจ้างชั่วคราว

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานต่อไป

การดำเนินงานครั้งนี้เป็นเพียงความพยายามปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้เรียนและสถานศึกษาเท่านั้น เนื่องจากมีข้อจำกัดในการวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอ ดังนี้

1. ข้อมูลค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ขาดความสมบูรณ์ โดยแต่ละสังกัดจัดเก็บรวบรวมข้อมูลแตกต่างกัน รวมถึงระเบียบแนวทางการใช้จ่ายและการบริหารจัดการงบประมาณของแต่ละสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งทำให้ข้อมูลมีความซับซ้อนและจำเป็นต้องทำความเข้าใจในรายละเอียดของแต่ละสังกัด อาทิ การสำรวจข้อมูลค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หากใช้เพียงข้อมูลงบประมาณที่หน่วยงานได้รับจัดสรรตาม พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือผลการเบิกจ่ายของสถานศึกษา จะไม่ใช่ข้อมูลค่าใช้จ่ายจริงทั้งหมด เนื่องจากยังมีค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มที่สถานศึกษาและผู้เรียนต้องรับภาระเพิ่มเติมที่ไม่มีการรายงานอย่างเป็นทางการประกอบด้วย

2. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) รวมทั้งความยากลำบากในการเดินทางในบางพื้นที่ ส่งผลต่อแผนการลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลและสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งมีการปรับแนวทางการดำเนินงานโดยลงพื้นที่ในจังหวัดที่การแพร่ระบาดไม่รุนแรง รวมทั้งการประสานงานเพื่อสอบถามข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ และขอความร่วมมือหน่วยงานในพื้นที่ให้ร่วมเก็บข้อมูล

ทั้งนี้ การดำเนินงานในระยะต่อไป มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้

1. ควรมีการสำรวจและเก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำข้อเสนอแนวทางในการสนับสนุนในรายการและกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง รวมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อรองรับการวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอการปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ภายหลังจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ที่เหมาะสมต่อไป โดย สกศ. ควรร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายจริงในการจัดการศึกษา รวมทั้งจัดทำแบบสำรวจและลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อรับทราบข้อมูลและปัญหาที่แท้จริงของสถานศึกษาและผู้เรียน (ผู้ปกครอง) จึงจะสามารถจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายที่สอดคล้องและตรงตามความต้องการจำเป็นและบริบทของสถานศึกษาต่อไป

2. การปรับเพิ่มอัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ ใช้งบประมาณจำนวนมาก เนื่องจากเป็นการปรับค่าใช้จ่ายพื้นฐานสำหรับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนทั่วประเทศ และอาจไม่เชื่อมโยงกับ

ผลลัพธ์ทางการศึกษา จึงควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบ/วิธีการจัดสรรที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงภาระงบประมาณ รวมทั้งศึกษามาตรการรองรับและกระจายภาระงบประมาณที่ต้องสนับสนุนเพิ่มขึ้น ตลอดจนคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

3. ควรมีการศึกษาวเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง อาทิ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมลงทุนจากทุกภาคส่วน แนวทางการสนับสนุนค่าสาธารณูปโภคพื้นฐาน โดยคำนึงถึงบริบทที่แตกต่างกันของสถานศึกษาและพื้นที่

4. ควรมีการประชุมชี้แจงและรับฟังประเด็นปัญหาร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันและมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาทิ กรณีการเสนอขอปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวฯ รายการค่าเครื่องแบบ ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีอุดหนุน 1 ชุดสำหรับผู้เรียนทุกคน และอุดหนุนเพิ่มเติมอีก 1 ชุด สำหรับผู้เรียนยากจน โดยสำนักงบประมาณมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ความว่า “การพิจารณาเงินอุดหนุนรายหัวสำหรับค่าเครื่องแบบเพิ่มเติม จำนวน 1 ชุด เฉพาะผู้เรียนยากจน เห็นสมควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้เรียนยากจน โดยเป็นบุตรของผู้ปกครองที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อให้การจัดสวัสดิการสังคมและการให้เงินช่วยเหลือของภาครัฐมีลักษณะพุ่งเป้าและเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ” จึงต้องมีการหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรมบัญชีกลาง เพื่อพิจารณาแนวทางการอุดหนุนค่าเครื่องแบบผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่เหมาะสมต่อไป

เพิ่ม โอกาสและศักยภาพในการจัดการศึกษา

ลด ความเหลื่อมล้ำ

แบ่งเบา ภาระผู้ปกครอง

บรรณานุกรม

- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2561). *เจาะลึกรายจ่ายด้านการศึกษาของประเทศไทย*. เข้าถึงได้จาก <https://www.eef.or.th> วันที่ 15 พฤษภาคม 2565.
- ชาญ ตันติธรรมถาวร. (2562). *การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ (เอกสารรายงานสรุปผลการตรวจราชการ).
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก*. เข้าถึงได้จาก <http://www.ratchakittha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF> วันที่ 1 กรกฎาคม 2564.
- ประชาชาติธุรกิจ ออนไลน์. (2565). *แห่งจํานำทองซื้อชุดนักเรียน สํารองค่าใช้จ่ายรับเปิดเทอม*. เข้าถึงได้จาก <https://www.prachachat.net/education/news-933286> วันที่ 18 พฤษภาคม 2565
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2562). *สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World)*. *ครูสภาวิทยาจารย์ JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT* ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2563.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *แนวทางการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนางบประมาณด้านการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *ทรัพยากรเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *แนวทางการจัดสรรงบประมาณสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ประเภทสามัญศึกษา (ในระบอบ)*. กรุงเทพฯ : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- องค์การยูนิเซฟ-ประเทศไทย. (2557). *โครงการการสำรวจติดตามการใช้จ่ายภาครัฐ ของโครงการเรียนฟรี 15 ปีในประเทศไทย*. เข้าถึงได้จาก <https://www.unicef.org/thailand/media/301> วันที่ 15 พฤษภาคม 2565.

ภาคผนวก

1. การเปรียบเทียบอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบันและอัตราเงินอุดหนุนที่ปรับเพิ่ม
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569
2. จำนวนผู้เรียนปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) และประมาณการ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569
3. ผลการสำรวจข้อมูลเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. วิธีการคำนวณอัตราเงินอุดหนุนฯ จำแนกตามรายการค่าใช้จ่าย
5. คำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่ 60/2563
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับ
ความจำเป็นของผู้เรียน และลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา
6. คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 742/2563
เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการศึกษาแนวทางการจัดสรร
งบประมาณเพื่อการศึกษา
7. หนังสือแจ้งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2565
เรื่อง การปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน เพื่อลดภาระ
ค่าใช้จ่ายของผู้เรียนและเพิ่มศักยภาพสถานศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. เปรียบเทียบอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบันและอัตราเงินอุดหนุนที่ปรับเพิ่ม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบันและอัตราเงินอุดหนุนที่ปรับเพิ่ม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569 กรณีผู้เรียน/โรงเรียนปกติทั่วไป (ในระบบ)

หน่วย: บาทต่อคนต่อปี

ระดับการศึกษา	รายการ	ปัจจุบัน (พ.ศ. 2565)	ปีที่ 1 (พ.ศ. 2566)	ปีที่ 2 (พ.ศ. 2567)	ปีที่ 3 (พ.ศ. 2568)	ปีที่ 4 (พ.ศ. 2569)
ก่อนประถมศึกษา	รวม 4 รายการ	2,630	2,787	2,915	3,077	3,225
	ค่าจัดการเรียนการสอน	1,700	1,734	1,836	1,972	2,040
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	200	290	290	290	290
	ค่าเครื่องแบบ	300	325	325	325	325
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	430	438	464	490	570
ประถมศึกษา	รวม 4 รายการ	3,130	3,267	3,410	3,591	3,750
	ค่าจัดการเรียนการสอน	1,900	1,938	2,052	2,204	2,280
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	390	440	440	440	440
	ค่าเครื่องแบบ	360	400	400	400	400
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	480	489	518	547	630
มัธยมศึกษาตอนต้น	รวม 4 รายการ	5,250	5,487	5,750	6,083	6,400
	ค่าจัดการเรียนการสอน	3,500	3,570	3,780	4,060	4,200
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	420	520	520	520	520
	ค่าเครื่องแบบ	450	500	500	500	500
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	880	897	950	1,003	1,180

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบันและอัตราเงินอุดหนุนที่ปรับเพิ่ม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569 กรณีผู้เรียน/โรงเรียนปกติทั่วไป (ในระบอบ) (ต่อ)

หน่วย: บาทต่อคนต่อปี

ระดับการศึกษา	รายการ	ปีปัจจุบัน (พ.ศ. 2565)	ปีที่ 1 (พ.ศ. 2566)	ปีที่ 2 (พ.ศ. 2567)	ปีที่ 3 (พ.ศ. 2568)	ปีที่ 4 (พ.ศ. 2569)
มัธยมศึกษา ตอนปลาย	รวม 4 รายการ	5,710	5,915	6,200	6,561	6,890
	ค่าจัดการเรียนการสอน	3,800	3,876	4,104	4,408	4,560
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	460	520	520	520	520
	ค่าเครื่องแบบ	500	550	550	550	550
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	950	969	1,026	1,083	1,260
อาชีวศึกษา (ปวช.1-3) - อุตสาหกรรม/ อุตสาหกรรม สิงทอ/เทคโนโลยี สารสนเทศและ การสื่อสาร	รวม 4 รายการ	8,810	9,069	9,516	10,093	10,530
	ค่าจัดการเรียนการสอน	6,500	6,630	7,020	7,540	7,800
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	460	520	520	520	520
	ค่าเครื่องแบบ	900	950	950	950	950
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	950	969	1,026	1,083	1,260
- พาณิชยกรรม	รวม 4 รายการ	7,210	7,437	7,788	8,237	8,610
	ค่าจัดการเรียนการสอน	4,900	4,998	5,292	5,684	5,880
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	460	520	520	520	520
	ค่าเครื่องแบบ	900	950	950	950	950
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	950	969	1,026	1,083	1,260

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบันและอัตราเงินอุดหนุนที่ปรับเพิ่ม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569 กรณีผู้เรียน/โรงเรียนปกติทั่วไป (ในระบอบ) (ต่อ)

หน่วย: บาทต่อคนต่อปี

ระดับการศึกษา	รายการ	ปัจจุบัน (พ.ศ. 2565)	ปีที่ 1 (พ.ศ. 2566)	ปีที่ 2 (พ.ศ. 2567)	ปีที่ 3 (พ.ศ. 2568)	ปีที่ 4 (พ.ศ. 2569)
อาชีวศึกษา (ปวช.1-3) - คหกรรม/ อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว	รวม 4 รายการ	7,810	8,049	8,436	8,933	9,330
	ค่าจัดการเรียนการสอน	5,500	5,610	5,940	6,380	6,600
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	460	520	520	520	520
	ค่าเครื่องแบบ	900	950	950	950	950
- ศิลปกรรม/ อุตสาหกรรม บันเทิงและดนตรี	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	950	969	1,026	1,083	1,260
	รวม 4 รายการ	8,510	8,763	9,192	9,745	10,170
	ค่าจัดการเรียนการสอน	6,200	6,324	6,696	7,192	7,440
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	460	520	520	520	520
- เกษตรกรรม/ ประมง	ค่าเครื่องแบบ	900	950	950	950	950
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	950	969	1,026	1,083	1,260
	รวม 4 รายการ	8,210	8,457	8,868	9,397	9,810
	ค่าจัดการเรียนการสอน	5,900	6,018	6,372	6,844	7,080
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	460	520	520	520	520
	ค่าเครื่องแบบ	900	950	950	950	950
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	950	969	1,026	1,083	1,260

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบันและอัตราเงินอุดหนุนที่ปรับปรุงเพิ่ม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569 กรณีผู้เรียน/โรงเรียนปกติทั่วไป (ในระบบ) (ต่อ)

หน่วย: บาทต่อคนต่อปี

ระดับการศึกษา	รายการ	ปัจจุบัน (พ.ศ. 2565)	ปีที่ 1 (พ.ศ. 2566)	ปีที่ 2 (พ.ศ. 2567)	ปีที่ 3 (พ.ศ. 2568)	ปีที่ 4 (พ.ศ. 2569)
อาชีวศึกษา (ปวช.1-3) - เกษตรกรรม (ปฎิรูป)	รวม 4 รายการ	14,210	14,577	15,348	16,357	17,010
	ค่าจัดการเรียนการสอน	11,900	12,138	12,852	13,804	14,280
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	460	520	520	520	520
	ค่าเครื่องแบบ	900	950	950	950	950
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	950	969	1,026	1,083	1,260

หมายเหตุ 1. การจัดการศึกษาในระบบโดยสถานศึกษา ครอบคลุมสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2. ปัจจุบันการศึกษาในระบบ ได้รับอุดหนุน 5 รายการ คือ 1) ค่าจัดการเรียนการสอน 2) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) ค่าหนังสือเรียน (ค่าหนังสือเรียนไม่ได้เสนอขอปรับเป็นครั้งนี้ เนื่องจากมีการปรับอย่างต่อเนื่อง) 4) ค่าอุปกรณ์การเรียน และ 5) ค่าเครื่องแบบ

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบันและอัตราเงินอุดหนุนที่ปรับปรุงเพิ่ม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569 กรณีการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

หน่วย: บาทต่อคนต่อปี

ระดับการศึกษา	รายการ	ปีปัจจุบัน (พ.ศ. 2565)	ปีที่ 1 (พ.ศ. 2566)	ปีที่ 2 (พ.ศ. 2567)	ปีที่ 3 (พ.ศ. 2568)	ปีที่ 4 (พ.ศ. 2569)
ก่อนประถมศึกษา	รวม 4 รายการ	8,122	8,388	8,846	9,447	9,815
	ค่าจัดการเรียนการสอน	7,192	7,335	7,767	8,342	8,630
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	200	290	290	290	290
	ค่าเครื่องแบบ	300	325	325	325	325
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	430	438	464	490	570
ประถมศึกษา	รวม 4 รายการ	8,592	8,838	9,308	9,926	10,304
	ค่าจัดการเรียนการสอน	7,362	7,509	7,950	8,539	8,834
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	390	440	440	440	440
	ค่าเครื่องแบบ	360	400	400	400	400
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	480	489	518	547	630
มัธยมศึกษาตอนต้น	รวม 4 รายการ	12,026	12,398	13,068	13,943	14,531
	ค่าจัดการเรียนการสอน	10,276	10,481	11,098	11,920	12,331
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	420	520	520	520	520
	ค่าเครื่องแบบ	450	500	500	500	500
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	880	897	950	1,003	1,180

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบันและอัตราเงินอุดหนุนที่ปรับเพิ่ม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569 กรณีการจัดการศึกษาโดยครอบครัว (ต่อ)

หน่วย: บาทต่อคนต่อปี

ระดับการศึกษา	รายการ	ปัจจุบัน (พ.ศ. 2565)	ปีที่ 1 (พ.ศ. 2566)	ปีที่ 2 (พ.ศ. 2567)	ปีที่ 3 (พ.ศ. 2568)	ปีที่ 4 (พ.ศ. 2569)
มัธยมศึกษา ตอนปลาย	รวม 4 รายการ	12,516	12,857	13,550	14,455	15,057
	ค่าจัดการเรียนการสอน	10,606	10,818	11,454	12,302	12,727
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	460	520	520	520	520
	ค่าเครื่องแบบ	500	550	550	550	550
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	950	969	1,026	1,083	1,260

หมายเหตุ 1. การจัดการศึกษาโดยครอบครัวเป็นสิทธิตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 12

2. อุดหนุนแนวทางการศึกษากับการจัดการศึกษาในระบบที่ได้จัดโดยโรงเรียนหรือสถานศึกษา

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบันและอัตราเงินอุดหนุนที่ปรับปรุงเพิ่ม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569 กรณีการจัดการศึกษาโดยสถานประกอบการ

หน่วย: บาทต่อคนต่อปี

ระดับการศึกษา	รายการ	ปัจจุบัน (พ.ศ. 2565)	ปีที่ 1 (พ.ศ. 2566)	ปีที่ 2 (พ.ศ. 2567)	ปีที่ 3 (พ.ศ. 2568)	ปีที่ 4 (พ.ศ. 2569)
อาชีวศึกษา (ปวช. 1 - 3)	รวม 4 รายการ	14,046	14,409	15,170	16,166	16,813
	ค่าจัดการเรียนการสอน	11,736	11,970	12,674	13,613	14,083
	ค่าอุปกรณ์การเรียน	460	520	520	520	520
	ค่าเครื่องแบบ	900	950	950	950	950
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	950	969	1,026	1,083	1,260

หมายเหตุ 1. การจัดการศึกษาโดยสถานประกอบการเป็นสิทธิตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 12
2. อุดหนุนแนวทางการศึกษาในระบบที่จัดโดยโรงเรียนหรือสถานศึกษา

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบันและอัตราเงินอุดหนุนที่ปรับเพิ่ม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569 กรณีผู้เรียน/โรงเรียนปกติทั่วไป (นอกกระบบ)

หน่วย: บาทต่อคนต่อปี

ระดับการศึกษา	รายการ	ปีปัจจุบัน (พ.ศ. 2565)	ปีที่ 1 (พ.ศ. 2566)	ปีที่ 2 (พ.ศ. 2567)	ปีที่ 3 (พ.ศ. 2568)	ปีที่ 4 (พ.ศ. 2569)
ก่อนประถมศึกษา	ทุกรายการ	ไม่ได้รับอุดหนุน	-	-	-	-
	รวม 2 รายการ	2,180	2,223	2,354	2,523	2,620
ประถมศึกษา	ค่าจัดการเรียนการสอน	1,900	1,938	2,052	2,204	2,280
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	280	285	302	319	340
มัธยมศึกษาตอนต้น	รวม 2 รายการ	2,880	2,937	3,110	3,329	3,640
	ค่าจัดการเรียนการสอน	2,300	2,346	2,484	2,668	2,760
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	580	591	626	661	880
	รวม 2 รายการ	2,880	2,937	3,110	3,329	3,640
มัธยมศึกษาตอนปลาย	ค่าจัดการเรียนการสอน	2,300	2,346	2,484	2,668	2,760
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	580	591	626	661	880
อาชีวศึกษา (ปวช.1-3)	รวม 2 รายการ	6,560	6,691	7,084	7,588	7,820
	ค่าจัดการเรียนการสอน	5,500	5,610	5,940	6,380	6,600
	ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	1,060	1,081	1,144	1,208	1,220

หมายเหตุ 1. ปัจจุบันการศึกษานอกระบบ ระดับก่อนประถมศึกษาไม่ได้รับอุดหนุนในทุกรายการ ส่วนระดับประถมศึกษา - อาชีวศึกษา (ปวช. 1-3) ได้รับอุดหนุน 3 รายการ คือ

- 1) ค่าจัดการเรียนการสอน 2) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) ค่าหนังสือเรียน (ค่าหนังสือไม่ได้เสนอขอปรับเป็นครั้งใหม่ เนื่องจากมีการปรับอย่างต่อเนื่อง)
2. อุดหนุนแนวทางการศึกษากับการศึกษาในระบบที่จัดโดยโรงเรียนหรือสถานศึกษา

2. จำนวนผู้เรียนปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) และประมาณการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569

ตารางที่ 5 จำนวนผู้เรียนทั่วไปปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) และประมาณการจำนวนผู้เรียนทั่วไป

ระดับการศึกษา	ปีปัจจุบัน (พ.ศ. 2565)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569
การศึกษาในระบบ					
■ การจัดการศึกษาทั่วไป (สถานศึกษารัฐและเอกชน)					
ก่อนประถมศึกษา	1,726,020	1,712,213	1,698,517	1,684,931	1,671,453
ประถมศึกษา	4,681,274	4,643,826	4,606,677	4,569,825	4,533,268
มัธยมศึกษาตอนต้น	2,283,608	2,265,340	2,247,218	2,229,242	2,211,410
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,315,807	1,305,283	1,294,842	1,284,485	1,274,211
อาชีวศึกษา (ปวช.)					
- อุตสาหกรรม/อุตสาหกรรมสิ่งทอ/ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	345,246	342,485	339,746	337,029	334,333
- พาณิชยกรรม	216,423	214,693	212,976	211,273	209,583
- คหกรรม/อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	42,823	42,481	42,142	41,806	41,473
- ศิลปกรรม/อุตสาหกรรมบันเทิง และดนตรี	18,934	18,783	18,634	18,486	18,339
- ประมง/เกษตรกรรม	12,615	12,515	12,415	12,316	12,218
- เกษตรกรรม (ปฎิรูป)	9,061	8,989	8,918	8,847	8,777
■ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (มาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)					
ก่อนประถมศึกษา	669	664	659	654	649
ประถมศึกษา	1,267	1,257	1,247	1,238	1,229
มัธยมศึกษาตอนต้น	195	194	193	192	191
มัธยมศึกษาตอนปลาย	70	70	70	70	70
■ การจัดการศึกษาโดยสถานประกอบการ (มาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)					
อาชีวศึกษา (ปวช.)	5,656	5,611	5,567	5,523	5,479
รวมจำนวนผู้เรียนในระบบ (1)	10,659,668	10,574,404	10,489,821	10,405,917	10,322,683
การศึกษานอกระบบ					
ก่อนประถมศึกษา	0	0	0	0	0
ประถมศึกษา	58,441	53,357	48,715	44,477	40,608
มัธยมศึกษาตอนต้น	301,065	274,873	250,960	229,127	209,193
มัธยมศึกษาตอนปลาย	457,309	417,524	381,200	348,036	317,757
อาชีวศึกษา (ปวช.)	18	17	16	15	14
รวมจำนวนผู้เรียนนอกระบบ (2)	838,496	765,552	698,953	638,147	582,631
รวมจำนวนผู้เรียนทั้งหมด (1) + (2)	11,498,164	11,339,956	11,188,774	11,044,064	10,905,314

หมายเหตุ ข้อมูลประมาณการจำนวนผู้เรียนจาก สกศ. (ในระบบลดลงร้อยละ 0.8 ต่อปี, นอกระบบลดลงร้อยละ 8.7 ต่อปี)

3. ผลการสำรวจข้อมูลเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการสำรวจข้อมูลค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 รายการ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การอุดหนุนให้สถานศึกษา (ค่าจัดการเรียนการสอน ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และค่าหนังสือเรียน) และการอุดหนุนให้ผู้เรียน/ผู้ปกครอง (ค่าอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบ) รายละเอียดข้อค้นพบแต่ละรายการจากผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

■ การอุดหนุนให้สถานศึกษา (ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน)

1) ค่าจัดการเรียนการสอน

งบประมาณที่โรงเรียนได้รับสำหรับรายการค่าจัดการเรียนการสอน (เงินอุดหนุนรายหัว) สามารถใช้ใน 3 ลักษณะตามประเภทงบรายจ่าย ได้แก่ งบบุคลากร (ค่าจ้างชั่วคราว เช่น ค่าจ้างครูอัตราจ้าง พนักงานขับรถ นักการภารโรง เป็นต้น) งบดำเนินงาน (ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค) และงบลงทุน (ค่าครุภัณฑ์ ค่าปรับปรุงที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง) ซึ่งผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลค่าจัดการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้

1.1) ค่าจัดการเรียนการสอนในทุกระดับการศึกษา พบว่า ค่าใช้จ่ายจริงสูงกว่าเงินอุดหนุนจากต้นสังกัดที่โรงเรียนได้รับในทุกระดับการศึกษา โดยค่าจัดการเรียนการสอนเฉลี่ยในระดับประถมศึกษาสูงกว่าเงินอุดหนุนรายหัวที่ได้รับจัดสรรประมาณ 2 เท่า ส่วนในระดับมัธยมศึกษาสูงกว่าเงินอุดหนุนรายหัวที่ได้รับจัดสรรประมาณ 1.5 เท่า ส่วนระดับอาชีวศึกษา ซึ่งแบ่งรายการเงินอุดหนุนที่แตกต่างกันตามรายสาขา พบว่า ค่าจัดการเรียนการสอนเฉลี่ยในทุกสาขาสูงกว่าเงินอุดหนุนรายหัวฯ ที่ได้รับจัดสรรประมาณ 2-6 เท่า รายละเอียดตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามระดับการศึกษาและแหล่งเงินงบประมาณ

ระดับการศึกษา	เงินอุดหนุน (บาท/คน/ปี)	ค่าใช้จ่ายจริง (บาท/คน/ปี)	ส่วนต่าง (บาท)
ก่อนประถมศึกษา	1,700	3,490	1,790
ประถมศึกษา	1,900	3,849	1,949
มัธยมศึกษาตอนต้น	3,500	5,511	2,011
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,800	5,658	1,858
อาชีวศึกษา (ปวช.1-3)			
- อุตสาหกรรม/อุตสาหกรรมสิ่งทอ/ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	6,500	16,036	9,536
- พาณิชยกรรม	4,900	21,336	16,436
- คหกรรม/อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	5,500	22,920	17,420
- ศิลปกรรม/อุตสาหกรรมบันเทิง และดนตรี	6,200	39,610	33,410
- เกษตรกรรม/ประมง	5,900	39,643	33,743

1.2) เงินสนับสนุนโครงการเรียนฟรีจัดสรรตามจำนวนผู้เรียน ส่งผลให้โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมากได้รับเงินสนับสนุนโดยรวมสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างไรก็ตาม โรงเรียนทุกขนาดยังอาศัยแหล่งเงินอื่นเพื่อสนับสนุนส่วนต่าง (Gaps) ของค่าจัดการเรียนการสอน แสดงให้เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรยังไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในทุกขนาด รายละเอียดตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอน (ค่าใช้จ่ายจริง) จำแนกตามขนาดโรงเรียนและแหล่งเงินงบประมาณ

ขนาดโรงเรียน	เงินอุดหนุนจากต้นสังกัด (บาท/คน/ปี)	เงินนอกงบประมาณ (บาท/คน/ปี)
เล็กพิเศษ	775.89	551.59
เล็ก	638.48	355.68
กลาง	558.01	396.04
ใหญ่	521.19	633.48
ใหญ่พิเศษ	566.33	1,221.97

1.3) ค่าใช้จ่ายพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนในแต่ละสังกัดได้รับการสนับสนุนค่าสาธารณูปโภคแตกต่างกัน โดยโรงเรียนในสังกัด สพฐ. อาศัยงบประมาณค่าจัดการเรียนการสอนที่ได้รับสนับสนุนจากโครงการเรียนฟรีสำหรับค่าสาธารณูปโภค ในขณะที่โรงเรียนในสังกัด อปท. และ ตชด. ได้รับสนับสนุนค่าสาธารณูปโภคจากต้นสังกัด ซึ่งจากการวิเคราะห์ค่าสาธารณูปโภคของโรงเรียนสังกัด สพฐ. จากฐานข้อมูลรายจ่ายปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 พบว่าโรงเรียนต้องกันงบประมาณค่าจัดการเรียนการสอน (เงินอุดหนุนรายหัวสำหรับนักเรียนปกติ) มากกว่าร้อยละ 30 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับ“ค่าไฟฟ้า” ซึ่งพบว่าค่าไฟฟ้าโดยเฉลี่ยรายโรง/ปี เพิ่มขึ้นตามลำดับ ตามขนาดของโรงเรียน โดยค่าใช้จ่ายมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน โดยสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยเงินนอกงบประมาณเพื่อสมทบค่าใช้จ่ายดังกล่าวเพิ่มเติม ทั้งนี้ สถานศึกษาแต่ละแห่งมีศักยภาพในการระดมทุนจากแหล่งเงินอื่นแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของสถานศึกษาและบริบทพื้นที่ นอกจากนี้ อัตราเงินอุดหนุนต่อโรงต่อปี เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนพบว่าจำนวนเงินจะเพิ่มขึ้นตามขนาดของโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าใช้จ่ายต่อโรงต่อปีจากทั้งสองแหล่งเงินมากกว่าร้อยละ 50 ของค่าใช้จ่ายในโรงเรียนขนาดอื่น ๆ รายละเอียดตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าใช้จ่ายพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา (ค่าไฟฟ้า)
จำแนกตามขนาดโรงเรียนและแหล่งเงินงบประมาณ

ขนาดโรงเรียน	เงินอุดหนุน จากต้นสังกัด (บาท/โรง/ปี)	เงินนอก งบประมาณ (บาท/โรง/ปี)	รวม (บาท/โรง/ปี)	เงินนอก งบประมาณ คิดเป็นร้อยละ
เล็กพิเศษ	13,883.73	9,946.22	23,829.95	41.7
เล็ก	41,104.38	30,220.89	71,325.27	42.4
กลาง	112,745.56	193,867.48	306,613.05	63.2
ใหญ่	403,627.82	418,069.21	821,697.03	50.9
ใหญ่พิเศษ	1,113,112.07	1,271,848.40	2,384,960.47	53.3

1.4) โรงเรียนยังมีค่าใช้จ่ายส่วนเกิน เพื่อใช้สำหรับการจัดซื้อวัสดุฝึก วัสดุสอน วัสดุประกอบการจัดเวทีวิชาการ และการพานักเรียนไปสอบแข่งขัน ซึ่งโรงเรียนระดมเงินจากแหล่งอื่นมาสมทบ และ/หรือผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร/ครู สนับสนุนเองโดยไม่รายงานยอดเงินและรายการดังกล่าว หรือทำเรื่องเบิกจ่ายงบประมาณ ทั้งนี้ จำนวนเงินที่ได้รับสนับสนุนจากแหล่งอื่นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย อาทิ ศักยภาพและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา/บุคลากรในการระดมเงิน และทรัพยากรจากแหล่งเงินอื่น ศักยภาพและความพร้อมในการสนับสนุนด้านการเงินของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร/หน่วยงานต่าง ๆ

1.5) โรงเรียนส่วนใหญ่เสนอให้ปรับเปลี่ยนแนวทางการสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับสื่อเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ที่เทคโนโลยีต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2) ค่าหนังสือเรียน

แนวทางการดำเนินงานภายใต้โครงการเรียนฟรี แต่ละสังกัดกำหนดหลักเกณฑ์ในรายละเอียดที่แตกต่างกัน แต่หลักสำคัญคือ การยึดตามหลักสูตรแกนกลางของแต่ละระดับชั้น อาทิ ระดับก่อนประถมศึกษา ใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ระดับปฐมวัยที่สอดคล้องตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ระดับประถมศึกษา (ป.1 – ป.6) ใช้หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน/รายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 คือ วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และ

ใช้แบบฝึกหัดในรายวิชาพื้นฐาน 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และระดับมัธยมศึกษา (ม.1 – ม.6) ใช้หนังสือเรียน สาระการเรียนรู้ พื้นฐาน/รายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยครูผู้สอนเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกหนังสือ และสถานศึกษาดำเนินการจัดซื้อ และแจกหนังสือเรียนที่จัดซื้อให้นักเรียนทุกคน ซึ่งผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลค่าหนังสือเรียน สรุปได้ ดังนี้

2.1) ค่าใช้จ่ายจริงสำหรับหนังสือเรียนสูงกว่าที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนในทุกระดับการศึกษา โดยระดับก่อนประถมศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายจริงเฉลี่ยประมาณ 536 บาท/คน/ปี (ประมาณ 2.68 เท่าของเงินอุดหนุนที่ได้รับ) ในขณะที่ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา (ปวช.) มีค่าใช้จ่ายจริงเฉลี่ยประมาณ 1,090 บาท 1,306 บาท 2,135 บาท และ 2,000 บาท/คน/ปี ตามลำดับ (ประมาณ 1.57 1.51 1.74 และ 1.33 เท่าของเงินอุดหนุนที่ได้รับ) เนื่องจากงบประมาณที่สนับสนุนไม่เพียงพอสำหรับจัดซื้อหนังสือตามเกณฑ์ที่กำหนด (วิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ/แบบฝึกหัด 3 กลุ่มสาระ) รวมทั้งโรงเรียนต้องจัดซื้อแบบฝึกหัดเพิ่มเติมให้ครบทุกกลุ่มสาระ โดยไม่ได้รับสนับสนุนงบประมาณ และจัดซื้อหนังสือ นอกเหนือจากบัญชีรายการหนังสือที่กำหนด เพื่อให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน รายละเอียดตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าหนังสือเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา และแหล่งเงินงบประมาณ

ระดับ	เงินอุดหนุน (บาท/คน/ปี)	ค่าใช้จ่ายจริง (บาท/คน/ปี)	เปรียบเทียบ ค่าใช้จ่าย (เท่าของเงินอุดหนุนที่ได้รับ)
ก่อนประถม	200	536	2.68
ประถมศึกษา	694	1,090	1.57
มัธยมศึกษาตอนต้น	863	1,306	1.51
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,230	2,135	1.74
อาชีวศึกษา (ปวช.)	2,000	2,651	1.33

2.2) เกณฑ์การจัดซื้อหนังสือทำให้โรงเรียนไม่สามารถซื้อหนังสือที่ต้องการได้ ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบแนวทางการจัดหาหนังสือ โดยให้โรงเรียนสามารถเลือกหนังสือและจัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) ได้ เพื่อให้ตรงกับความต้องการและแผนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

2.3) งบประมาณที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอที่จะจัดซื้อหนังสือตามเกณฑ์ที่กำหนด (วิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ /แบบฝึกหัด 3 กลุ่มสาระ) ประกอบกับผู้ปกครองบางรายไม่สามารถให้การสนับสนุนในการจัดหาหนังสือเรียนเพิ่มเติมให้นักเรียนได้ รวมทั้งโรงเรียนต้องจัดซื้อแบบฝึกหัดเพิ่มเติมให้กับนักเรียนให้ครบทุกกลุ่มสาระ โดยไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

3) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม/ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) และมีการเพิ่มเติมนกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนทางไกลในช่วงสถานการณ์ COVID-19 โดยตามแนวทางจัดสรรเงินอุดหนุนกำหนดให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมวิชาการ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม/ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง กิจกรรมทัศนศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และกิจกรรมบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) อย่างน้อย 40 ชั่วโมง/คน/ปี ซึ่งผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สรุปได้ดังนี้

3.1) ค่าใช้จ่ายจริงสำหรับค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสูงกว่าที่ได้รับอุดหนุน โดยระดับก่อนประถมศึกษามีค่าใช้จ่ายจริงเฉลี่ยประมาณ 928 บาท/คน/ปี (ประมาณ 2.16 เท่าของเงินอุดหนุนที่ได้รับ) ในขณะที่ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา (ปวช.) มีค่าใช้จ่ายจริงเฉลี่ยประมาณ 1,331 บาท 1,738 บาท 1,375 บาท และ 2,384 บาท/คน/ปี ตามลำดับ (ประมาณ 2.77 1.97 1.45 และ 2.51 เท่าของเงินอุดหนุนที่ได้รับ) เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมสูงขึ้น โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมที่ต้องเดินทางไปต่างพื้นที่/ต่างจังหวัด เช่น การไปทัศนศึกษา การเข้าค่าย ซึ่งผู้ปกครองต้องสมทบเพิ่มเติมหรือโรงเรียนระดมเงินจากแหล่งอื่น รายละเอียดตามตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำแนกตามระดับการศึกษา และแหล่งเงินงบประมาณ

ระดับ	เงินอุดหนุน (บาท/คน/ปี)	ค่าใช้จ่ายจริง (บาท/คน/ปี)	เปรียบเทียบ ค่าใช้จ่าย (เท่าของ เงินอุดหนุนที่ได้รับ)
ก่อนประถม	430	928	2.16
ประถมศึกษา	480	1,331	2.77
มัธยมศึกษาตอนต้น	880	1,738	1.98
มัธยมศึกษาตอนปลาย	950	1,375	1.45
อาชีวศึกษา (ปวช.)	950	2,384	2.51

3.2) โรงเรียนบางส่วนไม่สามารถจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ครบทั้ง 4 กิจกรรมอย่างสมบูรณ์ เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับมีจำกัด/ไม่เพียงพอ ซึ่งโรงเรียนแก้ปัญหาโดยการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ แต่ก็ยังคงมีกิจกรรมที่ต้องเดินทางไปต่างพื้นที่/ต่างจังหวัด ที่จำเป็นต้องใช้งบประมาณมากกว่าที่ได้รับอุดหนุน เช่น การไปทัศนศึกษาต่างท้องที่ การเข้าค่าย ซึ่งผู้ปกครองต้องสมทบหรือโรงเรียนใช้เงินจากแหล่งอื่นเพื่อสนับสนุนกิจกรรมดังกล่าว

3.3) การเดินทางจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนอกสถานที่ จำเป็นต้องทำประกันอุบัติเหตุ/ประกันชีวิตให้กับผู้เรียน เนื่องจากมีความเสี่ยงที่อาจเกิดอุบัติเหตุจากการเดินทาง ซึ่งรายการดังกล่าวไม่ได้รับเงินอุดหนุนฯ โดยผู้ปกครองต้องสนับสนุนเพิ่มเติมหรือโรงเรียนใช้เงินจากแหล่งอื่นเพื่อจ่ายค่าใช้จ่ายดังกล่าว

■ การอุดหนุนให้ผู้เรียน/ผู้ปกครอง (ค่าอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบ)

1) ค่าอุปกรณ์การเรียน

เงินอุดหนุนค่าอุปกรณ์การเรียน จัดสรรสำหรับอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ สีเทียน สีน้ำ ดินน้ำมัน ไร์สารพิช กรรไกรสำหรับเด็กปฐมวัย กระดาษ สมุด ดินสอ ปากกา ยางลบ ไม้บรรทัด เครื่องมือเรขาคณิต วัสดุฝึกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ วัสดุฝึกอาชีพ วัสดุด้าน ICT กระเป๋านักเรียน ฯลฯ โดยหน่วยงานต้นสังกัดจะโอนงบประมาณค่าอุปกรณ์การเรียนให้หน่วยเบิกจ่ายจัดสรรไปยังสถานศึกษา และสถานศึกษาจ่ายเงินสดให้กับนักเรียน และ/หรือผู้ปกครอง และติดตามใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐานการจัดหา

อุปกรณ์การเรียนจากนักเรียนหรือผู้ปกครอง ซึ่งผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล ค่าอุปกรณ์การเรียน พบว่า ค่าใช้จ่ายจริงสำหรับค่าอุปกรณ์การเรียนสูงกว่าที่ได้รับอุดหนุน โดยระดับก่อนประถมศึกษา มีค่าใช้จ่ายจริงเฉลี่ยประมาณ 490 บาท/คน/ปี (ประมาณ 2.45 เท่าของเงินอุดหนุนที่ได้รับ) ในขณะที่ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และ อาชีวศึกษา (ปวช.) มีค่าใช้จ่ายจริงเฉลี่ยประมาณ 640 บาท 820 บาท 820 บาท และ 1,493 บาท/คน/ปี ตามลำดับ (ประมาณ 1.64 1.95 1.78 และ 3.25 เท่าของเงินอุดหนุนที่ได้รับ) เนื่องจากอุปกรณ์การเรียนที่จะใช้ให้สอดคล้องกับวิชาที่เรียนมีราคาสูง รายละเอียดตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าอุปกรณ์การเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา และแหล่งเงินงบประมาณ

ระดับ	เงินอุดหนุน (บาท/คน/ปี)	ค่าใช้จ่ายจริง (บาท/คน/ปี)	เปรียบเทียบ ค่าใช้จ่าย (เท่าของเงินอุดหนุนที่ได้รับ)
ก่อนประถม	200	490	2.45
ประถมศึกษา	390	640	1.64
มัธยมศึกษาตอนต้น	420	820	1.95
มัธยมศึกษาตอนปลาย	460	820	1.78
อาชีวศึกษา (ปวช.)	460	1,493	3.25

2) ค่าเครื่องแบบ

แนวทางจัดสรรค่าเครื่องแบบ คือ สถานศึกษาจะแจ้งให้นักเรียนและ/หรือผู้ปกครอง จัดซื้อ จัดหาเครื่องแบบนักเรียนได้ตามความต้องการ โดยดำเนินการให้ทันก่อนเปิดภาคเรียน ทั้งนี้ ค่าเครื่องแบบ ประกอบด้วย เสื้อ กางเกงหรือกระโปรง ซึ่งกรณีที่นักเรียนมีชุดนักเรียนเพียงพอแล้ว สามารถซื้อเข็มขัด รองเท้า ถุงเท้า ชุดลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ชุดกีฬา/ชุดฝึกงาน/ชุดประจำถิ่น รวมทั้งสามารถถ่วงจ่ายเงินอุดหนุนค่าเครื่องแบบและอุปกรณ์การเรียนได้ โดยสถานศึกษา จะจ่ายเงินสดให้นักเรียนและ/หรือผู้ปกครอง ส่วนกรณีโรงเรียนที่ห่างไกล ทุกข์จนดาร โรงเรียน การศึกษาพิเศษ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และศูนย์การศึกษาพิเศษ ที่ผู้ปกครองลำบากหรือไม่สะดวกที่จะจัดซื้อ โรงเรียนสามารถดำเนินการช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการจัดหา เครื่องแบบนักเรียนที่มีคุณภาพให้แก่ นักเรียนได้ โดยนักเรียนและ/หรือผู้ปกครองสามารถจัดซื้อได้จากร้านค้าชุมชน กลุ่มแม่บ้านหรือตัดเย็บเอง ฯลฯ ซึ่งผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเครื่องแบบ สรุปได้ดังนี้

2.1) ค่าใช้จ่ายจริงสำหรับค่าเครื่องแบบสูงกว่าที่ได้รับอุดหนุน โดยระดับก่อนประถมศึกษาศึกษามีค่าใช้จ่ายจริงเฉลี่ยประมาณ 660 บาท/คน/ปี (ประมาณ 2.20 เท่าของเงินอุดหนุนที่ได้รับ) ในขณะที่ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา (ปวช.) มีค่าใช้จ่ายจริงเฉลี่ยประมาณ 1,195 บาท 1,395 บาท 1,395 บาท และ 4,335 บาท/คน/ปี ตามลำดับ (ประมาณ 3.32 3.10 2.79 และ 4.82 เท่าของเงินอุดหนุนที่ได้รับ) เนื่องจากเงินอุดหนุนที่ได้รับไม่เพียงพอสำหรับเครื่องแบบครบชุด รวมทั้งผู้เรียนจำเป็นต้องมีเครื่องแบบมากกว่า 1 ชุด รวมทั้งถุงเท้า เข็มขัด และเครื่องแบบอื่น ๆ รายละเอียดตามตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ค่าเครื่องแบบ จำแนกตามระดับการศึกษา และแหล่งเงินงบประมาณ

ระดับ	เงินอุดหนุน (บาท/คน/ปี)	ค่าใช้จ่ายจริง (บาท/คน/ปี)	เปรียบเทียบ ค่าใช้จ่าย (เท่าของ เงินอุดหนุนที่ได้รับ)
ก่อนประถม	300	660	2.20
ประถมศึกษา	360	1,195	3.32
มัธยมศึกษาตอนต้น	450	1,395	3.10
มัธยมศึกษาตอนปลาย	500	1,395	2.79
อาชีวศึกษา (ปวช.)	900	4,335	4.82

2.2) ผู้เรียนหรือผู้ปกครองรับภาระค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มสำหรับรายการค่าเครื่องแบบสูงกว่ารายการค่าใช้จ่ายอื่น และงบประมาณที่จัดสรรต่ำกว่าค่าใช้จ่ายจริงสำหรับค่าเครื่องแบบในทุกๆระดับ ซึ่งสะท้อนความไม่สอดคล้องและไม่เพียงพอของเงินอุดหนุนสำหรับจัดซื้อเครื่องแบบตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. 2551 ให้ครบชุด ที่ประกอบด้วยเสื้อ กางเกง/กระโปรง รองเท้า และถุงเท้า

2.3) ผู้เรียนมีความจำเป็นต้องใช้ชุดอื่น ๆ เช่น ชุดลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด ชุดกีฬา ชุดพื้นเมือง ฯลฯ ซึ่งไม่ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในรายการดังกล่าว

4. วิธีการคำนวณอัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ จำแนกตามรายการค่าใช้จ่าย

การวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอในการปรับอัตราเงินอุดหนุนในแต่ละรายการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ อาศัยการจัดเก็บข้อมูลจากการสำรวจ รวมทั้งข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องมาเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการให้เงินอุดหนุน 5 รายการ จำแนกตามระดับการศึกษา กิจกรรม และรายการค่าใช้จ่าย โดยได้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม อาทิ การเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าและบริการ ค่าไฟฟ้าและค่าสาธารณูปโภคพื้นฐานของสถานศึกษา ค่าน้ำมัน ราคาเครื่องแบบและอุปกรณ์การเรียนจากร้านสหกรณ์ของสถานศึกษา ซึ่งต่างจากหลักการและแนวทางวิเคราะห์เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวฯ ในอดีต (ปี พ.ศ. 2538 – 2545) ที่ศึกษาค่าใช้จ่ายจริงต่อหัวสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยอาศัยข้อมูลรายจ่ายจริงของสถานศึกษาของรัฐ จากกรมบัญชีกลาง มาวิเคราะห์ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาที่รวมทุกหมวดรายการ ยกเว้นรายการครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง หักลบด้วยรายการค่าใช้จ่ายที่มีได้จัดสรรให้กับสถานศึกษาเอกชน อาทิ เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ เงินอุดหนุนโครงการต่าง ๆ ของรัฐ เป็นต้น จากนั้นจึงนำค่าใช้จ่ายที่คำนวณได้มาปรับด้วยอัตราส่วนครุต่อ่อนักเรียน (1 : 25) เพื่อให้สะท้อนประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดทำข้อเสนอเพื่อปรับอัตราเงินอุดหนุนฯ ในครั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการเสนอปรับรายการค่าใช้จ่ายหลัก 4 รายการ ภายใต้โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) ค่าจัดการเรียนการสอน 2) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) ค่าเครื่องแบบ และ 4) ค่าอุปกรณ์การเรียน โดยค่าหนังสือเรียนไม่ได้เสนอขอปรับในครั้งนี้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีการปรับอย่างต่อเนื่อง รายละเอียดวิธีคำนวณอัตราเงินอุดหนุนที่เสนอขอปรับในแต่ละรายการ สรุปดังนี้

1. ค่าจัดการเรียนการสอน

ค่าจัดการเรียนการสอน

ที่มา/ความจำเป็น : สถานศึกษากันเงินอุดหนุนค่าจัดการเรียนการสอน สำหรับค่าสาธารณูปโภค (ประมาณร้อยละ ๒๐ สำหรับค่าไฟฟ้า)

เป้าหมาย/ผลลัพธ์ : สถานศึกษาได้รับเงินอุดหนุนฯ เพียงพอและมีศักยภาพในการจัดการศึกษา

แนวทาง/วิธีการ : พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าไฟฟ้าต่อหน่วย และสัดส่วนรายจ่ายค่าไฟฟ้าของสถานศึกษา

- **สภาพปัจจุบัน/ความจำเป็น:** ปัจจุบันสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในระบบและนอกระบบ ได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนค่าจัดการเรียนการสอนในอัตราที่ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายจริง ซึ่งสะท้อนความไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมและบริบทที่เปลี่ยนแปลง โดยพบว่าสถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องกันเงินอุดหนุนค่าจัดการเรียนการสอน สำหรับรายจ่ายประจำ (Fixed Cost) อาทิ ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าสาธารณูปโภคพื้นฐาน ฯลฯ ซึ่งเป็นข้อจำกัดด้านการเงินที่ส่งผลต่อศักยภาพความพร้อมของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
- **ข้อมูลอ้างอิง:** จากการวิเคราะห์ข้อมูลและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2559 และ 2560) พบว่า สถานศึกษามีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภคพื้นฐานประมาณร้อยละ 32 ของรายจ่ายค่าจัดการเรียนการสอน โดยในระยะ 10 ปีที่ผ่านมาอัตราค่าไฟฟ้าต่อหน่วยเปลี่ยนแปลงประมาณร้อยละ 63.07 (การไฟฟ้านครหลวง, 2565) จึงเห็นควรปรับค่าจัดการเรียนการสอนโดยอิงจากค่าไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ 20 ของค่าจัดการเรียนการสอน
- **ข้อเสนอ:** ปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าจัดการเรียนการสอนแบบขั้นบันได โดยพิจารณาจากสัดส่วนและการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายค่าไฟฟ้า ซึ่งเป็นรายจ่ายประจำและความจำเป็นต้องสนับสนุนเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 20 ของค่าจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษามีศักยภาพความพร้อมในการบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอนได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ อัตราเงินอุดหนุนค่าจัดการเรียนการสอนที่เสนอขอปรับมีลักษณะแบบขั้นบันได เพื่อกระจายภาระงบประมาณใน 4 ปี ดังนี้

ตารางที่ 13 ร้อยละของอัตราเงินอุดหนุนค่าจัดการเรียนการสอนที่ขอปรับเพิ่มจากอัตราปัจจุบัน

ปีที่	ร้อยละของอัตราเงินอุดหนุนที่ขอปรับเพิ่ม (A)
1	ร้อยละ 2
2	ร้อยละ 8
3	ร้อยละ 16
4	ร้อยละ 20

หมายเหตุ อัตราเงินอุดหนุนในปีที่ 4 สอดคล้องกับภาระค่าไฟฟ้าเฉลี่ยของสถานศึกษา (ประมาณร้อยละ 20 ของค่าจัดการเรียนการสอน)

วิธีการคำนวณอัตราเงินอุดหนุนที่เสนอขอปรับ

1) อัตราเงินอุดหนุนที่เพิ่มในแต่ละปี (C)

= ร้อยละของอัตราเงินอุดหนุนที่ขอปรับเพิ่ม (A) × อัตราเงินอุดหนุนปัจจุบัน (B)

2) อัตราเงินอุดหนุนที่เสนอขอปรับในแต่ละปี (D)

= อัตราเงินอุดหนุนที่เพิ่มในแต่ละปี (C) + อัตราเงินอุดหนุนปัจจุบัน (B)

2. ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ที่มา/ความจำเป็น : สถานศึกษาจัดกิจกรรมฯ ได้เพียง ๑ – ๒ ครั้ง/ปีการศึกษา (บูรณาการกิจกรรมวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม ลูกเสือ/เนตรนารี ทักษะศึกษา การบริการเทคโนโลยี การจัดการเรียนการสอนทางไกล ภายใต้อัตราเงินอุดหนุนที่ได้รับ)

เป้าหมาย/ผลลัพธ์ : สถานศึกษาได้รับเงินอุดหนุนฯ เพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

แนวทาง/วิธีการ : พิจารณาจากค่าเดินทาง (ความถี่ระยะทาง ค่ารถรับจ้างค่าน้ำมัน เชื้อเพลิง) และค่าอาหาร (ราคาและจำนวนมื้ออาหาร) ในการจัดกิจกรรม

• **สภาพปัจจุบัน/ความจำเป็น :** สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในระบบและนอกระบบ อาศัยเงินอุดหนุนค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ได้รับจัดสรรผ่านโครงการเรียนฟรีในการจัด 5 กิจกรรมหลักที่ต้นสังกัดกำหนด ดังนี้

- 1) กิจกรรมวิชาการ
- 2) กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม/ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์
- 3) กิจกรรมทัศนศึกษา
- 4) กิจกรรมการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)
- 5) กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนทางไกลในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

จากผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมได้เพียง 1 - 2 ครั้งต่อปีการศึกษาเท่านั้น เนื่องจากเงินอุดหนุนที่ได้รับในปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายจริงที่สถานศึกษาต้องจ่าย โดยสถานศึกษาจำเป็นต้องบูรณาการกิจกรรมและจัดกิจกรรมตามเงินอุดหนุนที่ได้รับจัดสรรตามจำนวนผู้เรียน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนได้รับโอกาสในการร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพอย่างจำกัด

• **ข้อมูลอ้างอิง :** ผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแต่ละครั้งมีรายจ่ายสำคัญ ได้แก่ ค่าเดินทางและค่าอาหาร ซึ่งสถานศึกษาส่วนใหญ่สามารถจัดกิจกรรมนอกสถานศึกษาได้เพียง 1 - 2 ครั้งต่อปีการศึกษาเท่านั้นและจำเป็นต้องบูรณาการกิจกรรม รวมทั้งพยายามจัดกิจกรรมในสถานศึกษาหรือในพื้นที่ใกล้สถานศึกษาเป็นหลัก ดังนี้

1) **ค่าเดินทาง (A)** การเดินทางร่วมกิจกรรมแต่ละครั้งมีรายจ่ายสำหรับค่ารถรับจ้าง (ประมาณ 2,500 บาทต่อคัน คันละ 10 คน) และมีรายจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งรถรับจ้างมีอัตราเผาผลาญน้ำมันประมาณ 10 กิโลเมตรต่อลิตร ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลปี 2553 ถึงปี 2562 พบว่าราคาขายปลีกน้ำมันดีเซล มีค่าเฉลี่ยประมาณ 27.67 บาทต่อลิตร

2) **ค่าอาหาร (B)** การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งมีรายจ่ายสำหรับค่าอาหารเฉลี่ยประมาณ 20 บาทต่อคนต่อมื้อ ซึ่งจำนวนมื้ออาหารแตกต่างกันตามกิจกรรมที่จัด โดยกิจกรรมวิชาการที่จัดภายในสถานศึกษาส่วนใหญ่จัดอาหารอย่างน้อย 1 มื้อ ส่วนกิจกรรมที่จัดภายนอกสถานศึกษา อาทิ กิจกรรมแข่งขันวิชาการหรือกิจกรรมวิชาการนอกสถานศึกษา การเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม ลูกเสือ/เนตรนารี และทัศนศึกษาที่มีการค้างคืน จะมีค่าอาหารอย่างน้อย 3 มื้อ

• **ข้อเสนอ :** ปรับอัตราเงินอุดหนุนค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยพิจารณาจากลักษณะของกิจกรรม (กิจกรรมวิชาการ/ค่ายคุณธรรมจริยธรรม ลูกเสือ/เนตรนารี/ทัศนศึกษา) ที่อาจจัดในสถานศึกษาและ/หรือนอกสถานศึกษา โดยครอบคลุมรายจ่ายจำเป็นที่สำคัญ ได้แก่ ค่าเดินทางและค่าอาหาร ทั้งนี้ อัตราเงินอุดหนุนฯ จำเป็นต้องปรับเพิ่ม เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในแต่ละระดับได้อย่างเหมาะสม ซึ่งรายละเอียดความถี่ (จำนวนครั้ง) ระยะเวลา และจำนวนมื้ออาหารที่ใช้ในการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 14 และตารางที่ 15 โดยจำแนกตามกิจกรรมหลักสำหรับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

ตารางที่ 14 ความถี่และระยะเวลาในการเดินทางเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับ	ความถี่และระยะเวลาในแต่ละกิจกรรม		
	กิจกรรมวิชาการ	กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม/ ลูกเสือ เนตรนารี/ ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์	กิจกรรมทัศนศึกษา
การศึกษาในระบบ			
ก่อนประถมศึกษา	-	1 ครั้ง x 20 ก.ม.	1 ครั้ง x 20 ก.ม.
ประถมศึกษา	-	1 ครั้ง x 60 ก.ม.	1 ครั้ง x 60 ก.ม.
มัธยมศึกษาตอนต้น	2 ครั้ง x 30 ก.ม.	1 ครั้ง x 80 ก.ม.	1 ครั้ง x 80 ก.ม.
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2 ครั้ง x 60 ก.ม.	1 ครั้ง x 120 ก.ม.	1 ครั้ง x 120 ก.ม.
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	2 ครั้ง x 60 ก.ม.	1 ครั้ง x 120 ก.ม.	1 ครั้ง x 120 ก.ม.
ศึกษานอกระบบ			
ประถมศึกษา	-	1 ครั้ง x 60 ก.ม.	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	2 ครั้ง x 30 ก.ม.	1 ครั้ง x 80 ก.ม.	-
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2 ครั้ง x 30 ก.ม.	1 ครั้ง x 80 ก.ม.	-
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	3 ครั้ง x 60 ก.ม.	1 ครั้ง x 120 ก.ม.	-

- หมายเหตุ 1. กิจกรรมที่จัดสำหรับผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาแตกต่างกัน
 2. กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม/ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์ จัดนอกสถานศึกษาและพักค้างคืน
 3. กิจกรรมทัศนศึกษา จัดนอกสถานศึกษา (ไป-กลับ)

ตารางที่ 15 จำนวนมื้ออาหารในการเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับ	จำนวนมื้ออาหาร		
	กิจกรรมวิชาการ	กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม/ ลูกเสือ เนตรนารี/ ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์	กิจกรรมทัศนศึกษา
การศึกษาในระบบ			
ก่อนประถมศึกษา	1 มื้อ/ครั้ง	1 มื้อ/ครั้ง	1 มื้อ/ครั้ง
ประถมศึกษา	1 มื้อ/ครั้ง	3 มื้อ/ครั้ง	1 มื้อ/ครั้ง
มัธยมศึกษาตอนต้น	2 มื้อ/ครั้ง	3 มื้อ/ครั้ง	1 มื้อ/ครั้ง
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4 มื้อ/ครั้ง	3 มื้อ/ครั้ง	1 มื้อ/ครั้ง
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	4 มื้อ/ครั้ง	3 มื้อ/ครั้ง	1 มื้อ/ครั้ง
การศึกษานอกระบบ			
ก่อนประถมศึกษา	-	-	-
ประถมศึกษา	1 มื้อ/ครั้ง	3 มื้อ/ครั้ง	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	2 มื้อ/ครั้ง	3 มื้อ/ครั้ง	-
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2 มื้อ/ครั้ง	3 มื้อ/ครั้ง	-
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	4 มื้อ/ครั้ง	3 มื้อ/ครั้ง	-

- หมายเหตุ 1. กิจกรรมที่จัดสำหรับผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาแตกต่างกัน
 2. กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม/ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์ จัดนอกสถานศึกษาและพักค้างคืน
 3. กิจกรรมทัศนศึกษา จัดนอกสถานศึกษา (ไป-กลับ)

วิธีการคำนวณอัตราเงินอุดหนุนที่เสนอขอปรับ :

อัตราเงินอุดหนุนที่เสนอขอปรับ (C) = ค่าเดินทาง (A) + ค่าอาหาร (B)

โดยที่

1) ค่าเดินทาง (A) = (ค่ารถรับจ้างต่อครั้ง+ค่าน้ำมันต่อครั้ง) x ความถี่/จำนวนคนต่อคัน

2) ค่าน้ำมัน = ระยะทาง x 27.67 บาทต่อลิตร

3) ค่าอาหาร (B) = 20 บาทต่อมื้อต่อคน x จำนวนมื้อ

ทั้งนี้ ค่ารถรับจ้างเฉลี่ย 2,500 บาท/คัน/ครั้ง ราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลเฉลี่ย 27.67 บาทต่อลิตร อัตราเผาผลาญน้ำมันประมาณ 10 กิโลเมตรต่อลิตร และค่าอาหารเฉลี่ย 20 บาทต่อมื้อต่อคน

3. ค่าเครื่องแบบ

ค่าเครื่องแบบ

ที่มา/ความจำเป็น : - ผู้เรียนรับภาระส่วนต่างค่าเครื่องแบบ (ชุดนักเรียน ชุดลูกเสือ/เนตรนารี ชุดกีฬา และเครื่องแบบอื่น ๆ)

- เงินอุดหนุนฯ ไม่เพียงพอซื้อเครื่องแบบนักเรียนครบ ๑ ชุด (เสื้อ กางเกง/กระโปรง) ซึ่งเป็นภาระของผู้ปกครอง โดยเฉพาะครัวเรือนยากจน

เป้าหมาย/ผลลัพธ์ : แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายผู้เรียน/ผู้ปกครอง และลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

แนวทาง/วิธีการ : พิจารณาสวนต่างราคาเครื่องแบบนักเรียนครบ ๑ ชุด (เสื้อ กางเกง/กระโปรง) และอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบัน

• **สภาพปัจจุบัน/ปัญหา:** ปัจจุบันผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบทุกคนได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนค่าเครื่องแบบ ประกอบด้วย เสื้อ กางเกง/กระโปรง (ผู้เรียนการศึกษานอกระบบไม่ได้รับอุดหนุนค่าเครื่องแบบ) ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เงินอุดหนุนค่าเครื่องแบบไม่เพียงพอสำหรับเครื่องแบบนักเรียน 1 ชุด นอกจากนี้ ผู้เรียนยังมีรายจ่ายสำหรับเครื่องแบบอื่น ๆ ตามที่สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติม อาทิ ชุดกีฬา ชุดลูกเสือ/เนตรนารี ชุดจิตอาสา เป็นต้น ซึ่งทำให้ผู้เรียน/ผู้ปกครองต้องรับภาระค่าใช้จ่ายส่วนที่นอกเหนือจากเงินอุดหนุน รวมทั้งสร้างความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เนื่องจากผู้เรียนยากจนไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มได้

• **ข้อมูลอ้างอิง:** ผู้เรียน/ผู้ปกครองสามารถจัดหาเครื่องแบบได้เองจากร้านค้า ตัดเย็บเองหรือจัดซื้อตามที่สถานศึกษาดำเนินการช่วยเหลืออำนวยความสะดวก อาทิ ร้านสหกรณ์โรงเรียน ซึ่งจากผลการสำรวจข้อมูลรายจ่ายสำหรับค่าเครื่องแบบ พบว่าเงินอุดหนุนปัจจุบันไม่เพียงพอสำหรับซื้อเครื่องแบบ (เสื้อ กางเกง/กระโปรง) ครบ 1 ชุด และเป็นภาระที่หนักหน่วงสำหรับผู้เรียน/ผู้ปกครองในการจ่ายส่วนต่างค่าใช้จ่ายสำหรับจัดหาเครื่องแบบให้ครบชุด โดยเฉพาะกลุ่มผู้เรียนยากจน ทั้งนี้ จากข้อมูลจำนวนผู้เรียนยากจนตามเกณฑ์การคัดกรองของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) พบว่า ในปี พ.ศ. 2564 มีผู้เรียนยากจนที่ผ่านเกณฑ์การคัดกรอง มีจำนวน 1,705,598 คน คิดเป็นร้อยละ 18 ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมด (ครอบคลุมเฉพาะผู้เรียนยากจนในระดับประถม – มัธยมศึกษาตอนต้น จาก 5 สังกัดหลัก ได้แก่ สพฐ. อปท. ตชด. สช. และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ)

• **ข้อเสนอ:** ปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าเครื่องแบบ โดยพิจารณาจากราคาเฉลี่ยเสื้อ กางเกง/กระโปรงจากร้านสหกรณ์โรงเรียนเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบทุกคน มีเครื่องแบบนักเรียน (เสื้อ กางเกง/กระโปรง) ครบ 1 ชุด ในปี 1 และสนับสนุนเพิ่มเติม 1 ชุด เฉพาะผู้เรียนยากจน โดยพิจารณาจากผู้เรียนที่ผู้ปกครองมีสิทธิในบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อ บรรเทาภาระรายจ่ายของผู้ปกครอง

ตารางที่ 16 รายจ่ายค่าเครื่องแบบ อ้างอิงราคาเฉลี่ยจากร้านสหกรณ์โรงเรียน

ระดับชั้น	รายจ่ายค่าเครื่องแบบจากร้านสหกรณ์โรงเรียน (บาท/หน่วย)		
	เสื้อ	กางเกง/กระโปรง	รวม
ก่อนประถมศึกษา	175	200	325
ประถมศึกษา	200	200	400
มัธยมศึกษาตอนต้น	250	250	500
มัธยมศึกษาตอนปลาย	275	275	550
อาชีวศึกษา (ปวช.)	550	400	950

หมายเหตุ 1. รายจ่ายค่าเครื่องแบบ ระดับก่อนประถมศึกษา - ม.ปลาย ประกอบด้วย รายจ่ายสำหรับเสื้อ 1 ตัว และกางเกง/กระโปรง 1 ตัว
2. รายจ่ายค่าเครื่องแบบ ระดับอาชีวศึกษา ประกอบด้วย รายจ่ายสำหรับเสื้อ 2 ตัว (เสื้อคอปกและเสื้อปฏิบัติการ) และกางเกง/กระโปรง 1 ตัว

วิธีการคำนวณอัตราเงินอุดหนุนที่เสนอขอปรับ :

อัตราเงินอุดหนุนที่เสนอขอปรับ = รายจ่ายค่าเครื่องแบบครบ 1 ชุด

โดยอิงจากรายจ่ายค่าเครื่องแบบจากร้านสหกรณ์โรงเรียน

4. ค่าอุปกรณ์การเรียน

ค่าอุปกรณ์การเรียน

ที่มา/ความจำเป็น : ผู้เรียนรับภาระส่วนต่างค่าอุปกรณ์การเรียน เนื่องจากเงินอุดหนุนปัจจุบันไม่สอดคล้องกับราคาและรายการอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็น

เป้าหมาย/ผลลัพธ์ : แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายสำหรับอุปกรณ์การเรียน

แนวทาง/วิธีการ : พิจารณาจากส่วนต่างค่าใช้จ่ายจริงสำหรับอุปกรณ์การเรียนพื้นฐานและอัตราเงินอุดหนุนปัจจุบัน

- **สภาพปัจจุบัน/ปัญหา:** ปัจจุบันผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบทุกคนได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนค่าอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าเงินอุดหนุนปัจจุบันไม่เพียงพอสำหรับจัดหาอุปกรณ์การเรียน ทั้งนี้ ตามแนวทางการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) อุปกรณ์การเรียนที่จำเป็น ได้แก่ สีเทียน สีน้ำ ดินน้ำมัน ไร้สารพิษ กรรไกรสำหรับเด็กปฐมวัย กระดาษ สมุด ดินสอ ปากกา ยางลบ ไม้บรรทัด กระเป๋านักเรียน ฯลฯ ส่งผลให้ผู้เรียนผู้ปกครองต้องรับภาระค่าใช้จ่ายส่วนที่นอกเหนือจากเงินอุดหนุน รวมทั้งเกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เนื่องจากผู้เรียนยากจนส่วนใหญ่ไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มได้

- **ข้อมูลอ้างอิง:** ผู้เรียน/ผู้ปกครองสามารถจัดหาอุปกรณ์การเรียนได้เองจากร้านค้าชุมชน หรือตามที่สถานศึกษาดำเนินการช่วยเหลืออำนวยความสะดวก อาทิ ร้านสหกรณ์โรงเรียน อย่างไรก็ตาม จากผลการสำรวจข้อมูลรายจ่ายสำหรับค่าอุปกรณ์การเรียน พบว่าเงินอุดหนุนปัจจุบันไม่เพียงพอ เนื่องจากอุปกรณ์การเรียนบางรายการมีราคาสูง อาทิ ดินน้ำมัน ไร้สารพิษ เครื่องมือเรขาคณิต รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ด้าน ICT ที่จำเป็นต้องใช้เพื่อประกอบการเรียนผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งเป็นภาระสำหรับผู้เรียน/ผู้ปกครองในการจ่ายส่วนต่างค่าใช้จ่ายสำหรับจัดหาอุปกรณ์การเรียน

• **ข้อเสนอ:** ปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าอุปกรณ์การเรียน โดยพิจารณาจากราคาเฉลี่ย อุปกรณ์การเรียนพื้นฐานจากร้านสหกรณ์โรงเรียนเป็นหลัก เพื่อแบ่งเบาภาระรายจ่ายผู้เรียน/ผู้ปกครองในการจัดหาอุปกรณ์การเรียนพื้นฐาน โดยในปีที่ 1 เสนอปรับอัตราเงินอุดหนุนเท่ากับรายจ่ายค่าอุปกรณ์การเรียนจำเป็นพื้นฐาน อ้างอิงราคาจากร้านสหกรณ์โรงเรียนเป็นหลัก และในปีที่ 2 - 4 คงอัตราที่ขอปรับในปีที่ 1

ตารางที่ 17 รายจ่ายค่าอุปกรณ์การเรียนจำเป็นพื้นฐาน อ้างอิงราคาเฉลี่ยจากร้านสหกรณ์โรงเรียน

ระดับชั้น	รายจ่ายค่าอุปกรณ์การเรียนพื้นฐาน (บาท/หน่วย)	หมายเหตุ
ก่อนประถมศึกษา	290	อุปกรณ์การเรียนพื้นฐาน ได้แก่ สมุด ดินสอ ปากกา ยางลบ ไม้บรรทัด ชุดเรขาคณิต น้ำยาลบคำผิด คัตเตอร์ กระเป๋ใส่เครื่องเขียน สมุดหัดเขียน สีเทียน เป็นต้น
ประถมศึกษา	440	
มัธยมศึกษาตอนต้น	520	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	520	
อาชีวศึกษา (ปวช.)	520	

ที่มา : ร้านสหกรณ์โรงเรียน (ข้อมูลรายจ่ายสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม, 2564)

วิธีการคำนวณอัตราเงินอุดหนุนที่เสนอขอปรับ :

อัตราเงินอุดหนุนที่เสนอขอปรับ = รายจ่ายค่าอุปกรณ์การเรียนพื้นฐาน
โดยอิงจากรายจ่ายค่าอุปกรณ์การเรียนพื้นฐานจากร้านสหกรณ์โรงเรียน

คำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ที่ ๑๐ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียน
และลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา

ตามที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินโครงการศึกษาแนวทางการจัดสรร
งบประมาณให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา ในปีงบประมาณ พ.ศ.
๒๕๖๓ เพื่อศึกษาข้อมูลที่จะจำเป็นสำหรับการจัดทำนโยบายด้านการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาของ
ประเทศ นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณมีความสอดคล้องกับความจำเป็น
ของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา และเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษาจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำเป็นแนวทางการจัดสรร
งบประมาณให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา โดยมีองค์ประกอบและ
อำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ

๑. เลขาธิการสภาการศึกษา	ที่ปรึกษา
๒. นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์	ที่ปรึกษา
๓. รองเลขาธิการสภาการศึกษาที่กำกับดูแลสำนักนโยบายและ
แผนการศึกษา	ที่ปรึกษา
๔. นายรังสรรค์ มณีเล็ก	ที่ปรึกษา
๕. รองผู้อำนวยการตำรวจตระเวนชายแดน
(พลตำรวจตรีพันธุ์พงษ์ สุขศิริมัย)	ที่ปรึกษา
๖. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	ประธานคณะทำงาน
๗. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รองประธานคณะทำงาน
๘. ร้อยตำรวจโทหญิงกัญชลิลา พลเดชา	คณะทำงาน
๙. นายกิตติ รัตนพันธุ์	
๑๐. นางสาวแก้วใจ จิเจริญ	คณะทำงาน
๑๑. นางสาวฐิติมา ช่างไม้	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวดาราวรรณ ผึ้งปฐมภรณ์	คณะทำงาน
๑๓. นางเบญจวรรณ ดวงใจ	คณะทำงาน

/๑๔. นางพรพิมล.....

๑๔. นางพรพิมล ชินภักดิ์	คณะทำงาน
๑๕. นายพิพัฒน์ เพ็ชรพรหมศร	คณะทำงาน
๑๖. ร้อยตำรวจเอกภัทรพล ภิรมย์รักษ์	คณะทำงาน
๑๗. นางสาววิภา ยอดนุ่ม	คณะทำงาน
๑๘. นายสมจิต สมอ	คณะทำงาน
๑๙. นายสันหทัย พลรักษ์	คณะทำงาน
๒๐. นายสุพจน์ จิตรเพ็ชร	คณะทำงาน
๒๑. ผู้แทนสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๒๒. นางสาวปัทมา เอี่ยมละออง	คณะทำงานและ เลขานุการ
๒๓. นางสาวดารณี อรุณวารกรณ์	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. นางสาวดวงดาว ศีลาอาสน์	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นายชยุต แดงจั่น	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๖. นายชิติศ จongsักดิ์	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗. นายอริษฐ์ ไชยวัฒน์เจริญ	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. ให้คำปรึกษาและแนะนำการดำเนินงานศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา
๒. ออกแบบและจัดทำเครื่องมือศึกษา ร่วมวิจัยภาคสนาม ประชุมเชิงปฏิบัติการ รวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
๓. ระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำแนวทางการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา
๔. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายสุภัทร จำปาทอง)
เลขาธิการสภาการศึกษา

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ ๗๕๒/๒๕๖๓

เรื่อง การแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินงานโครงการศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา

ด้วย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้จัดทำโครงการศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลรายการค่าใช้จ่ายที่สถานศึกษาได้รับในปัจจุบัน รายการค่าใช้จ่ายและงบประมาณที่ผู้เรียนหรือสถานศึกษาควรได้รับการสนับสนุนตามความต้องการจำเป็น และสอดคล้องสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาที่สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษาต่อไป ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานโครงการศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อศึกษابرลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินงานโครงการศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ที่ปรึกษา

๑. นายอำนาจ วิชยานุวัติ	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นายกวินทร์เกียรติ นนธ์พละ	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะทำงานส่วนกลาง

๑. นางสาวสุกัญญา ว่องปรัชญา
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ประธานคณะทำงาน
๒. นางสาวลลิตา ทรงผาสุก
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	คณะทำงาน
๓. นายสันทีไชย พลรักษ์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะทำงาน
๔. นางสาวกรชนก เชื้อนเพชร
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะทำงาน
๕. นางสาวปพิชญา พุฒนา
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะทำงาน
๖. นางเบญจวรรณ ดวงใจ
ผู้อำนวยการกลุ่มงบประมาณ ๑
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะทำงานและเลขานุการ

๗. นางสาวดาราวรรณ...

๗. นางสาวดาราวรรณ ฝั่งปฐมภรณ์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๘. นายชาญณรงค์ มงคลศิริกุล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

คณะทำงาน คณะที่ ๑ กรุงเทพมหานคร

๑. นายนิพนธ์ ก้องเวหา
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑
ประธานคณะทำงาน
๒. นางนภัทร ธัญญวณิชกุล
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑
รองประธานคณะทำงาน
๓. นางสาวนันทพร พัฒน์วิชัยโชติ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑
คณะทำงาน
๔. นายอุทัย โทจำปา
นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑
คณะทำงาน
๕. นายพิพัฒน์ เพ็ชรพรหมศรี
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑
คณะทำงานและเลขานุการ
๖. นางสาวสุมณฑา สาธุกานนท์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑
คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

คณะทำงาน คณะที่ ๒ ภาคเหนือ

๑. นายสมบุรณ์ ธรรมลังกา
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑
ประธานคณะทำงาน
๒. นายปริญญา ณ วันจันทร์
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑
รองประธานคณะทำงาน
๓. ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน พื้นที่เป้าหมาย
คณะทำงาน
๔. นางดาวนภา น่วมเจริญ
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑
คณะทำงาน
๕. บุคลากรที่ได้รับมอบหมาย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑
คณะทำงาน
๖. นางสุมาลี ยอดยิ่ง
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๒
คณะทำงาน

๗. บุคลากร...

๗. บุคลากรที่ได้รับมอบหมาย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๒
คณะกรรมการ
๘. นางฤดี พูลเขียว
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๒
คณะกรรมการ
๙. บุคลากรที่ได้รับมอบหมาย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๒
คณะกรรมการ
๑๐. นางสาวเพ็ญศรี คำโป่ง
ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑
คณะกรรมการ
๑๑. นายสมจิต สมอ
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑
คณะกรรมการและเลขานุการ
๑๒. นางสาวลักขณ์ แก้วตา
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑
คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๓. นางสุนีย์ สามคำ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑
คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๔. นายกฤษณะ ใจแก้ว
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑
คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นายณัฐยศ แก้วตุลุดก
นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑
คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖. นางสาวภีพรธณ เย่าว์ธานี
นักวิชาการการเงินและบัญชีชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑
คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. นางสุนีย์ จุมปา
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑
คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. นางสาวน้ำฝน พัฒนจันทร์
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑
คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการ คณะที่ ๓ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. นายวิทยา ปะวะโฮ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐
ประธานคณะกรรมการ

๒. นายภูริพัฒน์...

๒. นายภูริพัฒน์ ชาวเวียง รองประธานคณะกรรมการ
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐
๓. ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผนพื้นที่เป้าหมาย คณะทำงาน
๔. นางสุพร เจียรสุคนธ์ คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑
๕. บุคลากรที่ได้รับมอบหมาย คณะทำงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑
๖. นางวิจิตรา โคตรบัญชา คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๒
๗. บุคลากรที่ได้รับมอบหมาย คณะทำงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๒
๘. นางสุทัส ชำนิกุล คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๘
๙. บุคลากรที่ได้รับมอบหมาย คณะทำงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๘
๑๐. นางสาวสุนันทา วรวงศ์เทพ คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐
๑๑. นางพรพิมล ชินภักดี คณะทำงานและเลขานุการ
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐
๑๒. นางสาวมณีกานต์ เต้านวม คณะทำงาน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
และ ผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐
๑๓. นางสุรเนตร กลัดสอาด คณะทำงาน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
และ ผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐
๑๔. นางสาวเจษฎาภรณ์ ภักดีตร คณะทำงาน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
และ ผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐
๑๕. นางมานิตา สายพัทลุง คณะทำงาน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
และ ผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐

๑๖. นางวัลลา...

๑๓. นางสาวแก้วใจ จิเจริญ
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม คณะทำงานและเลขานุการ
๑๔. นางสาวยุพา อังคุดรานนท์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นางสาวสุนันต์ หมื่นชำนาญ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นางศิริรัตน์ จันทร์มะณี
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

คณะทำงาน คณะที่ ๕ ภาคใต้

๑. นางสาวสุวิภา ตั้งก่อสกุล
รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ประธานคณะทำงาน
๒. นายวันชัย หวังสวาสต์
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต รองประธานคณะทำงาน
๓. ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผนพื้นที่เป้าหมาย คณะทำงาน
๔. นางสาวพจนา วานิชกุล
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา คณะทำงาน
๕. บุคลากรที่ได้รับมอบหมาย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา คณะทำงาน
๖. นางอุไรวรรณ สิทธิฤทธิ์
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๑ คณะทำงาน
๗. บุคลากรที่ได้รับมอบหมาย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๑ คณะทำงาน
๘. นายชูศักดิ์ แก้วนุ่น
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ คณะทำงาน
๙. บุคลากรที่ได้รับมอบหมาย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ คณะทำงาน

๑๐. นางสาวกษิมา...

๑๐. นางสาวกษิมา คงตุก คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๑
๑๑. บุคลากรที่ได้รับมอบหมาย คณะทำงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๑
๑๒. นางวนิดา เมืองแก้ว คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต ๒
๑๓. บุคลากรที่ได้รับมอบหมาย คณะทำงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต ๒
๑๔. นางอรสา อูราพรรณอนันต์ คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
๑๕. นายกิตติ รัตนพันธุ์ คณะทำงานและเลขานุการ
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
๑๖. นางบุญศรี กุลดำรงวิวัฒน์ คณะทำงาน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ และผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
๑๗. นางสาวเยาวลักษณ์ อธิธีรารภรณ์กุล คณะทำงาน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ และผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
๑๘. นางสุพรทิพย์ เต็บโต คณะทำงาน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ และผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
๑๙. นางคัคนางค์ นวลวิไลลักษณ์ คณะทำงาน
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
๒๐. นางสาวภาวิณี บุญฉาย คณะทำงาน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ และผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต

ให้คณะทำงานมีหน้าที่ ดังนี้

๑. ศึกษา วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาของค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. จัดประชุม...

๒. จัดประชุมระดมความคิดเห็นจากบุคลากรทางการศึกษา ครู และผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา งบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจัดสรรกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง และรายการที่ควรปรับเพิ่ม/ลด เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานจริง

๓. จัดทำรายงานการศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาในภูมิภาคที่รับผิดชอบ

๔. ดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายอานาจ วิชยานูวัติ)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วันที่ ๒๕/๑๕
วันที่ ๙ ส.ค. ๒๕๖๕
เวลา ๑๑.๓๓

สำนักงานรัฐมนตรี
เลขที่รับที่ ๒๒๒
วันที่ ๒ ส.ค. ๒๕๖๕
เวลา ๑๑.๐๑

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/๑๕๗๖๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล ทม. ๑๓๑๐ ๔๑๐๑
วันที่ ๙ ส.ค. ๒๕๖๕
เวลา ๑๒.๒๓

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้เรียน และเพิ่มศักยภาพสถานศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๓๐๒/๑๘๙๙ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ร.มว.ศธ.
เลขที่ ๒๙๑๘
วันที่ ๙ ส.ค. ๒๕๖๕
เวลา ๑๕.๕๗

ตามที่ได้เสนอเรื่อง การปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้เรียนและเพิ่มศักยภาพสถานศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาได้เสนอความเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอนำไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ลงมติว่า

๑. อนุมัติในหลักการการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ ทั้งนี้ ในส่วนของการศึกษานอกระบบให้กระทรวงศึกษาธิการใช้แนวทางการอุดหนุนรายหัวในปัจจุบัน ซึ่งได้รับการอุดหนุนฯ ๓ รายการ ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เฉพาะระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยใช้อัตราเงินอุดหนุนฯ เช่นเดียวกับการศึกษาในระบบ ตามข้อสังเกตของสำนักงบประมาณ

๒. ให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้าย

ทราบด้วยแล้ว

ดร. กษม

(นายอรรถพล สังขวาสี)
เลขาธิการสภาการศึกษา
- 9 ส.ค. 2565

ขอแสดงความนับถือ

(นางประไพ คำสะกุล)
รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มอบ สกศ.

กองพัฒนานโยบายศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๔๓ (ชลิตา), ๑๕๒๒ (ทรัพย์สิน)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

(นางสาวตรีบุษ เทียนทอง)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ.
- 8 ส.ค. 2565

สร.ศธ.
ส่ง
8 ส.ค. ๒๕๖๕

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๗๑๐/ว๗๖

สำนักงานประมาณ

ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้เรียน และเพิ่มศักยภาพสถานศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๑๖๘๗๗

ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้สำนักงานประมาณเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี กรณีกระทรวงศึกษาธิการเสนอเรื่อง การปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้เรียนและเพิ่มศักยภาพสถานศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้คณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑. เห็นชอบในหลักการการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในลักษณะงบประมาณผูกพันต่อเนื่อง ๔ ปี ครอบคลุมการจัดการศึกษาคั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญ/อาชีวศึกษา ระดับ ปวช.) ของสถานศึกษา รัฐ และเอกชน การจัดการศึกษาโดยครอบครัวและสถานประกอบการ (ตามมาตรา ๑๒ ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒) โดยอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว ที่เสนอในปีที่ ๔ เป็นอัตรา ที่ควรจะเป็นตามผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

๒. เห็นชอบกรอบวงเงินงบประมาณตามอัตราที่เสนอขอปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว ในลักษณะงบประมาณผูกพันต่อเนื่อง ๔ ปี โดยมีรายละเอียดงบประมาณในแต่ละปี ดังนี้

- ปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๕) ใช้งบประมาณ	๔๖,๔๘๒,๓๙๓,๓๔๘ บาท
- ปีที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ใช้งบประมาณ	๔๘,๗๔๑,๖๒๒,๘๗๘ บาท
เพิ่มจากปัจจุบัน	๒,๒๕๙,๒๒๙,๕๓๐ บาท
- ปีที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๗) ใช้งบประมาณ	๕๐,๓๙๙,๑๒๔,๔๑๓ บาท
เพิ่มจากปีที่ ๑	๑,๖๕๗,๕๐๑,๕๓๕ บาท

ปีที่ ๓ ...

- ปีที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๘) ใช้งบประมาณ	๕๒,๖๑๒,๒๘๔,๔๓๕ บาท
เพิ่มจากปีที่ ๒.	๒,๒๑๓,๑๖๐,๐๒๒ บาท
- ปีที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๙) ใช้งบประมาณ	๕๔,๕๔๘,๘๖๘,๗๕๙ บาท
เพิ่มจากปีที่ ๓	๑,๙๓๖,๕๘๔,๓๒๔ บาท

รวมทั้งขอให้พิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง
ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงบประมาณพิจารณาแล้วขอเรียนว่า การปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวตามความจำเป็นพื้นฐาน
โดยครอบคลุมการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการปรับอัตรา
เงินอุดหนุนรายหัวฯ สำหรับ ๔ รายการ ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ค่าอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบนักเรียน ให้สะท้อนค่าใช้จ่ายจริงตามบริบทของสภาพเศรษฐกิจและสังคม
ของประเทศในปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้เรียน และเพิ่มศักยภาพสถานศึกษาในการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน อันสอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงเห็นสมควร
ที่คณะรัฐมนตรีจะพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับผู้เรียน
การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเป็นการทยอยปรับเพิ่มขึ้นในลักษณะขั้นบันไดต่อเนื่อง ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ -
พ.ศ. ๒๕๖๙) ทั้งนี้ อัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวฯ ที่เสนอในปีที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๙) เป็นอัตราที่ควรจะเป็น
ตามผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งครอบคลุมการจัดการศึกษา
ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญ/อาชีวศึกษา
ระดับ ปวช.) ของสถานศึกษารัฐและเอกชน และการจัดการศึกษาโดยครอบครัวและสถานประกอบการ
ตามมาตรา ๑๒ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ
สำหรับค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ๔ ปี ดังกล่าว เห็นสมควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
จัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ให้สอดคล้องกับเป้าหมายจำนวนผู้เรียนจริงตามความจำเป็นและเหมาะสมตามขั้นตอนต่อไป โดยให้คำนึงถึง
ความคุ้มค่า ประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ ตามนัยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วย

ทั้งนี้ ในการขอปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวฯ สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับการศึกษา
สำนักงบประมาณมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

/๑. การพิจารณา...

๑. การพิจารณาเงินอุดหนุนรายหัวสำหรับค่าเครื่องแบบเพิ่มเติม จำนวน ๑ ชุด เฉพาะผู้เรียนยากจน เห็นสมควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้เรียนยากจนโดยเป็นบุตรของผู้ปกครองที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อให้การจัดสวัสดิการสังคมและการให้เงินช่วยเหลือของภาครัฐมีลักษณะพุ่งเป้าและเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. สำหรับการศึกษาในระบบ เห็นควรใช้แนวทางการอุดหนุนรายหัวสำหรับการศึกษาในระบบในปัจจุบัน ซึ่งได้รับการอุดหนุนรายหัว ๓ รายการ ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เฉพาะระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา (ปวช.) โดยใช้อัตราเงินอุดหนุนรายหัวฯ เช่นเดียวกับการศึกษาในระบบ.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

เดฉิมพล เพ็ญสุตร

(นายเดฉิมพล เพ็ญสุตร)

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

กองจัดทำงบประมาณด้านสังคม ๑

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๑๒๙๓

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๒๕๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@bb.go.th

สำเนาถูกต้อง

นางสาวรัชฎา

(นางสาวทรัพย์สิน วันอ่อน)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

๒๖ ก.ค. ๖๕

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.อรรถพล สังขวาสี	เลขาธิการสภาการศึกษา (1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565)
ดร.สุเทพ แก่งสันเทียะ	เลขาธิการสภาการศึกษา (1 ตุลาคม 2565)
ดร.สวัสดิ์ ภูทอง	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นางรัชณี พึ่งพานิชย์กุล	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา

ผู้ให้ความเห็นทางวิชาการ

ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก	อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ดร.ชาญเวช บุญประเดิม	อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
นายชาญ ตันติธรรมถาวร	อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และบรรณาธิการ

ดร.ปัทมา เอี่ยมละออ	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายการเงินการคลัง และทรัพยากรทางการศึกษา
นางสาวดวงดาว ศิลาอาศน์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ดร.ปัทมา เอี่ยมละออ	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายการเงินการคลัง และทรัพยากรทางการศึกษา
นางสาวดารณี อรุณวรการณ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวดวงดาว ศิลาอาศน์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นายชยุต แดงจั่น	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นางสาวภัทรินทร์ วิเศษสา	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นายภษิตศ จอจศักดิ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นายอิษฐ์ ไซยวัฒน์เจริญ	ผู้ช่วยนักวิชาการ

สิ่งพิมพ์ สกศ.อันดับที่ 47/2565
ISBN 978-616-270-383-6

